

Milieu handhavings programma 2011

Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA 2011

COLOFON

Uitgave

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Prof. Dr. Michael G. Faure LL. M.
Voorzitter van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving
Koning Albert II-laan 20 bus 15
1000 Brussel

EINDREDACTIE

An Stas, Vaste secretaris van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

ONTWERP COVER

Nadia De Braekeler, Grafisch ontwerpster van de Afdeling Digitale Drukkerij van het departement Bestuurszaken

DEPOTNUMMER

D/2011/3241/194

Dit rapport is beschikbaar op de website van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving: www.vhrm.be

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding.

Woord vooraf door de voorzitter van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving: Prof. Dr. Michael G. Faure LL. M.	5
1 INLEIDING	7
1.1 Context Milieuhandhavingprogramma 2011: wettelijke, methodologische en beleidsmatige omkadering	7
1.1.1 <i>Wettelijk kader</i>	7
1.1.2 <i>Methodologie en structuur</i>	7
1.1.3 <i>Beleidsmatige omkadering</i>	9
1.1.3.1 Regeerakkoord van 15 juli 2009	9
1.1.3.2 Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014	9
1.1.3.3 Beleidsbrief Leefmilieu en Natuur 2010-2011	10
1.1.4 <i>Milieuhandhavingrapport 2009 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving</i>	11
1.2 Relevantie Milieuhandhavingprogramma	12
2 MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA'S 2011 VAN DE MILIEUHANDHAVINGSACTOREN	13
2.1 Programmering gewestelijke toezichthouders	13
2.1.1 <i>De secretaris-generaal van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie</i>	13
2.1.2 <i>De afdeling Milieu-inspectie van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie</i>	14
2.1.2.1 Algemeen	14
2.1.2.2 Specifieke handhavingcampagnes	14
2.1.2.3 Routineprogramma's en - controles	20
2.1.2.4 Reactieve controles	20
2.1.2.5 Voortgangscontroles (milieuhandhavingsinstrumentarium) en eigen initiatief	21
2.1.2.6 GPBV-handhavingssysteem	21
2.1.3 <i>De afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie</i>	22
2.1.3.1 Algemeen	22
2.1.3.2 Gewestelijke toezichtsbevoegdheden bepaald in artikel 22 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het DABM	22
2.1.3.3 Gewestelijke toezichtsbevoegdheid bepaald in artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het DABM	22
2.1.3.4 Bekwaamheidsbewijs milieuhandhaving provinciale toezichthouders, gemeentelijke toezichthouders, toezichthouders van intergemeentelijke verenigingen en toezichthouders van politiezones (art. 13-15 Milieuhandhavingbesluit)	23
2.1.4 <i>De afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie</i>	23
2.1.5 <i>Het Agentschap voor Natuur en Bos</i>	24
2.1.6 <i>De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij</i>	26
2.1.6.1 Algemene acties	26
2.1.6.2 De afdeling Afval- en Materiaalbeheer	26
2.1.6.3 De afdeling Bodembeheer	27
2.1.6.4 Afdeling Interventies, Verwijderingen en Saneringen	28
2.1.7 <i>De Vlaamse Milieumaatschappij</i>	28
2.1.7.1 Milieuhandhavingprogramma toezichthouders afdeling Operationeel Waterbeheer	28
2.1.7.2 Milieuhandhavingprogramma toezichthouders afdeling Rapportering Water	29
2.1.8 <i>De Vlaamse Landmaatschappij</i>	29
2.1.8.1 Krachtlijnen opmaak controleactieplan Vlaamse Landmaatschappij-Mestbank	29
2.1.8.2 Timing opmaak Controleactieplan (CAP)	30
2.1.8.3 Plannen en programma's voor 2011	30
2.1.9 <i>Het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid</i>	34
2.1.10 <i>Het Agentschap Wegen en Verkeer</i>	35
2.1.11 <i>Het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV</i>	36
2.1.12 <i>De afdeling Maritieme Toegang van het departement Mobiliteit en Openbare Werken</i>	36
2.1.13 <i>NV De Scheepvaart</i>	37

2.2	Programmering politie.....	37
2.2.1	<i>Federale politie.....</i>	<i>37</i>
2.2.2	<i>Lokale politie.....</i>	<i>39</i>
2.3	Programmering voor lokaal milieuhandhavingsbeleid	39
2.3.1	<i>Provinciegouverneurs.....</i>	<i>39</i>
2.3.1.1	Provinciegouverneur van de provincie Antwerpen	39
2.3.1.2	Provinciegouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen	39
2.3.1.3	Provinciegouverneur van de provincie Vlaams-Brabant	40
2.3.1.4	Provinciegouverneur van de provincie West-Vlaanderen	40
2.3.1.5	Provinciegouverneur van de provincie Limburg	40
2.3.2	<i>Provinciale toezichhouders .....</i>	<i>40</i>
2.3.2.1	Provincie Antwerpen	40
2.3.2.2	Provincie Limburg	41
2.3.2.3	Provincie Oost-Vlaanderen	41
2.3.2.4	Provincie Vlaams-Brabant	41
2.3.2.5	Provincie West-Vlaanderen	41
2.3.3	<i>Burgemeesters .....</i>	<i>41</i>
2.3.3.1	Respons van de bevraging naar de geplande milieuhandhavings-activiteiten van de burgemeesters en gemeentelijke toezichhouders in 2011	41
2.3.3.2	Geplande milieuhandhavingsactiviteiten van de burgemeesters in 2011	43
2.3.4	<i>Gemeentelijke toezichhouders.....</i>	<i>44</i>
2.3.4.1	Steden en gemeenten	44
2.3.4.2	Intergemeentelijke verenigingen	57
2.3.5	<i>Toezichhouders van Lokale politie .....</i>	<i>58</i>
2.4	Programmering voor het Vlaamse milieusanctionerings-beleid	68
2.4.1	<i>Strafrechtelijk sanctioneringsbeleid.....</i>	<i>68</i>
2.4.2	<i>Bestuurlijk sanctioneringsbeleid.....</i>	<i>69</i>
2.4.2.1	De afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie	69
2.4.2.2	Het Milieuhandhavingscollege	71
3	VERSLAG VAN DE ACTIVITEITEN 2010 EN PROGRAMMERING VAN DE ACTIVITEITEN 2011 VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING	73
3.1	De leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving en het permanent secretariaat	73
3.1.1	<i>Verslag van de activiteiten in 2010 .....</i>	<i>73</i>
3.1.2	<i>Programmering van de activiteiten voor 2011.....</i>	<i>74</i>
3.2	VHRM-werkgroepen.....	76
3.2.1	<i>De VHRM-werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' .....</i>	<i>76</i>
3.2.1.1	Verslag van de activiteiten in 2010	76
3.2.1.2	Programmering van de activiteiten voor 2011	76
3.2.2	<i>De VHRM-werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering' .....</i>	<i>77</i>
3.2.2.1	Verslag van de activiteiten in 2010	77
3.2.2.2	Programmering van de activiteiten voor 2011	78
3.2.3	<i>De VHRM-werkgroep 'Informatie-uitwisseling' .....</i>	<i>79</i>
3.2.3.1	Verslag van de activiteiten in 2010	79
3.2.3.2	Programmering van de activiteiten voor 2011	84
3.2.4	<i>De VHRM-werkgroep 'Dataverzameling, Innovatie en Kennisopbouw' .....</i>	<i>84</i>
3.2.4.1	Verslag van de activiteiten in 2010	84
3.2.4.2	Programmering van de activiteiten voor 2011	85

4	BESLUIT	87
	VERKLARENDE WOORDENLIJST - AFKORTINGEN.....	91
	LIJST VAN GRAFIEKEN	95
	LIJST VAN TABELLEN	96
	BIJLAGEN	97

WOORD VOORAF DOOR DE VOORZITTER VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING: PROF. DR. MICHAEL G. FAURE LL. M.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving werd twee jaar geleden opgericht in het kader van de inwerkingtreding op 1 mei 2009 van het decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI "Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen"¹, beter bekend als het Milieuhandhavingsdecreet.

Naast de ondersteuning aan het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, kreeg de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving de opdracht om jaarlijks een milieuhandhavingsprogramma en een milieuhandhavingsrapport op te stellen.

In deze twee jaar heeft de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving reeds een aantal zaken verwezenlijkt, zoals bijvoorbeeld de totstandkoming van het Milieuhandhavingsprogramma 2010 en het Milieuhandhavingsrapport 2009. Zeker het Milieuhandhavingsrapport 2009 vormde een belangrijke mijlpaal daar het de eerste keer was dat zoveel informatie inzake de handhaving van het milieurecht in het Vlaamse Gewest werd gebundeld. Er kon cijfermatig worden aangetoond dat het Milieuhandhavingsdecreet zijn start niet had gemist. Ook binnen de werkgroepen die de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving heeft opgericht bij de start van zijn werkzaamheden, namelijk de werkgroepen 'Vaststelling en Toezicht', 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering', 'Informatie-uitwisseling' en 'Dataverzameling, Kennisopbouw en Innovatie', werd er veel werk geleverd. In dit programma kunt u meer lezen over de werkzaamheden van deze werkgroepen.

Het enthousiasme waarmee de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in mei 2009 zijn werkzaamheden startte, is nog niet getemperd, maar wel teruggebracht naar een realistisch haalbaar niveau. Bij de start werd het meteen duidelijk dat er een grote noodzaak bestond, en nog steeds bestaat, aan coördinatie, informatie-uitwisseling en afspraken tussen de handhavingsactoren. Het feit dat er een veelheid aan vraagstukken bestaat, maakt dat de taak van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving er een is die zich over een lange termijn uitstrekt. De coördinatie van de milieuhandhaving in het Vlaamse Gewest kan slechts stap voor stap werkelijkheid worden. In dit kader is het dan ook van belang om eerst een duidelijk beeld te krijgen van de activiteiten van de verschillende actoren die bezig zijn met de handhaving van het milieurecht. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving krijgt hier meer en meer zicht op. De pluraliteit aan handhavingsactoren maakt het echter des te meer een uitdaging om tot een concrete afstemming te komen, niet alleen op een pragmatische wijze, maar zeker ook door een juridische afstemming van de bevoegdheden. Met de totstandkoming van het Milieuhandhavingsprogramma 2011 neemt de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving wederom een belangrijke stap in de richting van een verbetering van de coördinatie van de milieuhandhaving in het Vlaamse Gewest.

---

¹ B.S. 29/02/2008

Ook dit keer wens ik te benadrukken dat de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving zijn doelstellingen enkel en alleen kan verwezenlijken door de inbreng van de verschillende handhavingsactoren. Bij dezen wens ik dan ook in naam van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving iedereen te bedanken voor de inbreng en inspanningen die werden geleverd aan de activiteiten van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in het algemeen en bij de totstandkoming van dit milieuhandhavingsprogramma in het bijzonder.

Het kan echter niet van de handhavingsactoren worden verwacht dat zij hun inbreng en geprogrammeerde activiteiten reeds een half jaar voor het beoogde werkjaar kenbaar maken aan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. Dit maakt dat een tijdige publicatie van de milieuhandhavingsprogramma's van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving niet haalbaar blijkt te zijn en er een quasi onhaalbaar ritme van opeenvolgende programma's en rapporten ontstaat. Het feit dat de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving dit Milieuhandhavingsprogramma 2011 slechts in het tweede trimester aan u kan presenteren, is ook hier een gevolg van. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving zal zich op korte termijn moeten buigen over een eventueel andere invulling van de inhoud en opmaak van het milieuhandhavingsprogramma. Dit zal eventueel worden aangeboden als advies in het kader van de voorziene evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet in 2012.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes.

Prof. Dr. Michael G. Faure LL.M.

Voorzitter Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

1 INLEIDING

1.1 CONTEXT MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA 2011: WETTELIJKE, METHODOLOGISCHE EN BELEIDSMATIGE OMKADERING

1.1.1 Wettelijk kader

Het Milieuhandhavingsdecreet bepaalt dat het milieuhandhavingsprogramma de grote krachtlijnen dient uit te zetten voor het komende kalenderjaar van het door de Vlaamse Regering te voeren milieuhandhavingsbeleid. Daarnaast kan het aanbevelingen bevatten inzake de handhaving van het milieurecht op provinciaal en gemeentelijke niveau, alsook inzake de samenwerking met en tussen deze beleidsniveaus.² Het milieuhandhavingsprogramma dient aldus voornamelijk te bestaan uit beleidsmatige aanbevelingen. Het mag echter geen concreet te voeren acties op het terrein omschrijven en het mag evenmin instructies of richtlijnen bevatten voor de parketten of de handhavingsactoren.³

1.1.2 Methodologie en structuur

Zowel de structuur als de methodologie van de opstelling van het Milieuhandhavingsprogramma 2011 zijn gedeeltelijk gewijzigd in vergelijking met deze van het Milieuhandhavingsprogramma 2010.

In een eerste deel zal de nadruk worden gelegd op de geplande handhavingsactiviteiten van handhavingsactoren die actief zijn in het Vlaamse Gewest. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (VHRM) wordt derhalve bij de opstelling van het milieuhandhavingsprogramma bijgestaan door de gemeentelijke, provinciale, gewestelijke en federale overheden die instaan voor het toezicht op en de handhaving van het milieurecht.⁴

Ook bij de opstelling van zijn tweede milieuhandhavingsprogramma koos de VHRM ervoor om in de eerste plaats te werken vanuit een "bottom-up" perspectief. Dit houdt in dat de verschillende handhavingsactoren in het Vlaamse Gewest werd gevraagd hun intenties en programma's inzake de handhaving van het milieurecht voor het jaar 2011 bekend te maken aan de VHRM. Zo werden onder meer de verschillende gewestelijke toezichthouders in het kader van het Milieuhandhavingsdecreet aangeschreven, maar ook de parketten, Federale politie, het Milieuhandhavingscollege en de gewestelijke entiteit. De prioriteiten zoals omschreven in de programma's van deze handhavingsactoren worden dan ook integraal of gesynthetiseerd weergegeven in dit milieuhandhavingsprogramma. Daarmee wordt derhalve invulling gegeven aan het tweede lid van artikel 16.2.4 van het Milieuhandhavingsdecreet, dat stelt dat het milieuhandhavingsprogramma de handhavingsprioriteiten van de gewestelijke overheden die belast zijn met de handhaving van het milieurecht dient te bepalen.

In tegenstelling tot het Milieuhandhavingsprogramma 2010 werd ervoor gekozen om bij de opstelling van het Milieuhandhavingsprogramma 2011 ook de lokale handhavingsactoren, namelijk de burgemeesters, de gemeentelijke toezichthouders, de toezichthouders van de politiezones (via de korpschefs), de provinciale toezichthouders en de provinciegouverneurs, afzonderlijk te bevragen in plaats van enkel de Vereniging van de Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van Vlaamse Provincies en om dit jaar ook de Vaste Commissie van de Lokale politie aan te spreken. Dit levert een beter beeld op van de prioriteitenstelling van deze handhavingsactoren en maakt het mogelijk om ook een betere implementatie

---

² Artikel 16.2.4 van het Milieuhandhavingsdecreet

³ Memorie van toelichting Milieuhandhavingsdecreet – Vlaams Parlement, stuk 1249 (2006-2007)-nr.1, p. 25

⁴ Memorie van toelichting Milieuhandhavingsdecreet – Vlaams Parlement, stuk 1249 (2006-2007)-nr.1, p. 25

te verkrijgen van artikel 16.2.4 van het Milieuhandhavingsdecreet, dat onder meer bepaalt dat het milieuhandhavingsprogramma eveneens aanbevelingen kan bevatten inzake de handhaving van het milieurecht op provinciaal en gemeentelijk niveau, alsook inzake de samenwerking met en tussen deze beleidsniveaus.

De handhavingsactoren kregen derhalve wederom het verzoek hun intenties en programma's inzake de handhaving van het milieurecht in het kader van hun bevoegdheden over te maken aan de VHRM. Deze handhavingsactoren hebben echter geen decretale verplichting om een individueel milieuhandhavingsprogramma op te stellen. Er werd dit jaar voor gekozen om nog geen gestandaardiseerde vragenlijst te hanteren gezien de complexiteit van gegevensverzameling die een dergelijke vragenlijst met zich mee zou brengen. Het bleek immers niet mogelijk voor elke handhavingsactor om een gedetailleerd beeld van zijn geplande werkzaamheden aan te leveren. In de toekomst zal hieraan echter – stapsgewijs – verder gewerkt worden. Het opzet is immers dat het milieuhandhavingsprogramma een verfijnd en vergelijkbaar beeld biedt van de geprogrammeerde activiteiten van alle handhavingsactoren. Dit houdt echter in dat de VHRM ook voor de opstelling van zijn tweede milieuhandhavingsprogramma geen uniforme en vergelijkbare gegevens heeft ontvangen en zich derhalve voornamelijk dient te beperken tot een integrale weergave van de gegevens die het heeft ontvangen.

Een belangrijke vooruitgang is echter het feit dat de lokale handhavingsactoren afzonderlijk werden bevroegd. Daaruit voortvloeiende informatie geeft niet enkel een beeld van de wijze waarop de lokale handhavingsactoren plannen en programmeren, maar ook van wat deze programma's inhouden. Dit maakt het voor de VHRM dan ook mogelijk aanbevelingen te formuleren inzake de milieuhandhaving op het lokale bestuursniveau. In tegenstelling tot de federale, gewestelijke en provinciale handhavingsactoren, waar de ontvangen programma's integraal of gesynthetiseerd worden opgenomen in dit milieuhandhavingsprogramma, zal de programmering van de burgemeesters, gemeentelijke toezichthouders, toezichthouders van de intergemeentelijke verenigingen en de toezichthouders van de Lokale politie – in het kader van de leesbaarheid – op een eerder statistische wijze worden weergegeven. De VHRM ontving immers veel informatie van deze handhavingsactoren en is daarom genoodzaakt om een overzichtelijk en cijfermatig beeld ter zake te geven. In dit kader werd er voor gekozen om in eerste instantie de gemeente te isoleren als onderzoeksobject. Er wordt gekeken of de gemeente – onderverdeeld in klassen op basis van het inwonersaantal – al dan niet beroep kan doen op een eigen toezichthouder, een toezichthouder van de Lokale politie, een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging of een combinatie voormelde toezichthouders. Vervolgens zal worden weergegeven of de gemeente gebruik maakt van een programma om zijn handhavingsactiviteiten te plannen en of dit programma al dan niet verder reikt dan een loutere opsomming van de wettelijke verplichtingen zoals het reactief behandelen van klachten en het uitvoeren van controles naar aanleiding van een milieuvergunningsaanvraag. Wanneer een gemeente een effectief programma heeft voorgelegd zal dit op een meer kwalitatieve wijze naar inhoud worden geanalyseerd. Vervolgens zal de politiezone – opgedeeld in klassen naargelang de grootte – worden gehanteerd als studieobject en zal er een beeld worden gegeven van het feit of de gemeenten aangesloten bij de politiezone een beroep kunnen doen op een eigen toezichthouder, op een toezichthouder van de politiezone of op een combinatie van voormelde toezichthouders. Ook zal er een overzicht worden gegeven van het aantal politiezones waarbinnen gebruik wordt gemaakt van een programma en hoever dit programma reikt. Het is echter onvermijdelijk dat ter zake een overlap zal bestaan met de gegevens die de VHRM heeft ontvangen van de gemeenten. Het Milieuhandhavingsdecreet creëerde immers zeer gedifferentieerde mogelijkheden om de milieuhandhaving op lokaal bestuursniveau te organiseren. Dit maakt het dan ook moeilijk om de geplande activiteiten – maar ook de rapportering van deze activiteiten – duidelijk in kaart te brengen.

In een tweede deel zal de VHRM in eerste instantie van de gelegenheid gebruik maken om te rapporteren over de activiteiten van de VHRM zelf en zijn werkgroepen in 2010 om vervolgens aan te geven welke werkzaamheden in 2011 zullen worden aangevat. Hiertoe werden de werkgroepvoorzitters gevraagd ter zake informatie aan te leveren die integraal werd opgenomen in dit milieuhandhavingsprogramma.

Daar waar de werkgroepen in het Milieuhandhavingsprogramma 2010 aangaven rond zeer veel verschillende thema's te werken, werd er voor de programmering van de werkzaamheden voor 2011 gekozen om een meer realistische en haalbare planning op te stellen. De werkgroepen zullen zich in 2011 meer focussen op een beperkt aantal thema's en kwesties, en dit stapsgewijs op een kwalitatieve wijze, eerder dan via een veelheid aan onderwerpen.

1.1.3 Beleidsmatige omkadering

1.1.3.1 Regeerakkoord van 15 juli 2009⁵

Het Regeerakkoord van 15 juli 2009 bepaalt op het vlak van de milieuhandhaving onder meer dat het Milieuhandhavingsdecreet zal worden uitgevoerd en de praktijk ervan doelgericht zal worden geëvalueerd, onder andere via het milieuhandhavingsrapport. De krachtlijnen van het beleid en de prioriteiten worden bepaald in jaarlijkse milieuhandhavingsprogramma's. Organisatorische samenwerkingsafspraken zullen, waar wenselijk, verankerd worden in milieuhandhavingsprotocollen in de schoot van de VHRM. De Vlaamse Regering stelt bovendien dat zij zal zorgen voor een aangepaste opleiding, permanente vorming en oplossingen voor andere noden van toezichthouders en opsporingsambtenaren.

De VHRM speelt dus een cruciale rol in het milieuhandhavingsbeleid. Zowel het jaarlijks milieuhandhavingsprogramma als het jaarlijks milieuhandhavingsrapport zullen een belangrijke uitvoering vormen van het Regeerakkoord.

1.1.3.2 Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014⁶

Ook de Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014 van Vlaams minister Joke Schauvliege legt een aantal strategische en operationele doelstellingen inzake milieuhandhaving vast waar de VHRM in belangrijke mate uitvoering aan kan geven.

In het kader van milieuhandhaving wordt de uitbouw van een doeltreffende bestuurlijke handhaving van milieu-inbreuken en milieumisdrijven als strategische doelstelling vooropgesteld. Het wordt als prioritair beschouwd het nieuwe juridische kader – ingesteld met het Milieuhandhavingsdecreet – om te zetten in een doeltreffende bestuurlijke handhaving van milieu-inbreuken en, indien het bevoegde parket beslist niet te vervolgen, ook van milieumisdrijven. Zowel naar de overtreders als naar de toezichthouders en de verbalisanten kan een krachtig signaal worden gegeven door kort op de bal te spelen bij het opleggen van exclusieve en alternatieve bestuurlijke geldboetes. Even belangrijk is de ontwikkeling van een duidelijk en coherent kader met criteria op grond waarvan de hoogte van de boete en/of voordeelontneming kan worden berekend, zodat rechtszekerheid kan worden geboden.

De uitvoering van het milieuhandhavingsbeleid vormt in dit kader een operationele doelstelling. Het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet wordt verder onverkort uitgevoerd. De krachtlijnen en de prioriteiten van het milieuhandhavingsbeleid zullen worden bepaald, rekening houdend met de aanbevelingen in de jaarlijkse milieuhandhavingsprogramma's, opgesteld in de schoot van de VHRM. De handhavingspraktijk zal naar effectiviteit en efficiëntie worden geëvalueerd, onder andere via de jaarlijkse milieuhandhavingsrapporten. De samenwerkingsafspraken tussen de verschillende handhavingsactoren zullen, waar nuttig, worden verankerd in handhavingsprotocollen. Binnen het decretaal kader zal de

---

⁵ Het volledige 'Regeerakkoord van 15 juli 2009' kan geraadpleegd worden op volgende URL: http://www.vlaanderen.be/servlet/Satellite?c=Solution_C&cid=1247734278469&pagename=Infolijn/View

⁶ De volledige 'Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014' kan geraadpleegd worden op volgende URL: http://www.vlaanderen.be/servlet/Satellite?pagename=Infolijn%2FView&c=Solution_C&p=1186804409590&cid=1171947608450

minister, bevoegd voor leefmilieu, ondersteuning verlenen aan toezichthouders en opsporingsambtenaren.

Daarnaast wordt er gesteld dat door een verhoging van het aantal lokale toezichthouders – gemeentelijk, intergemeentelijk en politiezone – de Vlaamse Milieu-inspectie zich meer zal kunnen toeleggen op inrichtingen met een grote milieurelevantie, zoals Seveso - en GPBV -bedrijven, en op ketentoezicht van afvalstoffen. De handhaving zal verschuiven van een reactieve naar enerzijds een proactieve invalshoek, geconcretiseerd in specifieke thematische handavingscampagnes, en anderzijds naar een routinematige invalshoek. Bij dit laatste staan emissiegerichte inspecties en controle van de zelfcontroleactiviteiten van de bedrijven centraal. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan het toezicht op niet-vergunde maar wel vergunningsplichtige inrichtingen en activiteiten.

Bovendien kan de VHRM een rol spelen bij het doelmatiger maken van partnerschappen. Een slagkrachtige werking van het overheidsapparaat impliceert dat de Vlaamse overheid meer geïntegreerd gaat werken. Meer en meer beleidsthema's vragen om een beleidsdomein- en bestuurslaagoverschrijdende aanpak. In uitvoering van het Regeerakkoord kiest de Vlaamse Regering voor een partnerschap met sterke lokale besturen, ook op het gebied van milieu- en natuurbeleid. De Vlaamse overheid stelt dan ook de ondersteuning van de lokale besturen in het voeren van een lokaal milieubeleid voorop als strategische doelstellingen en werkt dit uit via de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013. De Vlaamse overheid zal overigens verkokering tegengaan en zal meer interne samenwerking en synergiën tot stand brengen. De decretale opdracht van de VHRM kan hier onder meer uitwerking aan verlenen.

Inzake de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 in het bijzonder en inzake de lokale milieuhandhaving in het algemeen kan het in dit kader opportuun zijn om melding te maken van het Witboek Interne Staatshervorming⁷ van 8 april 2011. Daarin wordt vermeld dat "binnen de Samenwerkingsovereenkomst Leefmilieu, die loopt tot en met 2013, jaarlijks ongeveer 25 miljoen euro naar gemeenten en provincies gaat en er vragen worden gesteld bij de beperkte meerwaarde in verhouding tot de als overmatig ervaren planlast. Gegeven de maturiteit die het lokaal leefmilieubeleid ondertussen bereikt heeft en de nood aan investeringsmiddelen voor riolering en aan werkingsmiddelen voor handhaving wordt het gemeentelijk aandeel van de Samenwerkingsovereenkomst herbestemd naar riolering ten behoeve van gemeenten en het provinciaal aandeel van de Samenwerkingsovereenkomst, met inbegrip van de middelen van het addendum van de Samenwerkingsovereenkomst gemeenten, naar handhaving vanuit het Vlaams gewest in plaats van vanuit gemeenten respectievelijk provincies." De exacte uitwerking en de implicaties van deze bepaling in het Witboek Interne Staatshervorming op de lokale handhaving – zullen nog moeten blijken.

1.1.3.3 Beleidsbrief Leefmilieu en Natuur 2010-2011⁸

In de Beleidsbrief Leefmilieu en Natuur 2010-2011 verwijst Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, mevrouw Joke Schauvliege, inzake milieuhandhaving naar het ViA-sleutelproject 51-2 'Milieuhandavingsdecreet onverkort uitvoeren met onder meer aandacht voor de evaluatiesporen en de

---

⁷ Het volledige 'Witboek Interne Staatshervorming 8 april 2011' kan geraadpleegd worden op volgende URL:

http://ikdoe.vlaandereninactie.be/wp-content/uploads/2011/04/Witboek_8april2011.pdf

⁸ De volledige 'Beleidsbrief Leefmilieu en Natuur 2010-2011' kan geraadpleegd worden op volgende URL:

http://www.lne.be/themas/beleid/beleidsplanning/beleidsplanning-pdfs-en-subpaginas/Beleidsbrief_Leefmilieu_en_Natuur_2010-2011.pdf

doorwerking ervan'. Eén van de doelstellingen van het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet is dat er een passend gevolg gegeven wordt aan elke schending van het milieurecht (milieuhygiëne- en milieubeheerrecht) en dit op een uniforme wijze. Intussen werd vorm gegeven aan een kader met criteria voor de bepaling van de hoogte van het boetebedrag. Zo zijn per categorie van milieumisdrijven (vb. sluikestorten, afvalverbranding, lozingen, bezit van illegale vogels, ontbossing, geluidshinder, enz.) criteria bepaald met betrekking tot de ernst, frequentie en omstandigheden die in rekening worden gebracht en opgenomen worden in de motivering van de boetebeslissing. Het spreekt voor zich dat dit kader in functie van nieuwe dossiers verder zal verfijnd en uitgewerkt worden. Het instrument van de voordeelontneming werd voorlopig nog niet vaak toegepast (enkel ad hoc), in afwachting van de resultaten van de studie hierover. De verschillende betrokkenen ontmoeten elkaar maandelijks in de LNE-werkgroep Milieuhandhaving. De opdracht van deze werkgroep bestaat in het bespreken van praktische vragen over de toepassing en interpretatie van het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet en –besluit en de coördinatie en evaluatie van mogelijke wijzigingen aan die regelgeving. Binnen het kader van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving werden er vier subwerkgroepen opgericht en werd hun agenda voor het komende jaar vastgelegd. Er werden nog geen protocollen gesloten, maar wel al werkafspraken gemaakt in de context van deze subwerkgroepen. Er werd een Milieuhandhavingsprogramma 2011 opgesteld, waarin de handhavingsprioriteiten van het volgende jaar worden bepaald. In het najaar van 2010 keurt de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving het Milieuhandhavingsrapport 2010 goed, waarin het milieuhandhavingsbeleid van sinds mei 2009 wordt geëvalueerd. Binnen het decretaal kader voor toezicht en inspectie wordt ondersteuning verleend aan toezichthouders en opsporingsambtenaren. Door een verhoging van het aantal lokale toezichthouders - gemeentelijk, intergemeentelijk en per politiezone - zal de gewestelijke Milieu-inspectie zich meer kunnen toeleggen op inrichtingen met een grote milieurelevantie, zoals Seveso- en GPBV-bedrijven, en op ketentoezicht op afvalstoffen. Op 23 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering een addendum "handhaving" aan de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 goedgekeurd, ter inhoudelijke en financiële ondersteuning van de gemeenten bij de uitvoering van hun opdracht op dat vlak.

Inzake de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 in het bijzonder en inzake de lokale milieuhandhaving in het algemeen kan het in dit kader wederom worden verwezen naar de opmerking ter zake zoals opgenomen in het hoofdstuk 1.1.3.2.

1.1.4 Milieuhandhavingsrapport 2009 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

Het milieuhandhavingsrapport dient op basis van het decreet minstens de volgende onderdelen te bevatten: een algemene evaluatie van het in het afgelopen kalenderjaar gevoerde gewestelijke milieuhandhavingsbeleid; een specifieke evaluatie van de inzet van de afzonderlijke handhavingsinstrumenten; een overzicht van de gevallen waarin, binnen de gestelde termijn, geen uitspraak werd gedaan over beroepen tegen besluiten houdende bestuurlijke maatregelen; een evaluatie van de beslissingspraktijk van de parketten inzake het al dan niet stafrechtelijk behandelen van een vastgesteld misdrijf; een overzicht en vergelijking van het door de gemeenten en provincies gevoerde milieuhandhavingsbeleid; een inventaris van de inzichten die tijdens de handhaving werden opgedaan en die kunnen worden aangewend ter verbetering van de milieuregelgeving, beleidsvisies en beleidsuitvoering; en aanbevelingen voor de verdere ontwikkeling van het milieuhandhavingsbeleid.⁹

---

⁹ Artikel 16.2.5 van het Milieuhandhavingsdecreet

De VHRM keurde op 9 november 2010 zijn eerste milieuhandhavingsrapport unaniem goed waarin de decretaal verplichte inhoud op een cijfermatige wijze werd voorgesteld. Op 15 december 2010 werd het Milieuhandhavingsrapport 2009 overhandigd aan minister Joke Schauvliege.

Aangezien het milieuhandhavingsrapport wordt beschouwd als een cruciaal element ter ondersteuning en eventuele bijsturing van het te voeren milieuhandhavingsbeleid maakt dit document zeker deel uit van de beleidsmatige omkadering van het milieuhandhavingsprogramma, al dient hier echter - om een optimaal resultaat te bereiken - gesproken te worden van een cyclische benadering waarbij beide documenten – zijnde het milieuhandhavingsprogramma en het milieuhandhavingsrapport – in de toekomst wederzijds input aan elkaar leveren.

In het kader van dit milieuhandhavingsprogramma zullen de aanbevelingen en conclusies uit het Milieuhandhavingsrapport 2009 worden gehanteerd om de programmering van de handhavingsactoren facultatief te bevorderen aan de hand van bepaalde aanknopingspunten.

1.2 RELEVANTIE MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA

Het Milieuhandhavingsprogramma 2011 is het tweede programma van de VHRM. Ook deze keer zal de VHRM de decretale inhoudelijke aspiraties niet volledig kunnen waarmaken. Het feit dat de kwaliteit van het programma voornamelijk afhankelijk is van de verkregen input van de handhavingsactoren en de opmaak van het programma onderhevig is aan het *trial&error*-principe liggen aan de basis hiervan.

In tegenstelling tot het milieuhandhavingsrapport werd de inhoud van het milieuhandhavingsprogramma door de decreetgever op een zeer open wijze geformuleerd. Dit geeft de VHRM een eerder discretionaire bevoegdheid inzake de invulling ervan en laat voldoende ruimte om het programma qua inhoud, vorm en stijl te laten evolueren.

Er werd voor gekozen om het Milieuhandhavingsprogramma 2010 in twee delen op te splitsen.

Het eerste deel bevat een integrale of gesynthetiseerde weergave van de handhavingsprogramma's van de handhavingsactoren in het Vlaamse Gewest zoals de VHRM deze heeft mogen ontvangen. In het eerste programma van de VHRM werden deze opgenomen als bijlage, terwijl ze nu deel uitmaken van het programma zelf.

Om inhoudelijke verbeteringen mogelijk te maken en een zekere groei in te zetten, werd er voor geopteerd om een aantal wijzigingen aan te brengen in de structuur en methodologie van het programma. Zo zal de focus onder andere meer geplaatst worden op de programma's van de gemeenten en de politiezones met betrekking tot de handhaving van het milieurecht. Ondanks het monnikenwerk dat dit met zich meebracht, is de meerwaarde aanzienlijk. Op deze manier wordt beter zichtbaar of en op welke wijze er programmatorisch wordt gehandhaafd.

Net zoals het eerste programma zal de focus in een tweede deel geplaatst worden op de activiteiten van de VHRM en zijn werkgroepen, zowel rapporterend als programmerend. De relevantie hier bestaat erin dat de VHRM via zijn werkgroepen verschillende gesignaleerde knelpunten in de milieuhandhaving op een efficiënte en effectieve wijze tracht weg te werken of alleszins tracht bij te dragen tot een verbetering ter zake. Het wordt dan ook als cruciaal geacht dat – gezien de hoeveelheid aan knelpunten die momenteel nog bestaan – de VHRM zijn eigen activiteiten ook op een realistische en haalbare manier probeert te plannen.

2 MIILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA'S 2011 VAN DE MILIEUHANDHAVINGSACTOREN

2.1 PROGRAMMERING GEWESTELIJKE TOEZICHTHOUDERS

Met de inwerkingtreding van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap voor Natuur en Bos¹⁰ werden de mogelijkheden met betrekking tot de aanstelling van gewestelijke toezichthouders uitgebreid. Zo werden onder meer N.V. De Scheepvaart en het departement Mobiliteit en Openbare Werken (afdeling Maritieme toegang) bevoegd om toezichthouders aan te stellen. Omwille van deze uitbreiding aan gewestelijke toezichthouders heeft de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving zich voor de opstelling van het Milieuhandhavingprogramma 2011 niet beperkt tot de bevraging van de gewestelijke toezichthouders die voor het Milieuhandhavingprogramma 2011 werden bevragd, maar ook deze nieuwe toezichthouders opgenomen in onderstaand overzicht.

2.1.1 De secretaris-generaal van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie

Zeer recent werd de milieuhandhavingregelgeving gewijzigd.¹¹ Eén van de wijzigingen houdt in dat de secretaris-generaal, in het geval van uitzonderlijke omstandigheden, toezicht kan uitoefenen en desgevallend de nodige maatregelen kan nemen inzake de naleving van de volledige milieuregelgeving die onder het toepassingsgebied van titel XVI van het DABM valt.

Hiertoe werd in het Milieuhandhavingbesluit volgende bepaling ingevoegd:

'Art. 20/1: Onverminderd de in dit besluit bepaalde toezichtopdrachten, oefent de leidend ambtenaar van het Departement toezicht uit op de regelgeving, vermeld in de artikelen 21 tot en met 32 van dit besluit. De leidend ambtenaar van het Departement zal deze bevoegdheid aanwenden in geval van uitzonderlijke omstandigheden.'

De secretaris-generaal wenst evenwel te benadrukken dat de focus zoals voorheen blijft liggen op het toezicht van de andere gespecialiseerde toezichthouders. Aangezien zijn optreden enkel is vereist in uitzonderlijke situaties, is een specifieke planning voor 2011 niet mogelijk noch aangewezen.

---

¹⁰ Publicatie Belgisch Staatsblad 14/12/2010

¹¹ Decreet van 23 december 2010 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur (inwerkingtreding 28 februari 2011) en het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot wijziging van diverse bepalingen van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2005 tot oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap voor Natuur en Bos (inwerkingtreding 24 december 2010)

2.1.2 De afdeling Milieu-inspectie van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie¹²

2.1.2.1 Algemeen

De opdracht van de afdeling Milieu-inspectie is de handhaving van de milieuhygiënewetgeving. De belangrijkste kernactiviteit van de afdeling Milieu-inspectie is het uitvoeren van het Milieu-inspectieplan. Haar belangrijkste doelgroep zijn de klasse 1 – hinderlijke inrichtingen en haar belangrijkste doelstelling is het verbeteren van de leefmilieukwaliteit.

De afdeling Milieu-inspectie heeft drie strategische doelstellingen

1. Handhaving van de milieuhygiënewetgeving versterken voor een kwaliteitsvol leefmilieu
2. Actieve wisselwerking met andere milieu(handhaving)actoren intensifiëren
3. Versterken van de deskundigheid

Deze strategische doelstellingen worden ingevuld door een aantal kernactiviteiten die de dagelijkse werking van de afdeling omvatten, namelijk planmatig toezicht houden en maatregelen nemen, voortrekker zijn bij de beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie van de milieuhandhaving (toezicht houden en maatregelen nemen) van de milieuhygiënewetgeving, en versterken van de deskundigheid.

De belangrijkste kernactiviteit, namelijk het uitvoeren van het Milieu-inspectieplan (MIP) bestaat uit vier deelactiviteiten, namelijk uitvoering, coördinatie en sturing, administratieve ondersteuning en juridische ondersteuning. Het uitvoeren van het MIP behelst het uitvoeren van inspecties en het nemen van maatregelen binnen het kader van specifieke handhavingcampagnes, routinecontroles, reactieve controles, voortgangscontroles en ook op eigen initiatief. Dit zijn de handhavingactiviteiten.

2.1.2.2 Specifieke handhavingcampagnes

Het betreft handhavingcampagnes die op een geplande en gecoördineerde manier worden uitgevoerd.

o Projecten

Een project is eenmalig, vernieuwend, heeft een goed afgelijnde inhoud en een goed afgebakend begin en einde. Per project is er in het MIP een projectfiche opgenomen en een mijlpalenplan. De projectfiche vermeldt de noodzaak of milieurelevantie van een project, een omschrijving, de doelstellingen, het budget en de personeelsinzet, en een begin- en streefdatum.

- Controle op de verwijdering van micropolluenten bij rioolwaterzuiveringsinstallaties: er zal betreffende een beperkte groep van micropolluenten zoals hormoonverstorende stoffen, medicijn- of drugsrestanten en enkele pesticiden worden nagegaan in hoeverre ze de rioolwaterzuiveringsinstallaties ongewijzigd verlaten. Er zullen vier rioolwaterzuiveringsinstallaties worden geselecteerd waar er maandelijks een monster zal genomen worden van zowel influent als effluent. Personeelsinzet: 30 dagen en 0,15 VTE.
- Controle van de opslag van gassen in vaste houders: inventarisatie van relevante bedrijven met opslag van gassen in vaste houders en onderzoek van de vereisten inzake constructie en periodiek onderzoek. Vervolgens zal er gestart worden met de systematische controle van deze inrichtingen. Personeelsinzet: 63 dagen en 0,32 VTE.

---

¹² Synthese van het Milieu-inspectieplan 2011 van de afdeling Milieu-inspectie

- Controle van meetnetten grondwater rond stortplaatsen: het doel van het project is om bij 10 stortplaatsen gericht de grondwatermeetnetten te gaan controleren. De selectie zal gebeuren aan de hand van beschikbare gegevens van de meetnetten rond stortplaatsen. De gegevens van de meetnetten zullen worden getoetst aan de sectorale voorwaarden uit Vlareem en, indien aanwezig, de bijzondere voorwaarden uit de milieuvergunning. Bij alle geselecteerde stortplaatsen zal ook een controle op het terrein worden uitgevoerd. Daar waar relevant zal het grondwater op de stortplaatsen worden bemonsterd. Deze zullen worden gescreend op verontreinigende parameters. De resultaten hiervan zullen worden gebruikt voor de verdere opvolging en/of bijsturing van de monitoring rond de stortplaats. Personeelsinzet: 40 dagen en 0,20 VTE.
- Controle op het wegtransport van afvalstromen: voor het toezicht op de overbrenging van afvalstoffen over de weg zal de afdeling Milieu-inspectie samenwerken met de Federale politie, de Federale Leefmilieu-inspectie en de bevoegde inspectiediensten van het Brussels Hoofdstedelijk en het Waals Gewest. In onderling overleg zullen een aantal onaangekondigde gerichte acties worden uitgevoerd in het Vlaamse Gewest waarbij het vrachtverkeer dat (vermoedelijk) afval vervoert, selectief zal worden tegengehouden. Indien het gaat om afvaltransporten zullen de lading en de documenten worden geïnspecteerd en getoetst aan de vereisten van Vlaamse en Europese afvalwetgeving. Personeelsinzet: 63 dagen en 0,32 VTE.
- Controle op de uitvoer van afvalstoffen via zeehavens: de controleacties worden gepland in overleg met de Federale Leefmilieu-inspectie, de Scheepvaartpolitie en de douanediens ten en worden georganiseerd in de havens van Zeebrugge, Antwerpen Rechteroever en de Waaslandhaven. Ter hoogte van de containerkaaien worden douane-uitvoerdocumenten en boekingslijsten gecontroleerd van ladingen met als bestemming niet-OESO-landen. Steekproefsgewijs worden containers geselecteerd waarvan vermoed wordt dat ze met afval geladen zijn, om deze vrij te laten zetten en visueel te inspecteren en/of te laten scannen door de douanediens ten. Indien het een illegale uitvoer betreft, wordt de container geblokkeerd en het dossier wordt verder afgehandeld door de bevoegde dienst. Personeelsinzet: 73 dagen en 0,36 VTE.
- Controles in het kader van ketentoezicht: het project wordt verdeeld in vier groepen van controles:
  - o Controles bij exporteurs van afvalstoffen, op basis van de analyse van douanedeclaraties. Uit de analyse van deze aangiften zullen een aantal bedrijven naar voren komen die verdachte of illegale of transporten georganiseerd hebben, en dus voor inspectie in aanmerking komen.
  - o Controles van overbrengingen van olie-watermengsels in de Antwerpse en Waaslandhaven. Dit omvat staalnames aan boord van ophaalschepen, en controles van de registers van havenontvangstinstallaties. Doel is het ontwikkelen van een toezichtstrategie voor deze sector.
  - o Controles op de ophaling van afgedankte GSM's via het internet. Dit omvat controles van de erkenning en het register van overbrengers, en de controle van eventuele opslagplaatsen. Operationele gegevens worden uitgewisseld met OVAM.
  - o Controles bij bijproducten, verwerkers, overbrengers en vervoerders: naar aanleiding van weg-, haven- of bedrijfscontroles zullen 'verdachte' partijen afvalstoffen, die ergens op het traject tussen hun ontstaan en hun definitieve verwerking werden vastgesteld, worden onderzocht. Meer bepaald zal worden nagegaan waar de partij afvalstoffen werd geproduceerd en of ze vanaf het moment van de productie correct werd opgeslagen, vervoerd en verwerkt (aspecifiek ketenonderzoek).
Personeelsinzet: 261 dagen en 1,31 VTE.

- Controle op de sector van afgedankte voertuigen: het project zal bestaan uit twee luiken:
  - o Controle van expediteurs van tweedehandsvoertuigen: een steekproef van expediteurs en/of douaneagenten die gespecialiseerd zijn in de handel van tweedehandsvoertuigen naar Afrika wordt onderworpen aan een administratieve controle. Voor een aantal voertuigen worden de boorddocumenten opgevraagd, en getoetst aan de vereisten van de VLAREA.
  - o Controle van niet-erkende depollutiecentra: controle op de vergunningstoestand bij bedrijven die voertuigen ontmantelen om de onderdelen te recupereren voor export.
Personeelsinzet: 61 dagen en 0,31 VTE.
- Controles van de asbestverwijderingsketen: de afdeling Milieu-inspectie zal in 2011 de ontwikkeling van een interventiestrategie stroomopwaarts in de puinketen ontwikkelen. Zo zullen er inspectiemethodes worden ontwikkeld voor de verschillende actoren, bedrijven, locaties,... waar bouwpuin ontstaat en/of een verwerking ondergaat en zullen er pilootinspecties worden uitgevoerd bij meerdere bedrijven. De afdeling Milieu-inspectie zal ook interne richtlijnen uitwerken voor haar optreden bij vaststellingen van de aanwezigheid van relevante hoeveelheden asbest in de afvalstroom. Personeelsinzet: 108 dagen en 0,54 VTE.
- Geïntegreerde controles van GPBV-landbouwbedrijven (varkens- en pluimveebedrijven): er zullen geïntegreerde controles worden uitgevoerd bij 24 GPBV-landbouwbedrijven (gespreid over varkens- en kippenbedrijven). De resultaten worden gebundeld in een beoordelingsverslag. Desgevallend worden aanmaningen, raadgevingen en processen-verbaal opgesteld. Daarnaast zullen er NH₃-rendementsbepalingen uitgevoerd worden op 10 ammoniakemissiearme stallen met luchtwassers. In de mate van het mogelijke zullen deze metingen worden gecombineerd met geurrendementsmetingen. Personeelsinzet: 176 dagen en 0,88 VTE.
- Geïntegreerde controles van GPBV-bedrijven uit de sectoren chemie en oppervlaktebehandeling van metalen: er zullen geïntegreerde controles worden uitgevoerd bij 12 bedrijven uit de sectoren chemie en oppervlaktebehandeling van metalen. De resultaten worden gebundeld in een beoordelingsverslag. Desgevallend worden aanmaningen, raadgevingen en processen-verbaal opgesteld. Personeelsinzet: 284 dagen en 1,42 VTE.
- Controle op de naleving van REACH: de afdeling Milieu-inspectie zal 50 bedrijfscontroles organiseren die worden aanbevolen door het Nationaal Forum REACH binnen haar bevoegdheidsdomein. Waar nodig zal de sanering van non-conformiteiten worden opgelegd. Deze bedrijfscontroles focuseren zich op:
  - o De registratieplicht van vervaardigers van stoffen als zodanig in stoffen in preparaten of in voorwerpen;
  - o De naleving van de verbodsbepaling voorgeschreven door bijlage 17 REACH;
  - o De verplichtingen van eindgebruikers (in voorbereiding door ECHA Forum).Personeelsinzet: 33 dagen en 0,17 VTE.
- Breedbandmetingen van elektromagnetische straling van zendantennes: dit project omvat 2 fasen:
  - o Voorbereiding: opstellen van een meetprotocol en een VVM; bestellen van breedbandmeettoestellen, opmaak van een handleiding voor deze toestellen; werkafspraken maken met het BIPT voor het uitvoeren en rapporteren van smalbandmetingen.
  - o Uitvoeren van breedbandmetingen
Personeelsinzet: 49 dagen en 0,25 VTE.

o *Acties*

Een actie is een gecoördineerde opdracht in een bepaalde sector. Voor elke actie is er in het MIP een actiefiche opgenomen met vrijwel dezelfde informatie als op een projectfiche.

- Controle van rioolwaterzuiveringsinstallaties, met speciale aandacht voor:
  - o De controle van de zelfcontrole;
  - o Voortgangscntrole van de renovatieprogramma's;
  - o De aanvoer en verwerking van externe stromen (waaronder septisch materiaal);
  - o Controle van bedrijven die aanleiding gaven tot een incident op een rioolwaterzuiveringsinstallatie.
Personeelsinzet: 61 dagen en 0,16 VTE.
- Controles op vraag van VMM: de afdeling Milieu-inspectie zal een evaluatie uitvoeren van de huidige stand van zaken van de dossiers van de 97 bedrijven zoals aangeleverd in de lijst van de VMM. Uit deze evaluatie zal een voorstel opgesteld worden voor de controle van deze bedrijven in 2011. De uitvoering is voorzien in 2012. Personeelsinzet: 101 dagen en 0,58 VTE.
- Voedingsbedrijven onder richtlijn 91/271: de afdeling Milieu-inspectie zal de lozing van 85 betrokken bedrijven verder van nabij controleren. De controles gebeuren enkel bij die voedingsbedrijven (en aanverwante sectoren) die niet aangesloten zijn op rioolwaterzuiveringsinstallaties. Bij alle betrokken bedrijven wordt normaliter minstens 2 of 3 keer per jaar een controle van het geloosde afvalwater uitgevoerd. Personeelsinzet: 105 dagen en 0,08 VTE.
- Lozing van gevaarlijke stoffen: de aandacht zal uitgaan naar de controle van de lozing van fenolen in 225 bedrijven; naar dioxinen, furanen en dioxineachtige PCB's in afvalwater door middel van minimaal 1 monsternameronde bij alle betrokken afvalverbrandingsinstallaties met daarnaast de mogelijkheid tot controle bij afval(water)verwerkers, schroothandelaars (aantal 10) en shredders: naar broomhoudende brandvertragers door middel van 1 monsternameronde bij 25 geselecteerde bedrijven (voornamelijk textiel en afvalverwerkers); naar PFT in afvalwater door middel van 1 monsternameronde bij 30 geselecteerde bedrijven; naar oppervlaktebehandeling bij kleinere bedrijven die aan oppervlaktebehandeling doen in onder andere de galvanosector. Personeelsinzet: 64 dagen en 0,24 VTE.
- Controle van de veiligheidsaspecten bij koelinstallaties op ammoniak: systematische inspectie van minstens 10 bedrijven met een koelinstallatie op ammoniak met behulp van de leidraad. Personeelsinzet: 53 dagen en 0,26 VTE.
- Geluids- en trillingsonderzoeken: geluids- en/of trillingsonderzoeken uitbesteden aan erkende milieudeskundigen ter ondersteuning van het inspecteren en maatregelen nemen (behandeling van klachten, afdwingen van saneringen). Personeelsinzet: 23 dagen en 0,12 VTE.
- Kwaliteitscontrole van akoestische onderzoeken: de doelstelling is in eerste instantie het verbeteren van de kwaliteit van akoestische onderzoeken waar de afdeling Milieu-inspectie de exploitanten toe heeft aangemaand. In tweede instantie wordt de werkervaring teruggekoppeld naar de erkenningverlenende overheid, al dan niet op eigen initiatief. Personeelsinzet: 72 dagen en 0,36 VTE.
- Controle van grondwaterwinningen: grondige controle uitvoeren van de grondwaterwinning(en) bij 45 goed geselecteerde bedrijven en initiatie van de afhandeling van de inbreuken. Personeelsinzet: 151 dagen en 0,76 VTE.

- Controle van de zelfcontrole grondwater: nagaan of exploitanten voldoen aan de administratieve verplichtingen (overzicht van het aantal winningsputten; debietregistratie over een periode van 5 jaar; ijkingsattesten van de debietmeters; peilregistratie over een periode van 5 jaar; grondwateranalyse van het afgelopen jaar) en initiatie van de afhandeling van de vastgestelde inbreuken. Personeelsinzet: 30 dagen en 0,15 VTE.
- Controles in het kader van de overeenkomst dierlijke bijproducten: gerichte inspectie van een aantal actoren gevat door verordening nr. 1069/2009; controles op in- en uitvoer van dierlijke bijproducten naar aanleiding van meldingen door de OVAM of het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen van risicovolle of verdachte partijen; rapporteren van de uitgevoerde controles aan de evaluatiecommissie. Personeelsinzet: 140 dagen en 0,70 VTE.
- Inspectie bij verwerkers van organisch-biologische afvalstoffen en mest: inspectie van een klein aantal bedrijven die hetzij organisch-biologische afvalstoffen verwerken, hetzij toeleveren aan composterings- en/of vergistingsinstallaties met als doel na te gaan of de verwerking van mest en van organisch-biologische afvalstoffen tot secundaire grondstof correct verloopt; personeelsinzet: 38 dagen en 0,19 VTE.
- Controle op de verwijdering van PCB-houdende apparaten: de afdeling Milieu-inspectie zal op basis van de meldingsgegevens die beschikbaar zijn bij OVAM en de vaststellingen tijdens de inspecties, optreden tegen bedrijven die nog PCB-houdende transformatoren exploiteren. Personeelsinzet: 29 dagen en 0,15 VTE.
- Controle op de verwijdering van PFOS-houdend blusschuim: de afdeling Milieu-inspectie zal voor 27 juni 2011 een doorgedreven toezicht uit oefenen op de afvoer van PFOS-houdende blusschuim zodat toekomstige emissies in het milieu significant beperkt kunnen worden. Na 27 juni 2011 zal de afdeling Milieu-inspectie inspecties uitvoeren op de legale afvoer van de geïnventariseerde voorraden. Personeelsinzet: 37 dagen en 0,18 VTE.
- Controle op gefluoreerde ozonafbrekende stoffen en broeikasgassen: door de inspectie bij exploitanten waar koelinstallaties in gebruik zijn, kan de afdeling Milieu-inspectie herstellingen en saneringen afdwingen waarbij de emissies aan OAS/BKG verminderd worden. Er zijn inspecties gepland bij 50 nieuwe inrichtingen naast de eventuele herhalingsinspecties. Personeelsinzet: 105 dagen en 0,53 VTE.
- Controle van de zelfcontrole lucht: de afdeling Milieu inspectie plant de voorzetting van de evaluatie van de zelfcontrole bij 21 afvalverbrandingsinstallaties, 112 houtafvalverbrandings- en spaanplaatbedrijven, 23 steenbakkerijen, 10 crematoria; 19 smelterijen en gieterijen, 17 asfaltcentrales en 11 elektriciteitscentrales. Personeelsinzet: 105 dagen en 0,52 VTE.
- Geuronderzoeken: uitvoeren van nieuwe geuronderzoeken om de terechtheid, herkomst, aanvaardbaarheid en hinderlijkheid van de geurhinder te bepalen bij het bedrijf Rendac in Denderleeuw (omgevings- en bronnenonderzoek) en bij het bedrijf Ursa en omliggende spaanplaatbedrijven in Oostrozebeke/Wielsbeke (omgevingsonderzoek). Tevens zullen geurstudies uit voorgaande jaren opgevolgd worden bij het industriegebied Rumbeke te Roeselare, het bedrijf Sonac te Gent, het industriegebied Jagersborg te Maaseik en het in industriegebied in Hoboken. Personeelsinzet: 27 dagen en 0,14 VTE.
- Fijnstof (MP10) – aanpak van diffuse emissies in 'hot spot' gebieden: de acties die in de voorgaande jaren gestart werden in de hot spot gebieden zullen verder opgevolgd worden. Daarnaast zullen er ook nieuwe acties worden gestart. Mogelijke nieuwe probleemlocaties zullen ook aangepakt worden. Personeelsinzet: 83 dagen en 0,42 VTE.

- Emissiemetingen bij biomassa- en houtafvalverbrandingsinstallaties: uitvoering van emissiemetingen en bemonsteringen/analyses van verbrand houtafval bij een selectie van een 30-tal houtafvalverbrandingsinstallaties. Personeelsinzet: 58 dagen en 0,29 VTE.
- Acties ter bespreking van de emissie en de verspreiding van zwarte metalen naar de lucht: de meetresultaten van de Vlaamse Milieumaatschappij in de omgevingslucht voor zware metalen op PM10-stof worden verder goed opgevolgd. Indien er op nieuwe locaties overschrijdingen of verhoogde waarden worden vastgesteld, worden maatregelen opgelegd aan de betrokken bedrijven. Er kunnen ook emissiemetingen in opdracht van de afdeling Milieu-inspectie worden uitgevoerd. Personeelsinzet: 6 dagen en 0,03 VTE.
- Leak Detection and Repair (LDAR): controle van de theoretische berekening van de VOS-emissies bij 13 bedrijven door een expert en controle op de uitvoering van de noodzakelijke herstellingen bij een tiental bedrijven die erkende labo's hebben ingeschakeld voor het vaststellen van lekken. Personeelsinzet: 94 dagen en 0,47 VTE.
- Controle VOS-emissies bij solventverbruikende bedrijven: de afdeling Milieu-inspectie voorziet om 5 grote bedrijven (selectie op basis van gebruikte solventen, nieuw te inspecteren bedrijf en/of grootte VOS-vracht, en/of aanwezigheid koolstoffilter) ten gronde te inspecteren en de solventenboekhouding grondig door te lichten. Personeelsinzet: 26 dagen en 0,13 VTE.
- Emissiemetingen bij steenbakkerijen: uitvoeren van emissiemetingen bij de steenbakkerijen waar in 2010 problemen met betrekking tot de emissiegrenswaarden zijn vastgesteld, met inbegrip van benzeenmeting. Personeelsinzet: 16 dagen en 0,08 VTE.
- Damprecuperatie fase 2: inspectie van de werking van het damprecuperatiesysteem fase 2 op minstens 200 benzinstations. Personeelsinzet: 60 dagen en 0,30 VTE.
- Controle ingeperkt gebruik bij inrichtingen met gekende toelating: controle van inrichtingen waar gekende activiteiten van ingeperkt gebruik van GGO's plaatsvinden (samen met de controle ingeperkt gebruik bij inrichtingen zonder toelating: 33 inrichtingen). personeelsinzet: 39 dagen en 0,19 VTE.
- Controle ingeperkt gebruik bij inrichtingen zonder toelating: controle van inrichtingen die vermoedelijk activiteiten uitvoeren met GGO's of pathogene organismen, maar die hiervoor geen toelating noch een vergunning hebben (samen met de controle ingeperkt gebruik bij inrichtingen met gekende toelating: 33 inrichtingen). personeelsinzet: 39 dagen en 0,19 VTE.
- o *Specifieke handhavingscampagnes vorige jaren*

Een aantal van de specifieke handhavingscampagnes van de voorbije jaren hebben een looptijd van langer dan een jaar of werden om de een of andere reden niet binnen de voorziene termijn afgerond. Er wordt dan ook een overzicht gegeven van die specifieke handhavingscampagnes die werden gestart in de voorbije jaren en die ook in 2011 nog een zekere tijd in beslag zullen nemen.

- Veiligheidsonderzoek Haacht – personeelsinzet: 22 dagen.
- Geuronderzoeken (Sonac, Rumbeke-Roeselare, Hoboken, Maaseik) – personeelsinzet: 38 dagen en 0,19 VTE.
- Controle VOS-emissies bij solventverwerkende bedrijven – personeelsinzet: 11 dagen en 0,05 VTE.

2.1.2.3 Routineprogramma's en - controles

Voor elke routineopdracht wordt er in het MIP een fiche opgenomen met een omschrijving, het voorziene budget en een schatting van de personeelsinzet:

- Routine- en ad hoc monsternames afvalwater: uitvoering van de planning van de routinemonsternames die werd opgesteld in functie van de aard van de lozing, het debiet van de lozing en de historiek van het bedrijf. Personeelsinzet: 749 dagen en 3,74 VTE.
- Ad hoc geluids- en trillingsmetingen: klachten omtrent geluid of trillingen worden door de afdeling Milieu-inspectie zelf onderzocht op gegrondheid door het zelfstandig verrichten van metingen met eigen apparatuur. Personeelsinzet: 93 dagen en 0,46 VTE.
- Routinemonsternames afvalstoffen, bodem en grondwater: de spreiding van de routinemonsternames over de verschillende bedrijfssectoren en afvalstromen worden jaarlijks vastgelegd in een planning die rekening houdt met het beschikbare budget. Personeelsinzet: 205 dagen en 1,03 VTE.
- Routine emissiemetingen lucht: op een snelle en flexibele manier emissiemetingen laten uitvoeren op rookgas- of afgaskanalen van verbrandingsinrichtingen en industriële procesinstallaties ter controle van de naleving van de wettelijke emissiegrenswaarden. Personeelsinzet: 205 dagen en 1,03 VTE.
- Ad hoc immissiemetingen lucht: op vraag van de toezichthouders kunnen er in de omgeving van (potentiële) emissiebronnen immissiemetingen gebeuren met toetsing van de meetwaarden aan de geldende luchtkwaliteitsnormen door de VMM of door een erkend labo lucht, evenals het uitvoeren van een impactmodellering. Personeelsinzet: 8 dagen en 0,04 VTE.
- Controle van milieuvergunningen: de afdeling Milieu-inspectie controleert jaarlijks routinematig de opgelegde voorwaarden bij klasse 1-vergunningplichtige bedrijven. In 2011 zal er meer aandacht gaan naar bedrijven met een nieuwe milieuvergunning. Deze controles zullen niet beperkt zijn tot de bijzondere voorwaarden, maar ook de algemene bedrijfsvoering zal onder de loep genomen worden. Personeelsinzet: 1124 dagen en 5,62 VTE.
- Controle van de zelfcontrole (met uitzondering van projecten en acties): routineuze en steekproefsgewijze controle van de uitvoering van de zelfcontrolemeetprogramma's voor lucht en afvalwater bij klasse 1-bedrijven. Personeelsinzet: 105 dagen en 0,52 VTE.
- Controles afvalverwerkende bedrijven: ambtshalve inspectie, controles naar aanleiding van een vraag van derden of de uitvoering van het routinemonsternameprogramma. Personeelsinzet: 55 dagen en 0,28 VTE.
- Controle asbest: de controles door de afdeling Milieu-inspectie op de legale afbraak en verwerking van asbest gebeuren binnen het kader van de normale bedrijfscontrole. Personeelsinzet: 17 dagen en 0,08 VTE.

2.1.2.4 Reactieve controles

Reactieve controles worden uitgevoerd naar aanleiding van een appel dat wordt gedaan op de afdeling Milieu-inspectie. In het MIP2011 werd er aan de hand van de beschikbare gegevens van de voorbije jaren een poging gedaan om de nodige tijd in te schatten.

Er zijn verschillende soorten reactieve controles:

- Behandeling van klachten – personeelsinzet: 1680 dagen en 8,40 VTE
- Optreden bij voorvallen – personeelsinzet: 110 dagen en 0,55 VTE

- Rapporteringen naar aanleiding van kantschriften – personeelsinzet: 94 dagen en 0,47 VTE
- Opmaken van evaluatieverslagen – personeelsinzet: 34 dagen en 0,17 VTE
- Hoog toezicht – personeelsinzet: 119 dagen en 0,60 VTE

2.1.2.5 Voortgangscontroles (milieuhandhavingsinstrumentarium) en eigen initiatief

- *Voortgangscontroles*

Tijdens een inspectie worden allerhande vaststellingen gedaan die steeds moeten worden getoetst aan de vigerende regels. Tegelijkertijd wordt de bestuurlijke afhandeling van een dossier gestart, via het treffen van maatregelen conform het milieuhandhavingsinstrumentarium.

Personeelsinzet: 3285 dagen en 16,43 VTE.

- *Eigen initiatief*

Dit zijn ambtshalve controles op eigen initiatief van de toezichthouder.

Personeelsinzet: 612 dagen en 3,06 VTE.

2.1.2.6 GPBV-handhavingssysteem

In 2008 nam de afdeling Milieu-inspectie reeds een aanvang met het opstellen van een concept handhavingssysteem van GPBV-bedrijven met het oog op een volledige en effectieve implementatie van de bepalingen met betrekking tot het opzetten van een inspectiesysteem in Vlaanderen. Een dergelijk handhavingssysteem moet leiden tot een planmatig en gecoördineerd toezicht bij en handhaving van GPBV-bedrijven. In dit systeem zullen op termijn alle relevante milieuaspecten van alle GPBV-bedrijven aan bod komen.

Na bespreking en goedkeuring van het concept voor het handhavingssysteem van GPBV-bedrijven werd in 2009 gestart met de implementatie van dit systeem. Hiervoor gebeurde een inventarisatie van alle GPBV-bedrijven en van alle relevante milieuaspecten bij deze individuele bedrijven. Verder zullen er diverse controletypes gedefinieerd worden en gelinkt worden met de diverse milieuaspecten. Een bundeling van alle gegevens en een prioritering van de uit te voeren activiteiten moet tenslotte leiden tot het opstellen van een jaarprogramma.

In afwachting van de operationalisering van het hiervoor vermelde handhavingssysteem zal erin 2011 gewerkt worden zoals dat ook in de voorbije jaren gebeurde. Dit betekent dat:

- Er heel wat routinecontroles (bijvoorbeeld monsternames, afvalwater, metingen luchtemissies, ambtshalve controles van milieuvergunning, ...) bij GPBV-bedrijven zullen uitgevoerd worden;
- Er bij GPBV-bedrijven ook heel wat reactieve controles (voornamelijk na klachten of incidenten) zullen uitgevoerd worden;
- GPBV-bedrijven ook deel uitmaken van de bedrijven die in het kader van specifieke handhavingscampagnes zullen gecontroleerd worden;
- In 2011 opnieuw een beperkt aantal GPBV-audits zullen uitgevoerd worden. Er werd wederom gekozen voor de geïntegreerde controle van GPBV-bedrijven uit de sectoren chemie en oppervlaktebehandeling van metalen en GPBV-landbouwbedrijven (zowel varkens- als pluimveebedrijven).

BELANGRIJKE OPMERKING

De afdeling Milieu-inspectie, dienst Toezicht zwaarisericobedrijven, is tevens aangeduid als inspectiedienst in het kader van het Samenwerkingsakkoord betreffende de beheersing van de gevaren van zware

ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Samen met de bevoegde federale inspectiediensten vormt de dienst Toezicht zware risicobedrijven het Seveso-inspectieteam dat een inspectiesysteem moet opzetten dat de inspectie van alle Seveso II-bedrijven met gepaste frequentie en op de geëigende manier borgt. De uitvoering van het Seveso II-inspectieprogramma is opgenomen in het MIP van de afdeling Milieu-inspectie.

Aangezien echter het Samenwerkingsakkoord niet onder het toepassingsgebied van het Milieuhandhavingdecreet valt, is de uitvoering van de Sevesocontroles niet opgenomen in dit milieuhandhavingprogramma.

2.1.3 De afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie

2.1.3.1 Algemeen

Op 1 januari 2011 trad het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL) in werking. De regelgeving inzake erkenningen werd hierdoor aanzienlijk gewijzigd, o.a. worden erkenningen voortaan verleend voor onbepaalde duur, zijn de erkenningsvoorwaarden en gebruikseisen ingrijpend veranderd en zijn er nieuwe procedures voor schorsing en opheffing van de erkenning en verval van rechtswege van de erkenning.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het VLAREL werden tevens de gewestelijke toezichtsbevoegdheden gewijzigd die sinds 1 mei 2009 waren toegewezen aan de afdeling Milieuvergunningen (art. 22 en art. 23 van het Milieuhandhavingbesluit).

Gezien deze gewijzigde context zal de afdeling Milieuvergunningen in 2011 een visienota opstellen over de wijze van invulling van haar handhavingbevoegdheden.

2.1.3.2 Gewestelijke toezichtsbevoegdheden bepaald in artikel 22 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het DABM

Artikel 22. De toezichthouders, vermeld in artikel 12, 2°, oefenen het toezicht uit op de toepassing van:

1° hoofdstuk IIIbis – Erkenningen van het Milieuvergunningendecreet en de uitvoeringsbepalingen ervan, voor wat betreft de verplichtingen inzake erkenning als milieucoördinator en als opleidingscentrum voor milieucoördinatoren, en het gebruik van die erkenningen;

2° hoofdstuk II – Milieucoördinatoren als vermeld titel III van het decreet.

De afdeling Milieuvergunningen wenst met betrekking tot de handhaving van de bepalingen van artikel 3.2.3 van het DABM, haar toezichtopdracht in 2011 toe te spitsen op:

1. de naleving van de kennisgeving van de aanstelling van de milieucoördinator door de exploitant die hetzij schriftelijk hetzij door middel van het bijhouden van een dossier op de exploitatiezetel dient te gebeuren. Dit zal gebeuren naar aanleiding van het onderzoek voor de advisering van milieuvergunningsaanvragen van klasse 1-inrichtingen door de afdeling Milieuvergunningen.
2. de naleving van de bepaling inzake de verplichte bijscholing van de milieucoördinator gedurende dertig uur per jaar. Hiertoe zal bij een 100-tal milieucoördinatoren naar het bewijs van de in 2010 gevolgde bijscholing worden gevraagd.

2.1.3.3 Gewestelijke toezichtsbevoegdheid bepaald in artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het DABM

Artikel 23. De toezichthouders, vermeld in artikel 12, 3°, oefenen toezicht uit op de toepassing van de volgende wetten, decreten en hun uitvoeringsbesluiten op het vlak van de verplichtingen inzake

erkenning van personen en het gebruik van de erkenning, met uitzondering van de verplichtingen, vermeld in artikel 22:

- 1° titel III, met uitzondering van hoofdstukken II en III, en titel IV van het decreet;
- 2° de wet Luchtverontreiniging;
- 3° de wet Geluidshinder;
- 4° het Grondwaterdecreet;
- 5° het Milieuvergunningendecreet;
- 6° verordening (EG) nr. 2037/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2000 betreffende de ozonlaagafbrekende stoffen;
- 7° verordening (EG) nr. 842/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 inzake bepaalde gefluoreerde broeikasgassen.

Algemeen zal het toezicht in 2011 bestaan uit het passend gevolg geven aan de ontvangen klachten inzake het niet voldoen aan erkenningsvoorwaarden en gebruikseisen van de erkende personen.

Daarnaast worden voor een aantal erkenningen bovendien specifieke acties voorzien.

- Wat betreft de erkende technici vloeibare en gasvormige brandstof worden de middelen aanwezig in het fonds voor de controle op de uitvoerende taken van de technici op het veld in 2011 benut voor een nieuwe aanwijzing van een keuringsinstelling voor steekproefsgewijze en periodieke controles. Er zullen in 2011 minimaal 500 controles worden uitgevoerd waarbij bijzondere aandacht zal gaan naar controles van technici bij wie eerder een controle werd uitgevoerd waarbij niet-conformiteiten werden vastgesteld.
- Wat betreft de erkende laboratoria in de discipline water werden in het jaarprogramma 2011 van het referentielaboratorium de ringtesten ORKA en BACIL voorzien evenals een achttal onaangekondigde audits monsternamen water.
- Wat betreft de erkende laboratoria in de discipline lucht werden in het jaarprogramma 2011 van het referentielaboratorium de ringtesten LABS voorzien evenals een zestal onaangekondigde veldaudits.
- Wat betreft de erkende laboratoria in de discipline bodemdeeldomein bodembescherming werden in het jaarprogramma 2011 van het referentielaboratorium de ringtesten voorzien evenals een drietal onaangekondigde veldaudits.
- Wat betreft koeltechniek zal in 2011 bij 100 koeltechnische bedrijven in het Vlaamse Gewest worden nagegaan of ze over het nodige certificaat beschikken volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van koeltechnische bedrijven en hun koeltechnici.

2.1.3.4 Bekwaamheidsbewijs milieuhandhaving provinciale toezichthouders, gemeentelijke toezichthouders, toezichthouders van intergemeentelijke verenigingen en toezichthouders van politiezones (art. 13-15 Milieuhandhavingbesluit)

Aangezien artikel 16 van het Milieuhandhavingbesluit bepalingen bevat betreffende het minimumaantal lokale toezichthouders aan te stellen, binnen één of twee jaar na de datum van inwerkingtreding van dit besluit (1 mei 2009) zal de afdeling Milieuvergunningen na het verstrijken van de limietdatum 1 mei 2011 een stand van zaken opmaken van de afgeleverde bekwaamheidsbewijzen volgens het Milieuhandhavingbesluit.

2.1.4 De afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie

De handavingsprioriteiten 2011 van de afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen hebben betrekking op het toezicht op de actieve ontginningen (Vlaem rubriek 18), in het bijzonder voor wat de stabiliteitsaspecten, de sectorale en de bijzondere milieuvergunningvoorwaarden

betreft, alsook de bepalingen van het oppervlaktedelfstoffendecreet van 4 april 2003. Het toezicht wordt uitgeoefend via schouwingen op het terrein. Er zullen in 2011 schouwingen worden uitgevoerd in 100 actieve ontginningen. Voorts wordt voor elke actieve ontginning het jaarlijks voortgangsrapport gecontroleerd.

2.1.5 Het Agentschap voor Natuur en Bos

Het handhavingplan 2011 bouwt voort op de vorige handhavingssystemen van het Agentschap voor Natuur en Bos, hetgeen op zich niet verwonderlijk is omdat de grote krachtlijnen van de handhaving van het milieubeheersrecht in essentie vrij stabiel blijven.

De handhaving binnen het Agentschap voor Natuur en Bos wordt uitgevoerd door de cel Natuurinspectie en de natuurinspecteurs. Niettemin worden bepaalde handhavingsovernameactiviteiten ook uitgevoerd door de boswachters van het Agentschap voor Natuur en Bos. De natuurinspecteurs doen aan toezicht en opsporing. De boswachters oefenen enkel toezicht uit, en dan binnen de domeinen beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos.

De volgende tabel geeft een overzicht van de aantallen VTE die ingeschakeld worden voor de Natuurinspectie:

	Cel- verantwoordelijke of andere niveau A	Natuur- inspecteurs	Boswachters met deeltijdse natuurinspectie- taken	Administratieve ondersteuning	Totaal in VTE
Antwerpen	1	6	1,65	0,2	8,85
Limburg	0,5	5	2,6	0,5	8,6
Oost- Vlaanderen	1	5	1,1	0,8	7,9
Vlaams- Brabant	1	6	1,2	1	9,2
West- vlaanderen	1	4	2	1	8
Centrale diensten	2	0	0	0,5	2,5
Totaal	6,5	26	8,55	4,0	45,05

Het Agentschap voor Natuur en Bos bepaalde de handhavingsprioriteiten voor 2011 in het handhavingplan 2011:

- Optreden naar aanleiding van intern gemelde overtredingen: prioriteit wordt gegeven aan de handhaving van delicten die naar aanleiding van georganiseerde eerstelijnscontrole vastgesteld werden, en waaraan na verwittiging geen gevolg gegeven wordt.
- Optreden in het kader van toezicht of controle na klacht/aangifte (voor zover zij geen aanleiding geven tot het voeren van georganiseerde acties :
  - o Illegale wijzigingen van vegetatie (inclusief ontbossen) en kleine landschapselementen in het Vlaams Ecologisch Netwerk en binnen beschermingszones en vogelrijke gebieden.
  - o Alle op grond van het soortenbesluit te beschermen soorten.
  - o Delicten in de recreatieve sfeer binnen door het Agentschap voor Natuur en Bos beheerde domeinen

- Specifieke georganiseerde handhavingscampagnes die op het terrein prioriteit hebben in 2011:
  - o Jachtcontrole (stroperij, uitzetten van wild,...): minstens drie acties in elke provincie.
  - o Doden van roofvogels: periode januari-april: minstens drie acties in elke provincie.
  - o Illegale vogelvangst: periode september-april: minstens drie acties in elke provincie.
  - o Illegale vogelhandel: minstens drie controles van dierenwinkels in elke provincie¹³.
  - o Controle van vogelbeurzen en vogelmarkten (indien nodig op interprovinciaal niveau te organiseren): minstens één actie per provincie.
  - o Regio Schelde-estuarium: controle op naleving van fuikvisserij met vergunning op de Beneden-Zeeschelde, controle op de aanwezigheid van illegale fuiken op de hele Zeeschelde (met bijzondere aandacht voor de Boven-Zeeschelde) en controle op de recreatieve visserij met de hengel.
    - Minimum 2 controleacties naar de aanwezigheid van illegale palingfuiken (Antwerpen en Oost-Vlaanderen), bij voorkeur samen met de Scheepvaartpolitie. Periode einde mei-begin juni (eerste activiteit paling) en één actie in periode september- oktober (trek schieraal). Locatie: Boven-Zeeschelde en eventueel Durme.
    - Minimum 1 controleactie op de Beneden-Zeeschelde (Antwerpen en Oost-Vlaanderen), bij voorkeur samen met de Scheepvaartpolitie: controle naleving fuikvisserij met vergunning en aanwezigheid van illegale palingfuiken.
  - o Controle op de aanwezigheid van illegale palingfuiken: minstens drie acties in de provincies West-Vlaanderen.
  - o Algemene controle van recreatieve hengelaars op het bezit van een visverlof en eventuele overtredingen inzake de visserijwetgeving (inclusief met betrekking tot palingvisserij). Aandachtspunten:
    - Vissen in gesloten tijd en 's nachts, meenemen ondermaatse vis.
    - Controle in knelpuntregio's (lokaal te bepalen), ...
    - Snoekbaarsstroperij (kanalen, Grensmaasregio,...)
    - Controle op warrelnetten op het strand.
    - Controle op fuiken en kruisnetvisserij in havens en aanhorigheden.
  - o Controle op wildcrossers en quads: minstens één actie per provincie.¹⁴
  - o Handhaving van de naleving van de kapmachtigingen of de natuurvergunning en controle op compenserende bebossing, behalve in woon- en industriegebieden.
  - o Controle ter plaatste op subsidiabiliteit en oppervlakte in het kader van de plattelandontwikkelingsmaatregelen op basis van een ad random-selectie.
  - o Controle vogelhouderij door middel van steekproeven, op basis van aangeleverde ledeninformatie (verenigingen werden gesensibiliseerd).
  - o Bescherming van historisch permanente graslanden in de landbouwstreek De Polders in de provincie West-Vlaanderen.
- Projecten met betrekking tot de organisatie van de handhaving:
  - o Prioritering van handhavingsactiviteiten op basis van risicoanalyses.
  - o Uitbouw van de samenwerking met de AMMC (gewestelijke entiteit) en met andere inspectiediensten, in het bijzonder de bouwinspectie.

---

¹³ Wat handel betreft zijn er bepaalde winkels waar in het verleden reeds meermaals inbreuken werden vastgesteld; een regelmatige onverwachte controle in dergelijke winkels is hier aangewezen.

¹⁴ Oost-Vlaanderen: speciale aandacht dient uit te gaan naar de Sigma-gebieden.

- Maximaliseren van de intern beschikbare expertise door de uitbouw van een expertennetwerk (pilotproject: vogelbescherming).
- Gestructureerd overleg met parketten en politiediensten via nieuwe of bestaande overlegstructuren.
- Samenwerkingsverbanden ontwikkelen met bijzondere veldwachters en/of hun verenigingen.
- In het kader van een handhavingsbeleid dat meer op preventie wordt gericht, wordt meer gebruik gemaakt van de aanmaning als remediërend handhavingsinstrument. Met het oog op een uniforme toepassing wordt een interne instructie opgesteld.
- Intern project Standaardisering Handhaving.

2.1.6 De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

2.1.6.1 Algemene acties

- Ondersteuning politiediensten, douane, de afdeling Milieu-inspectie, gemeenten, ... in het kader van controleacties of inspecties:
  - Telefonische permanentie uitvoeren tijdens controle acties (op vraag van douane, politie en de afdeling Milieu-inspectie).
  - Meewerken aan project AUGIAS (Federale Gerechtelijke politie).
- Uitvoeren van en meewerken aan specifieke projecten/onderzoeken in het kader van handhaving:
  - Arrondissementeel Actieplan Afvalfraude Antwerpen.
  - Verspreiden van resultaten van het onderzoek TWOL "Indicatoren voor risicoanalyse bij afvalverwerkende bedrijven" in opdracht van de OVAM in samenwerking met Federale Gerechtelijke politie - dienst Leefmilieu.
- Opleiding/toelichting verstrekken op maat voor externe inspectiediensten: ad hoc - op vraag van de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer, douane, politie, de afdeling Milieu-inspectie, ...
- Deelname aan werkgroepen en netwerken met betrekking tot handhaving:
  - MOVI-Werkgroep Inspectiediensten.
  - Netwerk Leefmilieucriminaliteit Antwerpen.
- Kwaliteitsborging ondersteuning externe inspectiediensten: opvolging doorstroming ECO-formulieren en controledossiers.
- Afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer (gewestelijke entiteit): ondersteuning en advies met betrekking tot bestuurlijke handhaving.

2.1.6.2 De afdeling Afval- en Materiaalbeheer

- Algemeen – inspectietoepassing:
  - Toevoegen nieuwe afvalstoffenfiches.
  - Voorbereiding toevoegen module "standpunten".
  - Voorbereiding beschikbaar stellen nieuwe grondstofverklaringen (nieuwe VLAMAB).
- Alle afvalstoffen:
  - Erkende labo's - blinde controles labo's (voortzetting).
  - Routinematige controles milieueffingen: jaarlijkse controle vaste inrichtingen (verbrandingsinstallaties/stortplaatsen) en overbrengers; focus op overbrengers gelet op gevoeligheid voor foute of onvolledige aangiften.
  - IMJV-controle voor PRTR-bedrijven en afvalverwerkers (meldingsplicht).
  - Inzetten van het heffingsinstrument in handhavingdossiers: PV's en kantschriften. Artikel 48.§2.1^o werd begin 2010 gewijzigd: 159,12 EURO per ton, met een minimum van 150 EURO, voor:

- Het verbranden van afvalstoffen als de afvalverbranding niet gedekt is door een milieu- of exploitatievergunning overeenkomstig de geldende wetgeving.
- Het achterlaten van afval of het beheren van afvalstoffen in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zoals bedoeld in artikel 12.
- De heffingsplichtige is de persoon die het afval respectievelijk verbrandt of achterlaat.
- Jaarlijkse controle van de inrichtingen die gebruik maken van verlaagd tarief voor recyclage residu's, met specifieke aandacht voor:
  - Breekresidu's: opvolging sector (samenspraak COPRO + Certipro) om na te gaan of verlaagde tarief voor breekresidu's moet blijven bestaan of tarief (stapsgewijs) opgetrokken moet worden.
  - Shredderresidu's na behandeling in PST-installaties: opvolging of wetgeving inzake shredderresidu's na PST (dat begin 2010 werd ingevoerd) correct toegepast wordt.
- Wrakken: verderzetten controles wrakken (inclusief opvolgingscontroles).
- Wrakken, afvalbanden, accu's, afvalolie: verderzetten opwaartse controles (1ste montage/first fill) inclusief opvolgingscontroles. Bijzondere aandacht voor invoerders van vrachtwagens, van personenwagens (het niet-klassieke circuit) en caravans. Controles naar invoer van vrachtwagenbanden (vervangmarkt) zonder betaling bijdrage bij transportbedrijven.
- Dierlijk afval - transporteurs dierlijk afval: deze moeten geregistreerd zijn volgens Besluit 'Dierlijk afval' (en binnenkort ook volgens nieuwe Europese verordening). In de praktijk is dit vaak niet het geval. Aanpakken binnen de bevoegdheden van OVAM en in samenwerking met bevoegde instanties.
- Gebruikte frituurvetten en oliën (GFVO) - frituren, Chinese restaurants en kebabzaken: nazicht bestemming GFVO, erkende overbrengers, eventuele invoer van vetten en oliën (aanvaardingsplicht).
- Afdgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) en afvalbatterijen:
  - Neerwaartse controles: regionale overslagstations (ROSsen), fijnmazige en bulk inzameling en verwerkers AEEA, opsporen lekstromen door gerichte controles op inzamelpunten.
  - Opwaartse controles: eindverkopers, producenten en invoerders (tips van onder andere beheersorganismen, beroepsfederatie, nieuwe sectoren, zaklampen).

2.1.6.3 De afdeling Bodembeheer

- Alle dossiers:
  - De correcte voortgang te bewerkstelligen in bodemdossiers met nieuwe/gemengde (overwegend nieuwe) bodemverontreiniging indien de saneringsplichtige tijdens de uitvoering van zijn plichten opzettelijk of door onachtzaamheid in gebreke blijft.
  - Opvolging van de verantwoorde uitvoering van bodemsaneringswerken volgens de geldende bepalingen van het conformiteitsattest.
- Prioritaire dossiers: dossiers waaraan de OVAM beleidsmatig bijzondere aandacht besteedt.
  - Verderzetting van de opvolging van de periodieke onderzoeksplicht bij bedrijven in waterwingebieden en beschermingszones.
  - Opvolging van de onderzoeksplicht bij stopzetting van bedrijven in waterwingebieden en beschermingszones.
  - De correcte voortgang te bewerkstelligen in bodemdossiers in waterwingebieden en beschermingszones indien de saneringsplichtige tijdens de uitvoering van zijn plichten opzettelijk of door onachtzaamheid in gebreke blijft.

- Correcte voortgang bewerkstelligen in bodemdossiers waar vrijstelling van saneringsplicht werd verkregen.
- Prioritaire bedrijfssectoren: sectoren waaraan de OVAM beleidsmatig bijzondere aandacht besteedt.
  - Droogkuisbedrijven :
    - Verderzetting van de opvolging van de opmaak individueel bodempreventie- en bodembeheersplan. Individuele bedrijven moeten ofwel aangesloten zijn bij Vlabotex ofwel beschikken over individueel bodempreventie- en bodembeheersplan.
    - Opvolging van de periodieke onderzoeksplicht bij de plichtige bedrijven.
  - Tankstations: de tussenkomst in de financiering van de verplichtingen in het kader van het bodemdecreet voor de verderzetting en voor de stopzetting en/of verderzetting met overgangsmatregelen voor de tankstationactiviteiten is voorzien tot 2019. De saneringsplichtigen, die aangemeld zijn bij BOFAS en die hun activiteiten verderzetten, worden geactiveerd door de toepassing van een actief aanmaningsbeleid.

2.1.6.4 Afdeling Interventies, Verwijderingen en Saneringen

Bij de uitvoering van ambtshalve bodemsanering en ambtshalve afvalverwijdering wordt reactief opgetreden bij vaststellingen die milieukundig prioritair zijn op basis van een matrix van criteria. Het optreden gebeurt aan de hand van de instrumenten veiligheidsmaatregelen en bestuurlijke maatregelen.

2.1.7 De Vlaamse Milieumaatschappij

2.1.7.1 Milieuhandhavingprogramma toezichthouders afdeling Operationeel Waterbeheer

ORGANISATIE:

- Verder op punt stellen draaiboek handhaving. Het draaiboek dient te worden aangepast aan de uitbreiding van de bevoegdheden conform het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 (oeverzones, overstromingsgebieden en verhindering betreding van gronden in het kader van analyses en monitoringprogramma's in uitvoering van het decreet Integraal Waterbeleid) en terreinervaringen van de toezichthouders (tijdens het uitoefenen van het toezicht duiken soms problemen op die best in het draaiboek worden opgelost/verduidelijkt);
- Afspraken maken met de Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij met betrekking tot de handhaving van afval (sluikstorten) langs waterlopen;
- In overleg met de Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling Rapportering Water concrete afspraken maken over de aanpak van olieverontreiniging in waterlopen;
- In overleg met de Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling Rapportering Water en het Agentschap voor Natuur en Bos afspraken maken met betrekking tot vissterfte.

OP HET TERREIN:

De gewestelijke toezichthouders van de Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling Operationeel Waterbeheer zullen zich verder in eerste instantie focussen op:

- Inbreuken met grote impact hebben op goede toestand waterlopen 1° categorie zoals oorzaken van vissterfte, inbreuken op beschermde waterlopen, ...;
- Inbreuken op waterlopen met drinkwaterkwaliteit;
- Oeverzones (onder andere ongewenste ophogingen van oeverzones);

- Sluikstorten langs waterloop (voornamelijk in waterloop waar veel problemen zijn met vuilroosters, ed).

2.1.7.2 Milieuhandhavingprogramma toezichthouders afdeling Rapportering Water

ORGANISATIE:

Aangezien de taak van toezichthouder in het kader van het Milieuhandhaving decreet geheel nieuw is voor het personeel van de afdeling Rapportering Water (ingevoerd via besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010), zal in 2011:

- Overgegaan worden tot de aanstelling van de toezichthouders via ministerieel besluit;
- Veel aandacht gaan naar het definiëren van de (potentiële) meerwaarde van de rol als toezichthouder in het licht van de binnen de afdeling aanwezige expertise. Daaruit kunnen wijzigingen voortvloeien aan bestaande afspraken met andere toezichthouders;
- Gezocht worden naar en gezorgd worden voor aangepaste opleiding(en) ten einde deze toezichtsrol kwaliteitsvol te kunnen vervullen.

OP HET TERREIN:

Zonder een hypotheek te leggen op eventuele verdere ontwikkelingen, zal de afdeling Rapportering Water zich in 2011 in hoofdzaak toeleggen op volgende activiteiten in het kader van handhavend toezicht:

- Ondersteunen andere toezichthoudende instanties met betrekking tot monsternemingen, in-situ metingen en analyses van oppervlaktewater (inclusief zwemwater, recreatievijvers en putwater), afvalwater, drinkwater (cf. op stapel staande besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot toezicht drinkwater) en waterbodem/sediment (met inbegrip van de oevers). Hierbij zal steeds een proces-verbaal van monsterneming opgemaakt worden;
- Optreden met ad hoc – de afdeling Rapportering water karakter al dan niet in samenwerking met scheepvaartinformatiecentrum (RIS), de Internationale Scheldec commissie (ISC), de Internationale Maascommissie (IMC) en andere waterbeheerders;
- Bij (vermoedelijke) milieudelicten of –misdrijven die door de nog aan te duiden personeelsleden/toezichthouders van de afdeling Rapportering Water worden opgemerkt naar aanleiding van routinemetingen of terreinonderzoek in het kader van de milieu-incidentenwerking zal zelfstandig opgetreden worden.

2.1.8 De Vlaamse Landmaatschappij

De VLM-Mestbank maakt jaarlijks een Controleactieplan op met de concrete doelstellingen en controleacties voor het volgende werkingsjaar.

2.1.8.1 Krachtlijnen opmaak controleactieplan Vlaamse Landmaatschappij-Mestbank

Als een algemene signaalfunctie streeft de Vlaamse Landmaatschappij naar een minimale controledruk van 1% op de belangrijkste aspecten van de mestwetgeving. Capaciteitsbeperkingen maken het niet mogelijk om voor alle aspecten van de mestwetgeving deze controledruk te behalen.

In de bovenvermelde context streeft de Vlaamse Landmaatschappij dan ook naar een controle van bijvoorbeeld 1% van de mesttransporten (= 1.300 controles) of bijvoorbeeld 1% controle op dierbezetting bij varkensbedrijven (= 51 controles). Voor processen die een onderdeel vormen van één van de jaarlijkse thema's wordt de druk hoger vastgelegd. De combinatie van de controles op de verschillende processen resulteert aldus in een globale jaarlijkse controledruk van 5% op de landbouwers

en andere sectoren in het Mestdecreet, hetgeen overeenkomt met ongeveer 1.800 unieke relaties. Via risicoanalyses wordt ernaar gestreefd de controles zo gericht mogelijk te maken.

De vastgelegde controledruk wordt ingevuld door zowel planmatige als reactieve controles. Onder de reactieve controles vallen ad hoc terreinvaststellingen evenals controles naar aanleiding van klachten, interne vragen van andere diensten van de Mestbank evenals externe vragen van andere overheden (bijvoorbeeld van het parket).

De verplichte controles in het kader van Europese richtlijnen, verordeningen of beschikkingen bepalen voor een belangrijk deel de inzet van de beschikbare handhavingscapaciteit. Opdrachten, controles op vraag van het parket moeten eveneens prioritair uitgevoerd worden.

Naast de verplichte controles worden jaarlijks één of meerdere thema-acties uitgewerkt. Binnen deze thema-acties wordt het accent gelegd op een bepaald facet van de wetgeving (bijvoorbeeld mestvervoer) en/of een deelsector (bijvoorbeeld mestverwerking). Het fraudepotentieel en vastgestelde misbruiken vormen de belangrijkste aanleidingen om de controledruk in een bepaalde subsector te verhogen. Voor de vaststelling van de thema-acties wordt tevens input gevraagd aan vertegenwoordigers van de landbouwsector.

De handhavingsactiviteiten van de dienst Handhaving worden afgestemd op de algemene werking van de Mestbank. Bij nieuwe verplichtingen wordt eerst een sensibiliserend traject uitgezet door de andere diensten van de Mestbank. In een volgende fase wordt gericht sanctionerend opgetreden.

In 2011 is de controledruk in belangrijke mate gefocust op gebieden met een slechte grond en oppervlaktewaterkwaliteit en een hoge dierlijke productie. Dit zijn de zogenaamde handhavingsconcentratiegebieden.

De dienst Handhaving kampt met een structureel tekort van 8,8 VTE omwille van personeelsverschuivingen, loopbaanonderbrekingen en een langdurige ziekte. Gelet op de budgettaire beperkingen vanaf 2009 kan dit tekort niet ingevuld worden door nieuwe inspecteurs. Een minimale controledruk kan dan ook niet voor alle controleprocessen gegarandeerd worden.

2.1.8.2 Timing opmaak Controleactieplan (CAP)

Het CAP wordt jaarlijks goedgekeurd in de loop van november/december van het voorgaande jaar.

2.1.8.3 Plannen en programma's voor 2011.

EU VERPLICHTINGEN

Beheersovereenkomsten PDPO II en III

Wettelijke bepalingen:

Verordening (EG) nr. 1975/2006 van de Commissie van 7 december 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad met betrekking tot de toepassing van controleprocedures en van de randvoorwaarden in het kader van de steunmaatregelen voor plattelandsontwikkeling.

Het totaal aantal controles ter plaatse dat elk jaar wordt verricht, betreft minstens 5% van alle begunstigden die een verbintenis moeten nakomen in het kader van de beheersovereenkomsten.

Aantal controles: 336 bedrijven met beheersovereenkomsten met bemestingsbeperkingen. (BO water) en/of beheersovereenkomst natuur.

Timing: deze controles kunnen slechts worden uitgevoerd vanaf half mei. Om een volledige uitbetaling van de beheersvergoeding in de loop van het beheersjaar mogelijk te maken, wordt er vanaf 2011 naar gestreefd om deze controles op 15 oktober af te ronden. Een belangrijk deel van deze controles wordt

uitgevoerd door gemengde inspectieteams samengesteld uit een controleagent van het Agentschap Landbouw en Visserij (ALV) en een inspecteur van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). De uitvoering van deze controles door gemengde teams vraagt extra coördinatie en afstemming. Er worden minstens 9,5 VTE (voor de VLM) ingeschakeld voor een periode van 6 maanden.

Ingeplande capaciteit 2011: 4,7 VTE

Derogatiecontroles

Wettelijke bepalingen:

Zullen vastgelegd worden in een derogatiebeschikking. Op 17 mei 2011 komt het nitraatcomité van de EU samen om hierover een bindend advies te formuleren. De beschikking van de Commissie bepaalt de aard en hoeveelheid van de uit te voeren controle.

Verwachte aard van de opgelegde controles (cf. vorige derogatiebeschikking):

- Bemonstering mesttransporten
- Inhoudelijke controle mesttransportdocumenten met inbegrip van erkenning en AGR check
- Teelt check in voor en najaar
- Bedrijfsdoorlichting derogatievoorwaarden landbouwbedrijven

Aantal controles: in functie van aantal bedrijven dat derogatie aanvraagt.

Ingeplande capaciteit: de capaciteit voor de uitvoering van derogatiecontroles zal worden bepaald na publicatie van de uitvoeringsbesluiten ter zake en de uitwerking van een controleaanpak.

Wanneer een derogatie aan Vlaanderen toegekend wordt, zal het controleactieplan bijgestuurd moeten worden

VAST INGEPLANDE CONTROLES

Controle staalnemers

In de periode tussen 1 oktober en 15 november dienen in het kader van beheerovereenkomsten water heel wat landbouwers hun percelen te laten bemonsteren door erkende laboratoria. Daarnaast laat de Mestbank jaarlijks ongeveer 10.000 nitraatresidustaalnames uitvoeren door erkende laboratoria. Het gemeten nitraatresidu bepaalt in het kader van beheerovereenkomsten of een beheersvergoeding kan worden uitbetaald. Bovendien worden bij elke overschrijding van de nitraatresiduwaarden begeleidende maatregelen opgelegd aan de betrokken landbouwer. Actief toezicht op de staalnemers en de door hen uitgevoerde staalnames blijft dan ook aangewezen. Dit wordt bevestigd door verschillende aanbevelingen van de Vlaamse ombudsman.

Aan de hand van een risicoanalyse wordt de controle op 34 staalnemers en het nemen van blinde monsters bij de erkende laboratoria ingepland.

Ingeplande capaciteit 2011: 0,166 VTE (1 VTE voor een periode van 2 maanden).

Transportcontroles en Meststaalnames

Het toezicht op het naleven van de mesttransportregels met bijzonder accent op het gebruik van AGR-GPS systeem, in/uitvoercontracten en de erkenningsvoorwaarden blijft essentieel om de bemestingstromen op te volgen.

Dit jaar is de controle op 1300 mesttransporten en de analyse van 500 vrachten voorzien. De prioriteit ligt op transporten van en naar verwerking en in de handavingsconcentratiegebieden.

In de uitvoering van de acties wordt gerekend op de samenwerking met politiediensten via EcoFormulieren Afval (EFA's) en gemeenschappelijk uitgevoerde acties.

Ingeplande capaciteit 2011: 6,4 VTE

THEMA ACTIES 2011

Actie dierbezetting varkens

Omschrijving actie:

Detectie van potentiële aangiftefraude door het bepalen van de kerncijfers van de varkensbedrijven aan de hand van verschillende bronnen (slachthuis, aan/afvoerfacturen, voederlevering, permanente inventaris,...).

Doelgroep:

De varkensbedrijven met een zeker risicoprofiel worden geselecteerd aan de hand van een risicoanalyse. De prioriteit gaat uit naar bedrijven in handavingsconcentratiezones.

Bijdrage:

Combinatie met eventuele klasse 1 acties afdeling Milieu-inspectie.
Combinatie met eventuele klasse 2 acties gemeentelijke milieuambtenaren.

Wanneer:

Traject Dierbezetting/Fraude: jan – april + okt – dec

Capaciteit voorzien:

Ingeplande capaciteit 2011: 7,6 VTE.

Actie Mestverwerking

Omschrijving actie:

Door deze actie beoogt de Mestbank misbruiken in de mestverwerking te beperken met bijzondere aandacht naar de analyses (aantal/kwaliteit) en het voorkomen van lozingen.

In het voor- en najaar wordt een omgevingscontrole ingepland van verwerkingsinstallaties met biologie of vergisting.

Effluenten die aan bepaalde voorwaarden voldoen mogen in de winterverbodsperiode uitgespreid worden op landbouwgronden. We leggen in de winterperiode een afvoerverbod op voor effluenten die niet aan de attestvoorwaarden voldoen. Effluenten kunnen enkel afgevoerd worden met de door de mestbank vastgestelde analysewaarden.

Doelgroep:

Doelgroep 1: Doorlichting van 17 mestverwerkingsbedrijven/jaar met verschillende technologieën. De controlehistoriek en ligging in de handavingsconcentratiegebieden bepaalt de selectie.

Doelgroep 2: Bemonsteren van aangevoerde en afgevoerde mest/effluent/product op meest actieve installaties.

Doelgroep 3: Omgevingscontrole bij 105 installaties met biologie of vergisting.

Bijdrage:

De dienst Afzet/Verwerking gaat de erkenningsvoorwaarden 1069/2009 na.
Samenwerkingspotentiaal met de afdeling Milieu-inspectie.

Wanneer:

De controle van de bedrijven zal gespreid worden over het gehele jaar. Er worden over heel Vlaanderen 105 verwerkingsbedrijven ingepland voor controle. Er wordt minstens één verwerkingsbedrijf per maand gecontroleerd zodat er een constante controledruk voelbaar is bij de verwerkers met opnieuw een controlepiek in het najaar.

Capaciteit voorzien:

Ingeplande capaciteit 2011: 5,1 VTE staan ingepland voor een omgevingscontrole van de 105 mestverwerkers met biologie of vergisting. Afhankelijk van de samenwerking met de afdeling Milieuspectie is een uitgebreide doorlichting van 18 à 31 bedrijven voorzien

Actie Aangifteverzuimers

Omschrijving actie:

Via een bevel de ontbrekende aangiftes opvorderen. Niet of niet meer aangifteplichtigen worden uit databank verwijderd. Door een correcte inventarisatie van dierlijke productie en opgeslagen meststoffen de nutriëntenstromen opvolgen en overbesteding voorkomen.

Doelgroep:

Aangifteplichtige landbouwers, mestvervoerders, uitbaters verzamelpunt, verwerkers, die geen Mestbankaangifte indienen.

Bijdrage:

De dienst bedrijfsadvies en sensibilisering van de Mestbank kan instaan voor de nazorg. Er kunnen inspanningen worden geleverd om de ontbrekende aangifte alsnog op te vragen.

Wanneer:

Januari/februari (verzuimers 2009) – november/december (verzuimers 2010)

Capaciteit voorzien:

Ingeplande capaciteit 2011: 1,3 VTE zijn ingepland voor de opvolging van 152 verzuimers.

Actie Opbrenging van meststoffen

Omschrijving actie:

In de gebieden met een minder goede waterkwaliteit toezicht uitoefenen op de opbrengingsregels zoals afstandsregels tot waterlopen, emissiearme aanwending en overbesteding zodat uitspoeling van nutriënten naar oppervlakte en grondwater voorkomen wordt.

Inspecteurs zullen intensief aanwezig zijn in de uitrijperiode in de handhavingsconcentratiegebieden, mesttransporten gericht opvolgen en ad hoc de vervoerde mest bemonsteren. Verdachte percelen kunnen bemonsterd worden in najaar (nitraatresidu).

Welke doelgroep:

Loonwerkers en landbouwers

Bijdrage:

Samenwerkingspotentialiteit met Lokale politie
Nazorg door dienst advies en begeleiding

Wanneer:

Maart-mei + augustus

Capaciteit voorzien:

Ingeplande capaciteit 2011: 0,7 VTE zijn ingepland op jaarbasis voor de opvolging van minstens 207 bemestingscontroles. (2,1 VTE in de controleperiode)

Actie Kwaliteit mestopslag

Omschrijving actie:

Nagaan op de bedrijven of de aangegeven mestopslag overeenkomt met de werkelijkheid. Aandacht voor het voorkomen van uitspoeling en lozing van meststoffen uit mestopslagen en stallen door het nemen van veiligheidsmaatregel bij hoog risico.

Welke doelgroep:

Oudere deels ondergrondse opslagen van drijfmest.
Bedrijven waar uit de aangiftegegevens blijkt dat de opslagcapaciteit kleiner of gelijk is aan de opgeslagen hoeveelheid mest.
Prioriteit gaat uit naar bedrijven gelegen in de handhavingconcentratiegebieden.

Bijdrage:

Mogelijke samenwerking met afdeling Milieu-inspectie / milieudiensten gemeenten
De dienst bedrijfsadvies en sensibilisering van de Mestbank kan instaan voor de nazorg.

Wanneer:

Januari/februari – november/december

Capaciteit voorzien:

Ingeplande capaciteit 2011: 1,2 VTE staat voorwaardelijk ingepland. Bij toekenning van een eventuele derogatie zal de actie niet of zeer beperkt uitvoering krijgen.

REACTIEVE CONTROLES

Op basis van de huidige capaciteit van 36,2 VTE handhavers bij de Mestbank, waarvan 32,2 VTE terreininspecteurs, zullen *maximaal 4 VTE op jaarbasis* ingezet kunnen worden voor het behandelen van reactieve controles zoals klachten, kantschriften, interne en externe vragen. Dit komt neer op 2 dagen per maand en per provincie. Dit is onvoldoende om alle reactieve controles tijdig en grondig te behandelen.

2.1.9 Het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

In 2011 zal het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid het toezicht verder focussen op de composteringsinstallaties in Vlaanderen. Het gaat over de bedrijven die vallen onder de G-rubrieken 2.2.3.b.2 (compostering van GFT met een composteerruimte van meer dan 25m³), 2.2.3.c (compostering of vergisting, met of zonder methaanwinning van andere niet gevaarlijke stoffen) uit de indelingslijst van Vlarem I tot 1 maart 2009 en rubrieken 2.2.3.a.3 (compostering van uitsluitend groenafval; opslag en/of composteerruimte van meer dan 2.000m³), 2.2.3.b.3 (compostering van GFT, opslag en/of composteerruimte van meer dan 2.000m³) en 2.2.3.c.3 (compostering van organisch-biologische afvalstoffen; opslag en/of composteerruimte van meer dan 2.000m³) uit de indelingslijst van Vlarem I vanaf 1 maart 2009.

In 2010 werd via steekproeven een inschatting gemaakt van de naleving van de volksgezondheidskundige aspecten van de Vlaremwetgeving door bovengenoemde sector. De dienst Mycologie en Aerobiologie van het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV) voerde een voorbereidende studie uit "Identificatie van de risico's voor de omwonenden als gevolg van biologische aerosol die uitgestoten wordt bij het composteren van afval". Deze studie werd in december 2010 gefinaliseerd en bezorgd aan het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Op basis van de inschatting en de studie van het WIV werd besloten niet over te gaan tot de inspectie van de integrale sector, maar om de inspecties te beperken tot enkele bedrijven, gekozen op basis van de bevraging van de gemeentelijke diensten en van de afdeling Milieu-inspectie. In de omgeving van de geselecteerde bedrijven zal door het WIV aanvullend het bioaerosol worden gemeten.

Naast de keuze van een jaarinspectiethema voor 2010-2011 zal blijvend toezicht worden gehouden op de zwembaden. Sinds vele jaren worden deze inrichtingen van nabij gevolgd door de afdeling. Zo worden de zwembaden tweemaal per jaar bezocht en worden er waterstalen genomen van het zwembadwater. De resultaten van deze staalname en van de maandelijkse staalnameresultaten die worden uitgevoerd in opdracht van de exploitant, worden afgetoetst aan de waterkwaliteitsvereisten bepaald in Vlarem II. Daarnaast wordt een planning gemaakt waarbij elk jaar een aantal zwembaden in detail worden bekeken. Hierbij worden alle Vlaremvoorwaarden onder de loep genomen.

Door middel van een auditmodel worden de Vlaremvoorwaarden in inrichtingen voor ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde en/of pathogene organismen opgevolgd. In de planning worden alle inrichtingen voor ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde en/of pathogene organismen van risicoklasse 2 om de vijf jaar en deze van risicoklasse 3 om de drie jaar geaudit. Op dit ogenblik zijn er geen inrichtingen voor ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde en/of pathogene organismen van risicoklasse 4 in Vlaanderen. Zo die er zouden komen, zullen zij jaarlijks worden gescreend.

2.1.10 Het Agentschap Wegen en Verkeer

Omdat het Agentschap Wegen en Verkeer op verschillende gebieden initiatieven neemt inzake handhaving en respect voor het milieu, is de informatie geordend volgens de onderscheiden processen.

MILIEUHANDHAVING

Het besluit voor de aanduiding van de toezichthouders milieuhandhaving in de verschillende afdelingen van het Agentschap Wegen en Verkeer is goedgekeurd op 19 november 2010 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 14 december 2010.

Er vinden reeds enkele acties 'milieuhandhaving sluikstort' plaats op het niveau district.

OPLEIDING

Om het Agentschap uit te rusten en de aangeduide medewerkers voor te bereiden op de taken van toezicht wordt gewerkt aan een duidelijke structuur en de te verwachten competenties voor certificaathouders.

In samenwerking met de juridische dienst van het departement Mobiliteit en Openbare Werken en de medewerkers van de territoriale afdelingen wordt voorzien in een gepaste theoretische en praktische opleiding. De oproeping van de betrokkenen gebeurt in overleg met de personeelsdienst. De start van de opleiding is voorzien in het najaar 2011.

Voor de nieuwe medewerkers die in aanmerking komen en voor een heropfrissing voor de certificaathouders wordt voorzien in een regelmatige en aangepaste instructie.

LOKALE INITIATIEVEN GAS

Naast milieuhandhaving kunnen lokale verantwoordelijken initiatieven aangaan met de plaatselijke overheden om specifieke vormen van overlast aan te pakken.

In het district 125 Vosselaar van de territoriale afdeling Wegen en Verkeer Antwerpen werd een initiatief opgestart in het kader van de GAS-regelgeving. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de Federale politie, verkeerspost Turnhout, en de GAS-ambtenaar van de stad Turnhout. Het werkgebied strekt zich over de dienstenparking van de E34 binnen de aangesloten gemeenten van de GAS wetgeving.

PUBLICITEITSCAMPAGNE

In 2009 werd een samenwerkingsprotocol met de Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij afgesloten voor het aanpakken van zwerfvuil en sluikstorten. Deze samenwerking wordt uitgevoerd door de diensten communicatie van beide overheden, Agentschap Wegen en Verkeer en de Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij.

In 2010 werd op de publiciteitsborden langsheen de autosnelwegen en gewestwegen een publiciteitscampagne gevoerd, gebaseerd op de spraakmakende campagne van de Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij.

Voor 2011 wordt een nieuwe campagne met de Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij besproken.

2.1.11 Het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV

De door het agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z) aangestelde gewestelijke toezichthouders kunnen ingevolge art. 16.3.9 §2 van het Milieuhandhavingsdecreet toezicht uitoefenen op de toepassing van:

1. Artikel 2 van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging;
2. Artikel 12 van 2 juli betreffende voorkoming en het beheer van afvalstoffen.

Aangezien deze toezichtopdrachten zich hoofdzakelijk situeren binnen het kader van de beteugeling van de vrije velddelicten wordt ernaar gestreefd een zo groot mogelijke aanwezigheid op het terrein te bewerkstelligen om op deze wijze de kans tot het vaststellen van gepleegde overtredingen, en daarbij de effectiviteit van de handhaving, te vergroten.

PRIORITEITEN 2011

Aangezien naast het agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV ook andere milieuhandhavingsactoren (afdeling Milieu-inspectie, Lokale politie, gemeentelijke toezichthouders) in de hoger omschreven gevallen kunnen optreden, is het aangeraden om te bepalen wie in welke omstandigheden zal optreden.

Op het vlak van het nemen van watermonsters is er binnen het agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV weinig knowhow aanwezig. Er zal worden nagegaan in welke mate een beroep kan worden gedaan op de personeelsleden van de Vlaamse Milieumaatschappij om bij een vastgestelde lozing monsters te komen nemen.

De grote aanwezigheid op het terrein vertaalt zich de dag van vandaag nog niet in het aantal gesignaleerde vaststellingen op het terrein. Getracht wordt om de door het agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV aangestelde toezichthouders er toe aan te zetten om melding te maken van elke vastgestelde overtreding, teneinde een duidelijk beeld te krijgen over de omvang ervan.

2.1.12 De afdeling Maritieme Toegang van het departement Mobiliteit en Openbare Werken

Pas sinds 14 december 2010, publicatiedatum van het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Milieuhandhavingsbesluit van 19 november 2010 – is de afdeling Maritieme Toegang van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken ingeschreven als entiteit belast met de milieuhandhaving. Voortaan kan deze afdeling dus optreden wanneer er zich overtredingen voordoen in het bevoegdheidsgebied van de afdeling zoals omschreven in het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens.

Er zullen binnen de verschillende locaties van de afdeling personeelsleden worden aangewezen die als toezichthouder kunnen optreden. Deze medewerkers zullen uiteraard de nodige opleiding en vorming krijgen.

2.1.13 NV De Scheepvaart

De gewestelijke toezichthouders van NV De Scheepvaart werden nog niet aangeduid.

NV De Scheepvaart wenst ingevolge artikel 16.3.9.§2 van het Milieuhandhavingsdecreet toezicht uit te oefenen op de toepassing van:

- Artikel 2 van de wet Oppervlaktewateren, het verbod voorwerpen of stoffen in waterlopen of in rioleringen te werpen of te deponeren, verontreinigde stoffen in te lozen of gassen in te brengen, behalve de lozing van afvalwater waarvoor een vergunning is verleend.
- Artikel 12 van het Afvalstoffendecreet, het verbod afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met de voorschriften van het Afvalstoffendecreet of zijn uitvoeringsbesluiten.

NV De Scheepvaart voorziet in volgende bijzondere actiepunten:

- Actiepunt 1: opleiding toezichthouders in verband met het opstellen PV in de praktijk + algemene introductie in de wetgeving rond de milieuhandhaving.
- Actiepunt 2: problematiek van het sluikstorten.

2.2 PROGRAMMERING POLITIE

2.2.1 Federale politie

Afvalzwendel als zijnde een zware milieucriminaliteit vormt een prioritair fenomeen in het Nationaal Veiligheidsplan 2008-2011 van de Federale Gerechtelijke politie (FGP).

Afvalzwendel vormt een onderdeel van de leefmilieucriminaliteit. Het beantwoordt aan de criteria van "zware criminaliteit" doordat de zwendel van repetitieve aard is, georganiseerd verloopt, frauduleus, gericht op grof geldgewin en schadelijk is voor het milieu en/of volksgezondheid.

Om deze vorm van criminaliteit te bestrijden werd het Actieplan 2011 'Afvalzwendel' opgezet waarin beslist wordt om prioritair die afvalstoffen aan te pakken die een ernstige bedreiging vormen voor de volksgezondheid en/of voor het leefmilieu en die grote (illegale) winsten genereren. Het betreft volgende afvalstromen:

- Vloeibare afvalstoffen;
- Afvalstoffen die in de voedselketen van mens of dier terecht komen;
- Afvalstoffen onderworpen aan de aanvaardingsplicht;
- Vermengen van bodem en afvalstoffen;
- Asbesthoudende afvalstoffen.

De dienst Leefmilieu van de Federale politie werkt via twee prioritaire assen:

- Optreden tegen de zwendel in afvalstoffen en tegen de achterliggende criminele dadergroepen door de hoofdkrachtinspanning te leggen op de afvalstoffen die grote illegale winsten genereren of een bedreiging vormen voor de volksgezondheid en het leefmilieu.
- Verbeteren van de communicatie op alle niveaus om de uitwisseling van informatie te optimaliseren.

Deze objectieven moeten gerealiseerd worden binnen de functies van de centrale dienst, namelijk het verstrekken van steun, coördinatie en expertise ten behoeve van politie en overheid. De volgende producten en diensten worden geleverd:

- Beeldvorming en fenomeenanalyse;
- Coördineren van operaties en onderzoeken per gewest of op Europees niveau;
- Rapporteringen en infospreiding;
- Opzoekingen van strategische en operationele aard in de expertendatabank 'ECO-formulieren Afval';
- 24/24 steun in operationele coördinatie;

- Deelname aan internationale fora;
- Organisatie van geplande opleidingen en op aanvraag ten behoeve van de politie.

De hoofdlijnen van de aanpak inzake beleid en strategie zijn voornamelijk:

- Blijven stimuleren van de FGP om minstens één onderzoek/proactief project te realiseren in één van de risicostromen, op eigen initiatief of op basis van de resultaten van de operationele analyse of bijkomende gegevens van de dienst Leefmilieu;
- Blijven stimuleren van de terreineenheden om regelmatige afvaltransportcontroleacties op het getouw te zetten in een multidisciplinaire context;
- Sensibiliseren van de terreineenheden om systematisch, bij elke controle van een afvaltransport, een ECO-formulier Afval (EFA) in te vullen en over te maken aan de dienst Leefmilieu om zo een beter zicht te verkrijgen op de reële afvalstromen;
- Uitbreiden van de huidige informatiepositie betreffende zware leefmilieucriminaliteit. Dit zal gebeuren in samenwerking met DJO en DJF en verderbouwend op de voorstellen komend uit de gefaseerde aanpak van de sensibilisatie van de informantenwerkers;
- Het ter beschikking stellen van een vademecum voor het vaststellen van feiten en het sensibiliseren van de vattingsseenheden. Dit vademecum zal worden gebaseerd op de resultaten van de "picture";
- Actieve deelname aan internationale fora die zich inlaten met politionele leefmilieuhandhaving (INTERPOL, EUROPOL, TFS, EnviCrimeNet,...);
- Actief deelnemen aan de oprichting en de uitbouw van een Europees, politioneel forum inzake leefmilieucriminaliteit (EnviCrimeNet);
- Het actualiseren van een strategische risicoanalyse m.b.t. afvalverwerkingsbedrijven tot op het niveau van het arrondissement.

Op het vlak van medewerkers vertaalt dit zich als volgt:

- Enerzijds het opleiden van het personeel in het optimaal gebruiken van de bestaande databanken;
- Anderzijds de mogelijkheid bieden om de eigen kennis uit te breiden i.v.m. de leefmilieuproblematiek.

Inzake partnerschappen en middelen werden de volgende richtlijnen uitgezet:

- Consolideren van het netwerk Leefmilieu en verhogen van de efficiëntie van de informatie-uitwisseling;
- Continu verbeteren van de informatiekkanalen, de informatiedoorstroming en de samenwerking op nationaal en internationaal niveau;
- Bevoorrechte contacten behouden met de "bijstandsmagistraat" inzake leefmilieu en met het uitgebouwde expertisenetwerk van milieumagistraten;
- Opzetten van werkmethodes om de samenwerking te optimaliseren en om de werkprocessen te formaliseren en te standaardiseren;
- Finaliseren van ons internationaal afvaltransportproject "AUGIAS", opgestart in het raam van het EU-voorzitterschap van België (2de semester 2010) en verdergezet tijdens het Hongaarse voorzitterschap (1ste semester 2011);
- Optimaliseren van de laterale werking met DJF betreffende "Runnen in de bovenwereld", OCS-werking, leefmilieu/financieel gerelateerde criminaliteitsvorm (fraude met heffingen, corruptie, ...);
- Organiseren van minimaal twee opleidingen (aanvullende of voortgezette) voor de leden van het milieunetwerk;
- Hanteren van een lijst met significante indicatoren en het ter beschikking stellen ervan aan de FGP's. Dit instrument moet toelaten om het risico dat uitgaat van afvalverwerkende bedrijven te kwantificeren;

- Verder uitbouwen van een samenwerking (o.m. d.m.v. protocolakkoorden) met de diverse bevoegde administratieve diensten om een gestructureerde informatie-uitwisseling te bewerkstelligen, bruikbaar op operationeel en strategisch vlak;
- Stimuleren van de activiteiten van de dienst door aanwezig te zijn tijdens grootschalige evenementen waarvoor CGPW de medewerking vraagt en dit door het opzetten van een "aantrekkelijke" stand;

In het kader van de processen werd het volgende gepland:

- Opvolgen van de veranderingen in de risicostromen op basis van nieuwe gegevens komende van op het terrein;
- Optimaliseren van onze expertendatabank "ECO-formulieren Afval";
- Evalueren van de kwaliteit van de opleidingen door na te gaan of deze beantwoorden aan de verwachtingen van de terreineenheden;
- Verfijnen van de operationele analyse m.b.t. risicoafvalstromen en risicobedrijven, zodat acties kunnen worden opgezet die gedetecteerde doelgroepen viseren;
- Optimaliseren van de bruikbaarheid van de dossiers door een classificatie gesteund op een digitale scanning van de dossiers;
- Aanpassen van de databank "dossieropvolging" op een eenvormige wijze om de parametrische opzoeking te verbeteren en de zichtbaarheid te verhogen;
- Uitwerken van een communicatieplan met derden;
- Verbeteren van het proces van inzameling, overmaking, behandeling en analyse van EFA's.

2.2.2 Lokale politie

De Lokale politie heeft onderscheiden taken wat betreft de handhaving van de milieuwetgeving. Enerzijds zijn binnen sommige steden en gemeenten politiefunctionarissen aangesteld als toezichthouder binnen een politiezone. Over de activiteiten van de Lokale politie als lokale toezichthouder wordt gerapporteerd in het hoofdstuk 2.3.5. Anderzijds staat de Lokale politie in voor de basispolitiezorg en voert meer bepaald alle opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie uit die nodig zijn voor het beheren van lokale gebeurtenissen en fenomenen die zich voordoen op het grondgebied van de politiezone, evenals het vervullen van sommige politieopdrachten van federale aard. In dat kader wordt uiteraard ook aan handhaving van de milieuwetgeving gedaan, maar wordt in beginsel niet programmatorisch gewerkt, tenzij daarover iets is opgenomen in een zonaal veiligheidsplan.

2.3 PROGRAMMERING VOOR LOKAAL MILIEUHANDHAVINGSBELEID

2.3.1 Provinciegouverneurs

2.3.1.1 Provinciegouverneur van de provincie Antwerpen

Voor wat betreft de intenties in het kader van het opleggen van bestuurlijke maatregelen zal de gouverneur van de provincie Antwerpen dit telkens onderzoeken in het kader van de ontvangen verzoekschriften en dit in het kader van de toepassing van artikel 16.4.6 2° van het Milieuhandhavingsdecreet. Indien technische ondersteuning nodig is, zal de gouverneur van de provincie Antwerpen beroep doen op de afdeling Milieu-inspectie van het departement LNE.

2.3.1.2 Provinciegouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen

De provinciegouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen stelt dat als bij zijn ambt, zoals in 2010 tweemaal gebeurde, klachten worden ingediend die betrekking hebben op milieuovertredingen die tot de bevoegdheid van een specifieke dienst van de Vlaamse Overheid of van een gemeente behoren, zijn tussenkomst zich in principe zou beperken tot de doorzending van de klachten aan de in eerste orde bevoegde instantie.

Mocht de provinciegouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen daarentegen dossiers worden voorgelegd door een gemeentelijke milieuableider of een lokale toezichthouder, dan neemt hij zich voor de afhandeling van dergelijke dossiers af te handelen in samenwerking met de genoemde ambtenaren zelf, eventueel na een beroep te hebben gedaan op de expertise van de afdeling Milieu-inspectie van het departement LNE. Deze hypothese heeft zich tot op heden evenwel nog niet voorgedaan.

2.3.1.3 Provinciegouverneur van de provincie Vlaams-Brabant

De gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant stelt dat de conclusies en afspraken gemaakt tijdens een overlegvergadering in 2009 met de afdeling Milieu-inspectie van het departement LNE gehanteerd zullen worden in het kader van de intenties inzake het opleggen van bestuurlijke maatregelen. De overlegvergadering had tot doel afspraken te maken over de aangewezen aanpak bij klachten die terechtkomen bij de Vlaamse provinciegouverneurs.

2.3.1.4 Provinciegouverneur van de provincie West-Vlaanderen

Alle kennisgevingen worden binnen de FOD Binnenlandse Zaken, diensten van de gouverneur, geïnventariseerd door de verbindingsambtenaar en de arrondissementcommissaris.

2.3.1.5 Provinciegouverneur van de provincie Limburg

Het opleggen van bestuurlijke maatregelen door de gouverneur wordt enkel overwogen indien daar uitdrukkelijk om wordt verzocht. De administratie van de gouverneur beschikt namelijk niet over gekwalificeerd personeel om eventuele milieuovertredingen te beoordelen en op te sporen. Via het overleg van de provinciegouverneurs wordt contact opgenomen met de bevoegde minister om na te gaan of vanuit de diensten van de afdeling Milieu-inspectie eventueel ondersteuning kan worden geboden.

2.3.2 Provinciale toezichthouders

Op dit ogenblik kunnen provincies toezicht uitvoeren op de waterlopen los van het Milieuhandavingsdecreet en ook processen-verbaal opstellen in het kader van het algemeen politiereglement op de onbevaarbare waterlopen net zoals de provinciale ingenieurs. Hiervoor moet verwezen worden naar het ministerieel besluit van 17 oktober 1970 houdende aanwijzing van de ambtenaren van het Rijk en van de provinciën die het recht hebben de bij de artikelen 20 en 23 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen bedoelde overtredingen op te sporen en bij middel van processen-verbaal vast te stellen. Hiervoor is geen actieprogramma uitgewerkt, doch wordt opgetreden wanneer bij het terreintoezicht op de werken overtredingen worden vastgesteld. Dit leidt echter zelden tot de opmaak van effectieve processen-verbaal. Vaststellingen in verband met specifieke overtredingen betreffende lozingen, bouw-overtredingen of overtredingen inzake het Natuur- en Bosdecreet worden soms toegestuurd respectievelijk aan de milieuableider van de gemeente of de afdeling Milieu-inspectie, de Bouwinspectie en de cel handhaving van ANB. Op die wijze wordt de link met de milieuhandhaving verzorgd. Deze toezichtfunctie wordt in de vijf provincies in 2011 verdergezet.

Voor wat betreft de provinciale toezichthouders, conform de bepalingen van het Milieuhandavingsdecreet, worden door de verschillende provinciebesturen de volgende activiteiten in het kader van de handhaving van het milieurecht voor 2011 vooropgesteld:

2.3.2.1 Provincie Antwerpen

Momenteel zijn er geen provinciale toezichthouders aangesteld door de deputatie. Voor de aanstelling dienden deze toezichthouders een bekwaamheidsbewijs te halen. Dit veronderstelt een opleiding zoals is vastgelegd in artikel 13 van het uitvoeringsbesluit van het decreet. De opleiding is vrij recent gewijzigd (BS 14 december 2010) voor specifiek de provinciale toezichthouders. Het is nu aan de instellingen die

erkend zijn voor deze opleiding om dit te organiseren. Het instituut voor opleiding en vorming provincie Antwerpen - INOVANT - zal hier aan meewerken.

2.3.2.2 Provincie Limburg

Op dit moment heeft de provincie Limburg geen specifieke toezichters aangeduid in het kader van de mogelijkheden die het Milieuhandhavingsdecreet voorziet. Ook voor 2011 is een dergelijke aanstelling van specifieke toezichthouders niet voorzien.

2.3.2.3 Provincie Oost-Vlaanderen

Tot op heden werd nog geen provinciaal toezichthouder aangesteld.

2.3.2.4 Provincie Vlaams-Brabant

De deputatie van de provincie Vlaams-Brabant heeft besloten om geen afzonderlijke provinciale toezichthouders aan te stellen in het kader van het Milieuhandhavingsdecreet.

2.3.2.5 Provincie West-Vlaanderen

Tot op heden werd nog geen provinciaal toezichthouder aangesteld.

2.3.3 Burgemeesters

2.3.3.1 Respons van de bevraging naar de geplande milieuhandhavingsactiviteiten van de burgemeesters en gemeentelijke toezichthouders in 2011

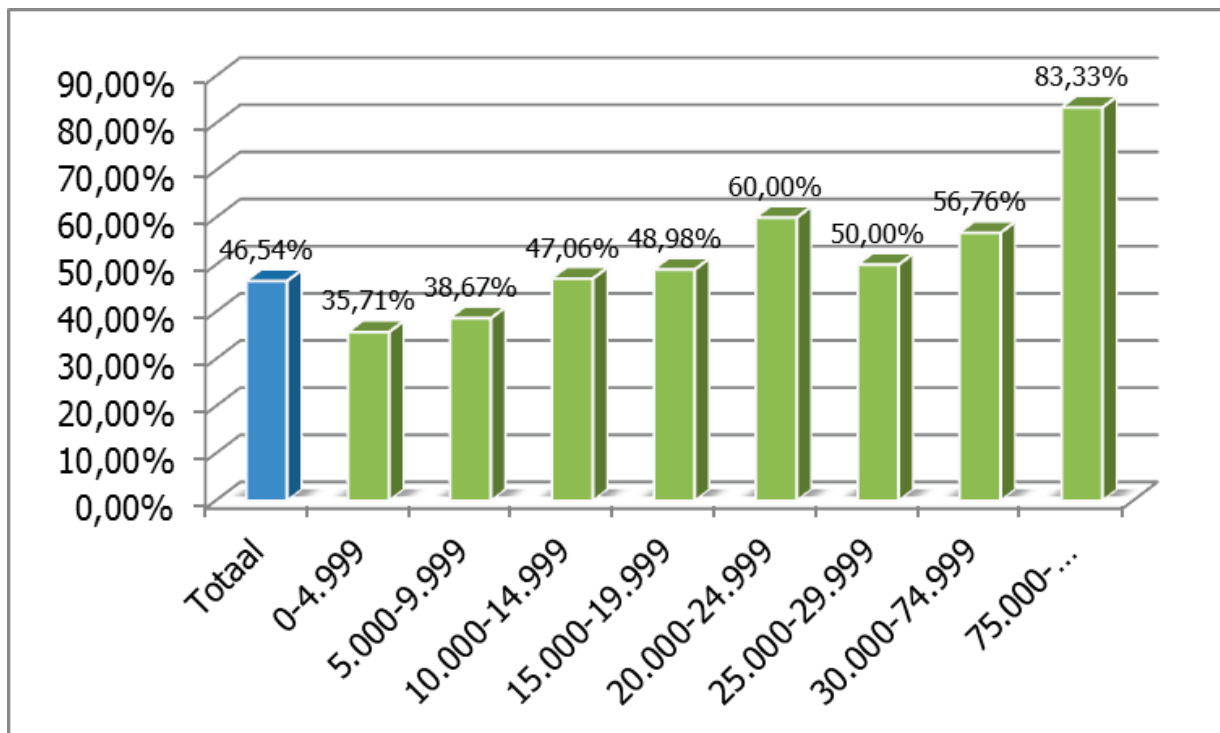
Net zoals voor de provinciegouverneurs en provinciale toezichthouders werd ervoor gekozen om voor het Milieuhandhavingsprogramma 2011 niet de overkoepelende organisatie, in dit geval met name de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, aan te schrijven om een inzicht te krijgen in de geplande handhavingsactiviteiten in 2011 van de burgemeesters en gemeentelijke toezichthouders, maar werden de individuele steden en gemeenten in naam van de burgemeester om deze informatie verzocht.

De VHRM mocht input ontvangen van niet minder dan 148 gemeenten, hetgeen een respons van 46,54% betekent. Een lijst van responderende steden en gemeenten werd bijgevoegd in bijlage 1 bij dit milieuhandhavingsprogramma.

In de onderstaande grafiek en tabel wordt er een overzicht van de respons op basis van het inwonersaantal van de steden en gemeenten weergegeven. Voor de indeling van de steden en gemeenten in klassen werden dezelfde klassen aangehouden als in het Milieuhandhavingsrapport 2009 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

	Aantal steden en gemeenten in de betreffende klasse	Aantal responderende steden en gemeenten per klasse
Gemeenten met een inwonersaantal van 0-4.999	14	5
Gemeenten met een inwonersaantal van 5.000-9.999	75	29
Gemeenten met een inwonersaantal van 10.000-14.999	85	40
Gemeenten met een inwonersaantal van 15.000-19.999	49	24
Gemeenten met een inwonersaantal van 20.000-24.999	30	18
Gemeenten met een inwonersaantal van 25.000-29.999	12	6
Steden en gemeenten met een inwonersaantal van 30.000-74.999	37	21
Steden met meer dan 75.000 inwoners	6	5

Tabel 1) Indelingsklassen van de Vlaamse steden en gemeenten inclusief aantal steden en gemeenten per klasse en aantal respondenten per klasse

Grafiek 1) Responsgraad (%) bevraging gemeenten (volgens inwonersaantal)

De gemiddelde respons van de steden en gemeenten bedraagt zoals hierboven reeds werd aangegeven 46,54%. Voor de steden en gemeenten met een inwonersaantal groter dan 20.000 inwoners bedraagt de respons per klasse steeds 50,00% of meer. Voor deze klassen wordt er voor de conclusies van het voorliggende handhavingprogramma dan ook vanuit gegaan dat zij vermoedelijk representatief zijn voor de steden en gemeenten in de klasse die zij vertegenwoordigen.

Aan de andere kant kan er worden vastgesteld dat voor de gemeenten met een inwonersaantal kleiner van 20.000 inwoners telkens een responsgraad per klasse is die lager is dan 50,00%, met name tussen de 35,71% voor de gemeenten met een inwonersaantal van 0 tot 4.999 inwoners en 48,98% voor gemeenten met een inwonersaantal van 15.000 tot 19.999 inwoners. Op basis van deze respons kan de vraag worden gesteld of voor deze klassen sluitende conclusies kunnen worden geformuleerd.

Er dient echter ook rekening te worden gehouden met een bias, aangezien het realistisch is te stellen dat de 'goede leerlingen' antwoordden waardoor een vertekening zeker mogelijk is. Om dit op te vangen werd in de VVSG-nieuwsbrief opgeroepen om ook te antwoorden als de gemeente niet over een individueel milieuhandhavingprogramma beschikt voor 2011. Tevens werd door de VHRM een herinneringsmail gestuurd aan de burgemeesters van de non-responderende gemeenten waarin eveneens deze vraag werd gesteld.

2.3.3.2 Geplande milieuhandhavingssactiviteiten van de burgemeesters in 2011

Het Milieuhandhavingssdecreet geeft aan dat de burgemeesters van de Vlaamse steden en gemeenten beschikken over de bevoegdheid voor het opleggen van veiligheidsmaatregelen en bestuurlijke maatregelen in het kader van:

- Er een overtreding is van artikel 2 van de wet Oppervlaktewateren;
- Er een overtreding is van artikel 12 van het Afvalstoffendecreet;
- Een vergunningsplichtige inrichting zonder vergunning wordt geëxploiteerd;
- Een inrichting van klasse 2 wordt geëxploiteerd in strijd met de vergunningsvoorwaarden;
- Een inrichting van klasse 3 wordt geëxploiteerd in strijd met de algemene of sectorale milieuvorwaarden of in strijd met de pakketten milieuvorwaarden;
- Er een overtreding is van artikel 62 van het Bodemdecreet.

HET OPLEGGEN VAN BESTUURLIJKE MAATREGELEN DOOR DE BURGEMEESTER

In het antwoord van 4 van de responderende 148 steden en gemeenten wordt melding gemaakt van een programma betreffende de bevoegdheid van de burgemeester om bestuurlijke maatregelen op te leggen in het kader van de bovenvermelde wetgeving.

Een eerste burgemeester, aangesteld in een gemeente met een inwonersaantal tussen 10.000 en 14.999 inwoners, stelt dat bestuurlijke maatregelen zullen worden opgelegd in de gevallen zoals vermeld in de besluitvorming ter zake door de Vlaamse Regering.

Een tweede antwoord, eveneens afkomstig van een burgemeester van een gemeente met een inwonersaantal tussen 10.000 en 14.999, stelt dat de voorkeur wordt gegeven aan het opleggen van bestuurlijke maatregelen door de toezichthouder die werd aangesteld door de politiezone. De gemeentelijke milieuambtenaar kan in dit geval fungeren als milieudeskundige op verzoek van de politie. De burgemeester zal in deze gemeente echter zijn bevoegdheden uitoefenen in geval van ernstige feiten waarbij bestuurlijke maatregelen hoogdringend vereist zijn.

Input werd ook verkregen van twee burgemeesters, respectievelijk bevoegd voor een gemeente met een inwonersaantal tussen 10.000 en 14.999 en een stad met meer dan 75.000 inwoners. Deze burgemeesters zullen bestuurlijke maatregelen opleggen indien wordt vastgesteld dat de tussenkomsten van de lokale toezichthouder niet volstaan om de klachten/hinder te stoppen.

HET OPLEGGEN VAN VEILIGHEIDSMATREGELEN DOOR DE BURGEMEESTER

In geen van de ontvangen antwoorden wordt melding gemaakt van een programma van de burgemeester betreffende het opleggen van veiligheidsmaatregelen.

2.3.4 Gemeentelijke toezichthouders

2.3.4.1 Steden en gemeenten

Een tweede gemeentelijke actor die ruime opdrachten in het kader van het Milieuhandhavingdecreet kreeg toegewezen is de gemeentelijke toezichthouder. Deze toezichthouder kan toezicht uitoefenen in het kader van:

- Het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid: titel III – bedrijfsinterne milieuzorg voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 1, 2, 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.
- De wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 1, 2, 3 alsook niet-ingedeelde vrije velddelicten.
- De wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, de lozing van afvalwater en opsporing van elke vorm van verontreiniging voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 1, 2, 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.
- De wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidhinder voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 1, 2, 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 7 november 1982, artikel 2.
- Het koninklijk Besluit van 24 februari 1977 betreffende elektronisch versterkte muziek, artikel 5.
- De artikelen 11, 12, 13, 14, 17, 18 en 20 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende voorkoming en het beheer van afvalstoffen en de bijhorende uitvoeringsbesluiten voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 1, 2, 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.
- Het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 1, 2, 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.
- Het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunningen voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 2 en 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.

- Het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen
- De verordening (EG) nr. 2037/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2000 betreffende de ozonlaagafbrekende stoffen voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 2 en 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.
- De verordening (EG) nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 2 en 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.
- De verordening (EG) nr. 850/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de persistente organische verontreinigde stoffen en tot wijziging van richtlijn 97/117/EEG voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 2 en 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.
- De verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen voor wat betreft de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in de klassen 2 en 3 alsook de niet-ingedeelde vrije velddelicten.

In artikel 34 van het besluit van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid wordt, naast bovenvermelde bevoegdheden, ook een toezichtopdracht gegeven aan de gemeentelijke toezichthouder om bij inrichtingen die overeenkomstig bijlage 1 van titel I van het Vlarem zijn ingedeeld als inrichtingen van klasse 1 – binnen het kader van de bovenvermelde wetten, decreten en verordeningen – vaststellingen te doen op basis van zintuiglijke waarnemingen en zaken te onderzoeken zoals vermeld in artikel 16.3.14 van het Milieuhandhavingsoctoren.

RESPONS VAN DE BEVRAGING NAAR DE GEPLANDE MILIEUHANDHAVINGSACTIVITEITEN VAN DE BURGEMEESTERS EN GEMEENTELIJKE TOEZICHTHOUDERS IN 2011

Aangezien de bevraging naar de geplande milieuhandhavingsoctoren van de gemeentelijke toezichthouders in 2011 werd gekoppeld aan de bevraging van de geplande activiteiten van de burgemeesters ter zake, is de respons gelijklopend met en reeds besproken in het hoofdstuk 2.3.3.1.

ORGANISATIE VAN HET GEMEENTELIJK TOEZICHT: AANSTELLING VAN TOEZICHTHOUDERS

Het artikel 16, §1 van het besluit van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid bepaalt dat gemeenten binnen één jaar na de inwerkingtreding van voormeld besluit, d.i. op 1 mei 2010, beroep moet kunnen doen op minstens 1 toezichthouder, hetzij een gemeentelijk toezichthouder, hetzij een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging, hetzij een toezichthouder van een politiekezone. Binnen twee jaar na de inwerkingtreding van dit besluit moet een gemeente met meer dan driehonderd inrichtingen van klasse 2 overeenkomstig titel I van het Vlarem, of met meer dan dertigduizend inwoners indien het aantal inrichtingen onvoldoende gekend is, een beroep kunnen doen op twee toezichthouders, hetzij gemeentelijke toezichthouders, hetzij toezichthouders van intergemeentelijke verenigingen, hetzij toezichthouders van een politiekezone.

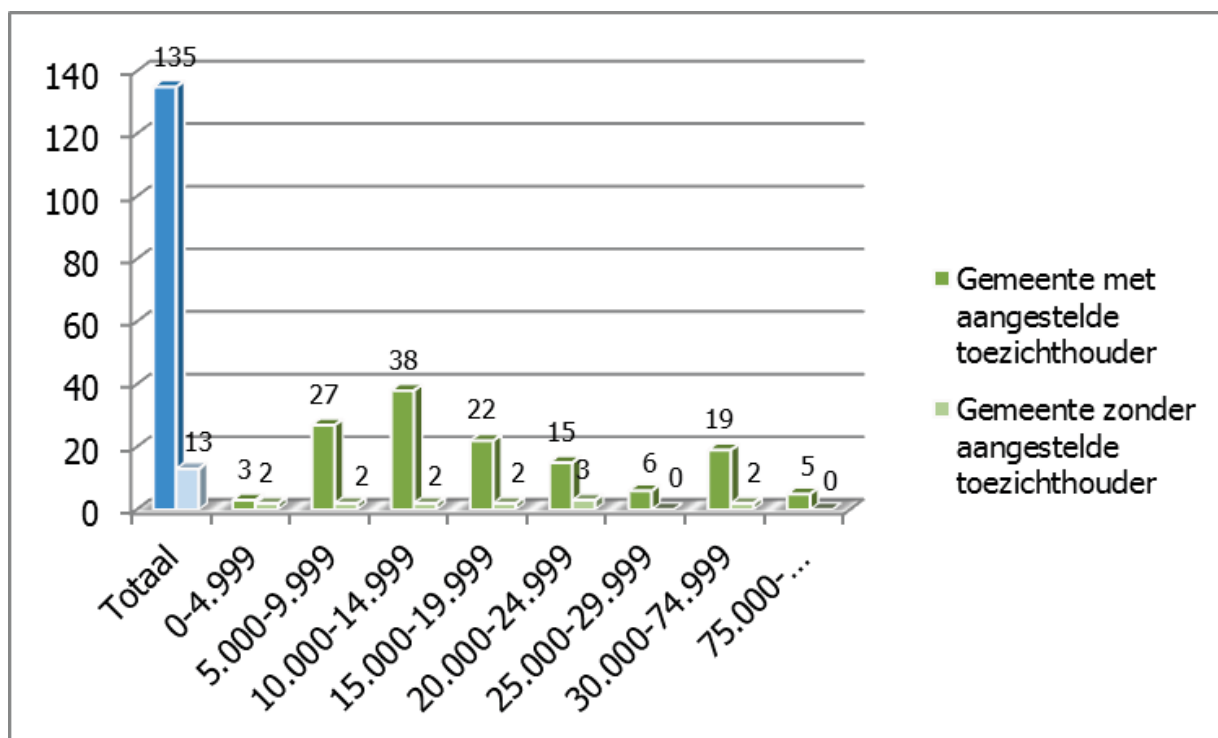
Gezien de bovenvermelde bepaling het minimumaantal lokale toezichthouders binnen één, respectievelijk twee, jaar na de inwerkingtreding van het Milieuhandhavingsoctoren voorschrijft, zou kunnen worden verwacht dat uit de programma's van de steden en gemeenten de aanstelling, dan wel geplande aanstelling, van hetzij een gemeentelijk toezichthouder, hetzij een toezichthouder van de intergemeentelijke vereniging, hetzij een toezichthouder van een politiekezone zou blijken.

In de onderstaande tabel en grafiek wordt voor de responderende gemeenten aangegeven of zij al dan niet zijn overgegaan – of in 2011 zullen overgaan - tot het aanstellen van een toezichthouder.

	Totaal	0- 4.999	5.000- 9.999	10.000- 14.999	15.000- 19.999	20.000- 24.999	25.000- 29.999	30.000- 74.999	75.000- ...
Respons	148	5	29	40	24	18	6	21	5
Gemeente met aangestelde toezichthouder	135	3	27	38	22	15	6	19	5
Gemeente zonder aangestelde toezichthouder	13	2	2	2	2	3	0	2	0

Tabel 2) Organisatie van gemeentelijk toezicht: aanstelling van toezichthouders door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)

Van de 148 responderende steden en gemeenten blijken inmiddels reeds 135 steden en gemeenten, dit is 91,21%, een beroep te kunnen doen op een toezichthouder. Slechts 8,78% van de gemeenten zal in de periode van 1 januari 2011 en 1 mei 2011 nog een inspanning moeten leveren om de bepalingen in het kader van artikel 16 van het Milieuhandhavingsdecreet na te leven. Hierbij rijst echter de vraag in hoeverre zij reeds een aanvang hebben gemaakt om een toezichthouder aan te stellen, aangezien dit nog niet wordt vermeld in de aangeleverde antwoorden. In dit kader zou het nuttig kunnen zijn om, bijvoorbeeld via een communicatiemiddel als de nieuwsbrief van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten of een algemeen schrijven van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving, de steden en gemeenten opnieuw te wijzen op deze verplichting en de aflopende termijnen. Een andere mogelijkheid is de vooropgestelde inventaris van aangestelde toezichthouders van de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (zie hoofdstuk 2.1.3) af te wachten zodat op basis van deze gegevens kan onderzocht worden of een gerichte actie naar steden en gemeenten zonder toezichthouder kan worden opgezet.

Grafiek 2) Organisatie van gemeentelijk toezicht: aanstelling van toezichthouders door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)

Als er vervolgens wordt gekeken naar de aanstelling van een toezichthouder per klasse van steden en gemeenten lijkt op het eerste zicht dat in vrijwel elke klasse nog een aantal steden en gemeenten een inspanning ter zake dienen te leveren. Enkel de responderende gemeenten met een inwonersaantal tussen 25.000 en 29.999 en de steden met meer dan 75.000 inwoners zouden reeds allen voldoen aan de vigerende decretale bepalingen.

Procentueel blijken echter toch grote verschillen tussen de indelingsklassen te bestaan. Vooral voor de kleinste gemeenten met minder dan 4.999 inwoners blijkt de aanstelling van een toezichthouder een belangrijk aandachtspunt. 40% van de responderende gemeenten in deze klasse voldoet namelijk nog niet aan de verplichting om een toezichthouder aan te stellen en in de antwoorden wordt tevens geen informatie gegeven over een voorgenomen aanstelling van een toezichthouder. Ook bij de andere steden en gemeenten dient nog een aantal respondenten actie te ondernemen betreffende de aanstelling van een toezichthouder, met name 5% van de gemeenten met 10.000-14.999 inwoners, 6,89% van de gemeenten met 5.000-9.999 inwoners, 8,33% van de gemeenten met een inwonersaantal tussen 15.000 en 19.999 en 9,52% van de steden met een inwonersaantal tussen 30.000 en 74.999. De responderende gemeenten met 20.000-24.999 geven aan dat nog bij 16,67% van de gemeenten in deze klasse een toezichthouder dient te worden aangesteld.

ORGANISATIE VAN GEMEENTELIJK TOEZICHT: TYPE AANGESTELDE TOEZICHTHOUDERS

Zoals hierboven reeds werd gesteld, bepaalt artikel 16, §1 van het Milieuhandhavingdecreet dat een stad of gemeente een beroep dient te kunnen doen op hetzij een gemeentelijke toezichthouder, hetzij een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging, hetzij een toezichthouder van een politiezone.

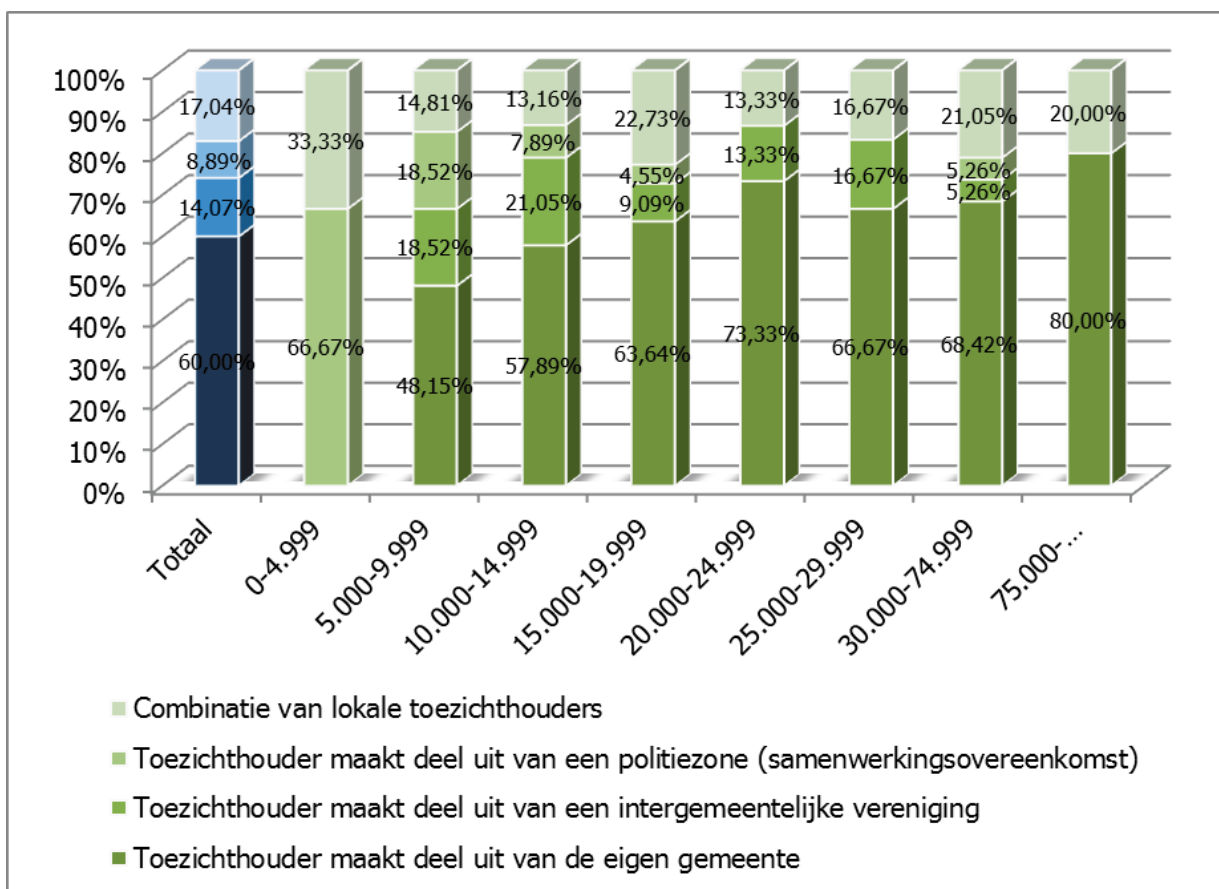
In de onderstaande tabel en grafiek wordt voor de steden en gemeenten die antwoordden over een toezichthouder te kunnen beschikken een overzicht gegeven van het type aangestelde toezichthouder.

	Totaal	0- 4.999	5.000- 9.999	10.000- 14.999	15.000- 19.999	20.000- 24.999	25.000- 29.999	30.000- 74.999	75.000- ...
Respons	148	5	29	40	24	18	6	21	5
Gemeente met aangestelde toezichthouder	135	3	27	38	22	15	6	19	5
Toezichthouder maakt deel uit van de eigen gemeente	81	0	13	22	14	11	4	13	4
Toezichthouder maakt deel uit van een intergemeentelijke vereniging	19	0	5	8	2	2	1	1	0
Toezichthouder maakt deel uit van een politiezone¹⁵	12	2	5	3	1	0	0	1	0
Combinatie van lokale toezichthouders	23	1	4	5	5	2	1	4	1

Tabel 3) Organisatie van gemeentelijk toezicht: aangestelde toezichthouders door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)

Van de 148 responderende Vlaamse steden en gemeenten kunnen 135 steden en gemeenten een beroep doen op een toezichthouder. Deze toezichthouder maakt bij 81 van deze steden en gemeenten deel uit van het personeelsbestand van de eigen gemeente, dit is 60%. Daarnaast doen 8,89% van de steden en gemeenten een beroep op een toezichthouder van een politiezone en 14,07% op een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging. 23 steden en gemeenten doen beroep op een combinatie van lokale toezichthouders. Onder deze noemer werden de steden en gemeenten geplaatst die naast een eigen toezichthouder ook beroep kunnen doen op een toezichthouder van een politiezone of een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging.

¹⁵ Via een samenwerkingsovereenkomst

Grafiek 3) Organisatie van gemeentelijk toezicht: aangestelde toezichthouders door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)

Uit bovenstaande tabel en grafiek kan een duidelijke trend in functie van de grootte van de gemeente worden afgeleid. Waar de kleinere gemeenten meer beroep doen op een toezichthouder van een politiezone, wordt duidelijk dat bij de grote steden 100% van de aangestelde toezichthouders zich mag rekenen tot het stads- of gemeentepersoneel. Bij 20% van de responderende steden kan deze stedelijke toezichthouder echter additioneel beroep doen op een toezichthouder van een politiezone of een intergemeentelijke vereniging om hem in zijn taken te ondersteunen. Dit is ook een waarneming die zich duidelijk manifesteert bij de kleinste gemeenten. Waar 33,33% van de responderende gemeenten in deze klassen een toezichthouder aanstelde, wordt deze toezichthouder ondersteund door een toezichthouder van een politiezone of een intergemeentelijke vereniging.

In het Milieuhandhavingrapport 2009 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving werd vastgesteld dat slechts 2 gemeenten in 2009 een beroep deden op een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging. Op basis van de verkregen input in het kader van het voorliggende milieuhandhavingprogramma kan worden geconcludeerd dat intussen steeds meer gemeenten hun toezichtopdrachten volledig toevertrouwen aan een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging. In de gemeenten van de klasse met een inwonersaantal van 5.000-9.999 doen 18,52% van de responderende gemeenten, dit is 5 van de 29 respondenten, reeds een beroep op of zullen in 2011 een beroep doen op een intergemeentelijke toezichthouders. Ook voor de gemeenten met een inwonersaantal 10.000-14.999, 15.000-19.999, 20.000-24.999, 25.000-29.999 en de steden met 30.000-74.999 inwoners wordt een aandeel van steden en gemeenten die een beroep doen op een intergemeentelijke toezichthouder genoteerd van respectievelijk 21,05%, 9,09%, 13,33%, 16,67% en 5,26%.

Op de invulling van de toezichtopdrachten door de toezichthouders van intergemeentelijke verenigingen wordt verder ingegaan in het hoofdstuk 2.3.4.2.

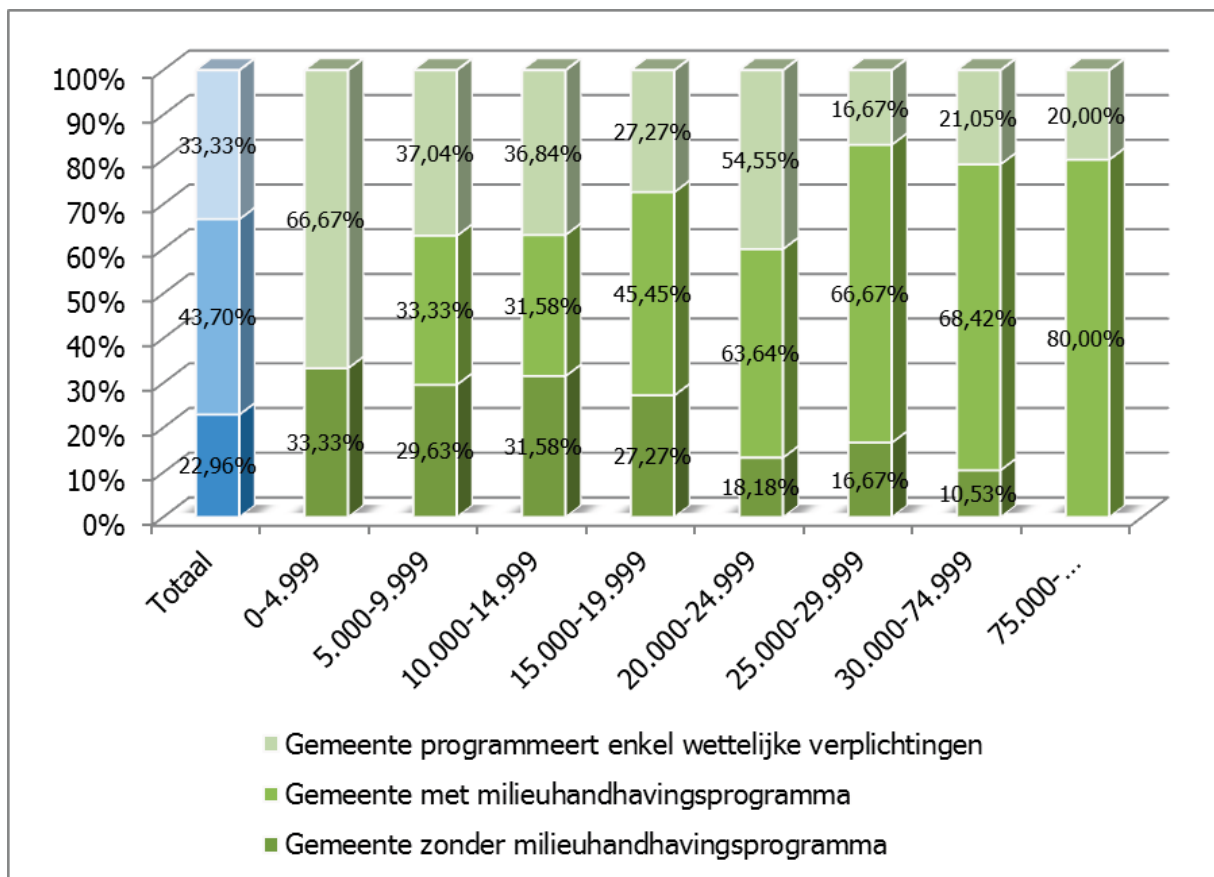
PROGRAMMERING VAN MILIEUHANDHAVINGSACTIVITEITEN DOOR DE GEMEENTELIJKE TOEZICHTHOUDERS

In onderstaande tabel en grafiek wordt voor de responderende steden en gemeenten weergegeven of ze al dan niet over een milieuhandhavingprogramma beschikken. Indien ze effectief aangeven dat een programma betreffende de milieuhandhavingactiviteiten in 2011 werd opgesteld, wordt een opsplitsing gemaakt in 2 categorieën: met name de steden en gemeenten met een milieuhandhavingprogramma enerzijds en anderzijds de steden en gemeenten die een beperkt programma hebben met name voornamelijk het uitvoeren van reactieve controles en/of controles in functie van de aanvraag van een hernieuwing van een milieuvergunning.

	Totaal	0-4.999	5.000-9.999	10.000-14.999	15.000-19.999	20.000-24.999	25.000-29.999	30.000-74.999	75.000-...
Respons	148	5	29	40	24	18	6	21	5
Gemeente met aangestelde toezichthouder	135	3	27	38	22	15	6	19	5
Gemeente zonder milieuhandhavingprogramma	31	1	8	12	6	2	1	2	0
Gemeente programmeert enkel wettelijke verplichtingen	45	2	10	14	6	6	1	4	1
Gemeente met een milieuhandhavingprogramma	59	0	9	12	10	7	4	13	4

Tabel 4) Programmering van milieuhandhavingactiviteiten door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)

Van de 135 steden en gemeenten die beroep kunnen doen op een toezichthouder stelden 31 gemeenten geen milieuhandhavingprogramma op voor 2011. Daarentegen werkten 59 steden en gemeenten een milieuhandhavingprogramma uit en programmeerden 45 gemeenten de wettelijke verplichtingen in het kader van de aan hen toegekende toezichtopdrachten (= beperkt programma).

Grafiek 4) Programmering van milieuhandhavingactiviteiten door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)

Steden en gemeenten zonder milieuhandhavingprogramma

Grafiek 4 toont een overzicht van het percentage – per klasse – van de responderende gemeenten met een toezichthouder dat geen milieuhandhavingprogramma heeft; het percentage dat enkel de wettelijke verplichtingen opneemt in een programma; en het percentage dat een milieuhandhavingprogramma heeft.

Opmerkelijk is dat in de grootste (meer dan 75.000 inwoners) klasse van steden alle responderende steden met een toezichthouder een milieuhandhavingprogramma opstellen, al dan niet beperkt tot het programmeren van de wettelijke verplichtingen.

Voor de overige klassen van gemeenten met een toezichthouder is het beeld meer divers:

Voor de kleine klasse van gemeenten, met een inwonersaantal van 0-4.999 inwoners, wordt door 1 van de 3 responderende gemeenten met een toezichthouder vooralsnog geen programmatische invulling gegeven aan de toezichtopdrachten. In deze gemeente wordt een beroep gedaan op een door de Lokale politie aangestelde toezichthouder.

Voor de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 5.000 tot 9.999 inwoners kan er gesteld worden dat bijna 30% geen programma heeft. Dit zijn 8 van de 29 responderende gemeenten. Van deze 8 gemeenten zijn er 5 gemeenten die een toezichthouder hebben aangesteld binnen de eigen gemeenten en 2 gemeenten die beroep kunnen doen op een toezichthouder van de politiezone waartoe ze behoren. Daarnaast gaf 1 gemeente zonder programma in deze klasse aan een samenwerking te hebben georganiseerd met de toezichthouder van de gemeente en de toezichthouder van de politiezone.

In de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 10.000 tot 14.999 inwoners geven 12 van de 38 gemeenten aan zonder programma te werken. Dit is bijna 32% van de gemeenten in deze klasse. 8 van deze gemeenten hebben zelf een toezichthouder aangesteld, terwijl slechts 2 gemeenten die geen programma hebben beroep doen op een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging. In 1 gemeente zonder programma wordt er beroep gedaan op een toezichthouder van de politiezone en in 1 gemeente zonder programma vindt er een samenwerking plaats tussen de toezichthouder van de eigen gemeente en deze van de politiezone.

Iets meer dan 27% van de responderende gemeenten met een toezichthouder en 15.000 tot 19.000 inwoners gaf aan geen programma te zullen gebruiken bij de uitvoering van de handhavingsopdrachten, namelijk 6 van de 22 gemeenten in deze klasse. In 5 van deze gemeenten werd er een eigen toezichthouder aangesteld binnen de gemeenten. In de overige gemeente kan er beroep gedaan worden op een aangestelde toezichthouder binnen de politiezone.

Slechts 2 van de 15 responderende gemeenten met 20.000 tot 24.999 inwoners met een toezichthouder, aangesteld binnen de eigen gemeente, zullen in 2011 geen milieuhandhavingsprogramma utiliseren.

In de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 25.000 tot 29.999 inwoners gaf slechts 1 gemeente, dewelke een beroep kan doen op een eigentoezichthouder, aan geen milieuhandhavingsprogramma voor 2011 te hebben opgesteld. Dit komt neer op 16,67% van de responderende gemeenten met een toezichthouder in deze klasse.

Voor de klasse van responderende gemeenten met een toezichthouder en 30.000 tot 74.999 inwoners kan gesteld worden dat 2 van de 19 gemeenten, zijnde bijna 11%, geen milieuhandhavingsprogramma heeft opgesteld voor 2011. In 1 van deze 2 gemeenten stelde de gemeente zelf een toezichthouder aan, in de andere gemeente kan er beroep gedaan worden op een toezichthouder van de politiezone.

Opmerkelijk is dat bijna $\frac{1}{4}$ van de responderende gemeenten die beroep kunnen doen op een toezichthouder in 2011 geen milieuhandhavingsprogramma zal hanteren bij de uitoefening van hun toezichtopdrachten. De vraag zou dan ook kunnen worden gesteld of binnen deze gemeenten effectief en/of efficiënt aan handhaving zal worden gedaan of dat er enkel en alleen een toezichthouder werd aangesteld om te voldoen aan de verplichting ter zake in het Milieuhandhavingsdecreet.

De literatuur heeft reeds gewezen op het nut van programmatorisch handhaven. Een doelgericht handhavingsbeleid heeft immers een grotere naleving van de regelgeving tot gevolg dan willekeurige inspecties. Gelet op de onmogelijkheid om binnen de beschikbare en beperkte middelen alle inrichtingen op regelmatige basis te inspecteren, kan het als opportuun worden beschouwd om de handhaving op een georganiseerde manier uit te werken¹⁶. In dit kader kan dan ook worden afgewogen of het nuttig zou zijn dat via de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving of via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten een initiatief wordt ontwikkeld waarbij gemeenten worden gewezen op het nut van het geprogrammeerd milieuhandhaven en handvaten voor het effectief uitwerken van een dergelijk programma krijgen aangereikt. Een eerste stap ter zake zal in 2011 worden genomen door de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving die via de werkgroep 'Dataverzameling, Kennisopbouw en Innovatie' een congres zal organiseren, genaamd 'Doelgericht Milieutoezicht', hetgeen voor alle handhavers vrij zal worden opengesteld (zie infra).

---

¹⁶ C. BILLIET en S. ROUSEAU, 'Zachte rechtshandhaving in het bestuurlijke handhavingsspoor: de inspectiebeslissing en het voortraject van bestuurlijke sancties. Een rechtseconomische analyse', TMR 2005, 19

Steden en gemeenten met een milieuhandhavingsprogramma

In tabel 4 en grafiek 4 wordt er niet alleen een beeld gegeven van het aandeel van responderende gemeenten met een toezichthouder zonder een milieuhandhavingsprogramma, maar tevens het aantal met een beperkt programma en het aandeel met een (meer uitgebreid) milieuhandhavingsprogramma.

De gemeenten die gecategoriseerd staan als deze met een beperkt programma hebben de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving meegedeeld dat hun programma enkel betrekking heeft op de wettelijke verplichtingen in het kader van de toegekende handhavingsopdrachten aan de steden en gemeenten, onder andere het uitvoeren van repressieve controles naar aanleiding van klachten. Bovendien werden de controles in functie van de aanvraag tot hernieuwing van een milieuvergunning ook vaak opgenomen in het milieuhandhavingsprogramma. In se betreft het hier geen werkelijke milieuhandhavingsprogramma's daar er geen sprake is van een doelgericht handhavingsbeleid maar eerder slechts een programmering of beschrijving van de wettelijke (handhavings-) verplichtingen. Het onderscheid tussen geen programma en een beperkt programma werd in dit milieuhandhavingsprogramma toch gemaakt om duidelijk aan te geven dat bijna 23% van de gemeenten met een toezichthouder expliciet meedeelde geen milieuhandhavingsprogramma op te stellen, terwijl 1/3 van de responderende gemeenten met een toezichthouder wel aangaf een 'programma' te hanteren bij de uitoefening van de (handhavings-)taken ter zake, al reiken deze programma's niet verder dan een loutere opsomming van de verplichtingen. Het kan echter als bevorderlijk worden ervaren dat de steden en gemeenten die aangeven reactieve controles te zullen uitvoeren naar aanleiding van klachten, deze basishandhavingstaak incalculeren in hun takenpakket en bewust notie maken van deze activiteiten in het handhavingslandschap.

In totaal gaf 1/3 van de responderende gemeenten met een toezichthouder aan te werken met een beperkt programma. In de klasse van gemeenten met minder dan 5.000 inwoners bedroeg dit zelfs 66,67%. Slechts 1 van deze 3 gemeenten doet beroep op een eigen aangestelde toezichthouder, terwijl de andere gemeente in deze klasse een beroep kan doen op een toezichthouder aangesteld door de politiezone waartoe ze behoren.

Voor de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 5.000 tot 9.999 inwoners kan er gesteld worden dat meer dan 37% in 2011 zal werken met een beperkt (milieuhandhavings)programma. Dit zijn 10 gemeenten van de 27 responderende gemeenten met een toezichthouder. Van deze 10 gemeenten zijn er 6 gemeenten die een toezichthouder hebben aangesteld binnen de eigen gemeenten, 2 gemeenten die beroep kunnen doen op een toezichthouder van de politiezone waartoe ze behoren. Daarnaast gaf 1 gemeente met een beperkt programma in deze klasse aan een samenwerking te hebben georganiseerd met de toezichthouder van de gemeente en de toezichthouder van de politiezone en 1 gemeente kan een beroep doen op een toezichthouder aangesteld binnen de intergemeentelijke vereniging waartoe de gemeente is aangesloten.

In de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 10.000 tot 14.999 inwoners geven 14 van de 38 gemeenten met een beperkt programma te gaan werken in 2011. Dit is bijna 37 % van de gemeenten in deze klasse. 11 van deze gemeenten hebben zelf een toezichthouder aangesteld, terwijl 1 gemeente met een beperkt programma beroep zal doen op een toezichthouder van de politiezone en in 2 gemeenten vindt er een samenwerking plaats tussen de toezichthouder van de eigen gemeente en deze van de politiezone.

Iets meer dan 27% van de responderende gemeenten met een toezichthouders en 15.000 tot 19.000 inwoners gaf aan in 2011 te zullen werken met een beperkt (handhavings)programma, namelijk 6 van de 22 gemeenten in deze klasse. In 5 van deze gemeenten werd er een eigen toezichthouder aangesteld binnen de gemeenten. In de overige gemeente zal de eigen aangestelde toezichthouder samen met de toezichthouder aangesteld binnen de politiezone reactieve controles uitvoeren naar aanleiding van klachten.

In de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 20.000 tot 24.999 inwoners stelden 6 van de 15 een beperkt handhavingsprogramma op. In 5 van deze gemeenten werd een eigen toezichthouder

binnen de gemeenten aangesteld, terwijl in 1 gemeente er een samenwerking met de eigen toezichthouder en de toezichthouders van de politiezone tot stand werd gebracht.

In de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 25.000 tot 29.999 inwoners gaf slechts 1 gemeente, dewelke een beroep kan doen op een eigen toezichthouder, aan enkel reactieve controles te zullen doen naar aanleiding van klachten. Dit komt neer op 16,67% van de responderende gemeenten met een toezichthouder in deze klasse.

Voor de klasse van responderende gemeenten met een toezichthouder aangesteld binnen de gemeente zelf en 30.000 tot 74.999 inwoners kan gesteld worden dat 4 van de 19 gemeenten, zijnde 21% , slechts een beperkt (milieuhandhavings)programma heeft opgesteld voor 2011.

Voor de responderende steden met meer dan 75.000 inwoners en die beroep kunnen doen op een toezichthouder kan aangegeven worden dat 1 stad, die een eigen toezichthouder aanstelde, in 2011 zal handhaven met een beperkt milieuhandhavingsprogramma. De overige 4 steden binnen deze klasse werkten een uitgebreid programma uit.

Bijna 44% - of 59 in aantal – van de responderende gemeenten met een toezichthouder heeft aan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving meegedeeld in 2011 te zullen werken met een milieuhandhavingsprogramma en heeft het programma in kwestie ook ter inzage voorgelegd.

Zoals reeds hoger werd aangegeven, stelde geen enkele gemeente in de klasse van gemeenten met een maximum van 4.999 inwoners een uitgebreid milieuhandhavingsprogramma op.

Voor de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 5.000 tot 9.999 inwoners kan er gesteld worden dat 1/3 van de gemeenten in deze klasse in 2011 zal werken met een milieuhandhavingsprogramma. Dit zijn 9 gemeenten van de 27 responderende gemeenten met een toezichthouder. Van deze 9 gemeenten zijn er 2 gemeenten die een toezichthouder hebben aangesteld binnen de eigen gemeenten, 2 gemeenten die beroep kunnen doen op een toezichthouder van de politiezone waartoe ze behoren. Daarnaast gaf 1 gemeente met een uitgebreid programma in deze klasse aan een samenwerking te hebben georganiseerd met de toezichthouder van de gemeente en de toezichthouder van de politiezone en 1 gemeente zal beroep doen op de toezichthouder van de politie om uitvoering te geven aan het milieuhandhavingsprogramma. Daarenboven kunnen 4 gemeenten een beroep doen op een toezichthouder aangesteld binnen de intergemeentelijke vereniging waartoe de gemeente is aangesloten.

In de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 10.000 tot 14.999 inwoners geven 12 van de 38 gemeenten met een beperkt programma te gaan werken in 2011. Dit is bijna 32 % van de gemeenten in deze klasse. 3 van deze gemeenten hebben zelf een toezichthouder aangesteld, terwijl 1 gemeente met een uitgebreid programma beroep zal doen op een toezichthouder van de politiezone en in 2 gemeenten vindt er een samenwerking plaats tussen de toezichthouder van de eigen gemeente en deze van de politiezone. Daarnaast zijn er in deze klasse 6 gemeenten die beroep doen een toezichthouder aangesteld binnen een intergemeentelijke vereniging.

Iets meer dan 45% van de responderende gemeenten met een toezichthouders en 15.000 tot 19.000 inwoners gaf aan in 2011 te zullen werken met een uitgebreid milieuhandhavingsprogramma, namelijk 10 van de 22 gemeenten in deze klasse. In telkens 4 van deze gemeenten werd er respectievelijk een eigen toezichthouder aangesteld binnen de gemeenten of werd er een samenwerking tot stand gebracht tussen de toezichthouder van de gemeenten zelf en de toezichthouder van de politiezones. In de overige 2 gemeenten zal het milieuhandhavingsprogramma worden uitgevoerd door de toezichthouders van de intergemeentelijke verenigingen.

In de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 20.000 tot 24.999 inwoners stelden 7 van de 15 een milieuhandhavingsprogramma op voor 2011. In 4 van deze gemeenten werd een eigen toezichthouder binnen de gemeenten aangesteld, terwijl in 1 gemeente er een samenwerking met de eigen toezichthouder en de toezichthouders van de politiezone tot stand werd gebracht. Daarnaast zal er

in twee andere gemeenten van deze klasse uitvoering worden gegeven aan het milieuhandhavingsprogramma door de toezichthouders van de intergemeentelijke verenigingen.

In de klasse van gemeenten met een toezichthouder en 25.000 tot 29.999 inwoners gaf bijna 67% van de gemeenten aan een milieuhandhavingsprogramma opgesteld te hebben ter uitvoering in 2011. In totaal betreft het hier 7 gemeenten waarvan er vier een eigen toezichthouder aanstelden binnen de gemeenten, 2 gemeenten een beroep doen op een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging en 1 gemeente waar er een samenwerking werd opgesteld tussen de eigentoezichthouder en een toezichthouder van de politiezone.

Voor de klasse van responderende gemeenten met een toezichthouder aangesteld binnen de gemeente zelf en 30.000 tot 74.999 inwoners kan gesteld worden dat 13 van de 19 gemeenten, zijnde meer dan 68% , een milieuhandhavingsprogramma opstelden voor 2011. 8 van deze gemeenten stelden een eigen toezichthouder aan, terwijl 1 gemeente in deze klasse beroep zal doen op een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging voor de implementatie van het milieuhandhavingsprogramma en 4 gemeenten waar het handhavingsprogramma zal uitgevoerd worden door de eigen toezichthouder in samenwerking met de toezichthouder van de politiezone.

Voor de responderende steden met meer dan 75.000 inwoners en die beroep kunnen doen op een toezichthouder kan worden aangegeven dat 4 steden in 2011 zullen handhaven aan de hand van een uitgebreid milieuhandhavingsprogramma. In 3 gemeenten werd de toezichthouder binnen de eigen gemeente aangesteld en de andere gemeente zal het programma geïmplementeerd worden door de toezichthouder van de politiezone in samenwerking met de eigen aangestelde toezichthouder.

Een vaststelling die ter zake kan worden gemaakt is het feit dat het percentage van gemeenten dat een uitgebreid programma opmaakt, verhoogt naarmate het inwonersaantal in de gemeenten stijgt. Er kan dus geconcludeerd worden dat hoe groter de gemeente of stad is, hoe groter de kans is dat er een uitgebreid milieuhandhavingsprogramma wordt opgesteld. Wederom kan de aanbeveling worden herhaald dat voor kleinere gemeenten het samenwerken via een intergemeentelijke vereniging een opportuniteit biedt om de handhaving van het milieurecht effectief en efficiënt invulling te geven.

INHOUD VAN DE MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA'S VAN DE STEDEN EN GEMEENTEN

Uit tabel 4) kan worden afgeleid dat 59 van de responderende steden en gemeenten met een aangestelde toezichthouder over een milieuhandhavingsprogramma beschikken. De inhoud van deze individuele handhavingsprogramma's is echter zeer divers. In een aantal steden en gemeenten wordt invulling aan het programma gegeven door te stellen dat in een nader te bepalen sector een nader te bepalen aantal proactieve controles zal worden uitgevoerd. Andere steden en gemeenten slagen er daarentegen in om een zeer gedetailleerde en onderbouwde bepaling van de door toezichthouder vooropgestelde handhavingsactiviteiten in een milieuhandhavingsprogramma neer te schrijven.

Het is echter niet mogelijk om al de individuele milieuhandhavingsprogramma's van de steden en gemeenten integraal weer te geven. Om toch een overzicht te kunnen bieden van de inhoud van de verkregen programma's, werd er voor gekozen om via een aantal pijlers de inhoud van de aangeleverde milieuhandhavingsprogramma's te duiden en hieraan een gewicht te geven door het aantal vermeldingen van de betreffende pijler aan te geven.

Samenwerking/samenwerkingsprotocol

In bijna 40% van de stedelijke en gemeentelijke milieuhandhavingsprogramma's, meer bepaald in 23 van de 59 programma's, wordt melding gemaakt van een samenwerking met de Lokale politie. De vorm en intensiteit van deze samenwerking is erg verschillend. Zo wordt er in een aantal programma's gesproken van een samenwerking, in andere van een geformaliseerde samenwerking onder de vorm van een samenwerkingsprotocol.

Naast de samenwerking met de Lokale politie vermelden 6 milieuhandhavingsprogramma's een samenwerking met de parketten. Deze samenwerking behelst dat door de toezichthouder in overleg met

het parket de handhavingsprioriteiten worden bepaald. De meerwaarde van dergelijke afspraken ligt in de onderlinge afstemming van het vervolgingsbeleid en het toezichtbeleid, hetgeen alleen maar kan bijdragen tot een verhoogde efficiëntie en effectiviteit van het lokaal gevoerde handhavingsbeleid.

Uitvoeren van proactieve controles

De steden en gemeenten met een handhavingsprogramma voeren niet enkel controles uit naar aanleiding van klachten en/of meldingen, maar ze voeren ook proactief – dus op eigen initiatief – controles uit.

Bij 11 van deze steden en gemeenten wordt het aantal controles bepaald op basis van gefundeerde cijfers of een gerichte doelgroepbepaling. In een beperkt aantal gevallen wordt hiervoor uitgegaan van het aantal hinderlijke inrichtingen op het grondgebied van de stad of gemeente. In het Milieuhandhavingsrapport 2009 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving werd echter reeds vastgesteld dat de steden en gemeenten vaak geen of onvoldoende gedetailleerde info hebben over de op hun grondgebied aanwezige hinderlijke inrichtingen. Als alternatief voor de doelgroepbepaling voor het uitvoeren van proactieve controles wordt bij deze steden en gemeenten gebruik gemaakt van de actuele probleemindicaties of de geregistreerde gegevens van klachten en/of plaatsbezoeken. Ook kiezen een aantal steden en gemeenten ervoor om een screening op geografisch niveau te organiseren. In dit geval wordt de handhaving niet gericht op een sector, maar op een bepaald gebied met geconcentreerde activiteiten zoals bijvoorbeeld een industriezone.

Thematische handhaving

46 van de 59 steden en gemeenten met een toezichthouder én een handhavingsprogramma vermelden in dit stedelijk of gemeentelijk milieuhandhavingsprogramma dat ze de invulling van hun proactieve controles vaak thematisch bepalen. Dit houdt dan ook in dat het toezicht hierbij wordt gefocust op een bepaald project, een niche in de handhaving of een welomschreven bron van overlast.

Het thema dat het meest in de programma's naar voor kwam is 'milieuvergunning'. Het gaat hier niet om de controles naar aanleiding van de milieuvergunningsaanvraag, maar om controles in het kader van het al dan niet aanwezig zijn van een (geldige) milieuvergunning, een controle op de vergunningsvoorwaarden, ... Ook in het Milieuhandhavingsrapport 2009 werd een aanbeveling geformuleerd dat bij de bepaling van de handhavingsactiviteiten aandacht zou worden geschonken aan de controle op niet-vergunde inrichtingen. Voormelde bepaling doet vermoeden dat 22 van de 59 responderende steden en gemeenten hier acties toe hebben genomen.

Een tweede meest voorkomende thema is 'afval'. Dit thema kwam voor in 17 van de 59 stedelijke en gemeentelijke milieuhandhavingsprogramma's en betreft controles zoals sluikestorten, sluikestoken, ... De top drie van meest voorkomende thema's in de stedelijke en gemeentelijke milieuhandhavingsprogramma's wordt vervolledigd door het thema 'garage en carrosseriebedrijven'. Dit thema heeft wellicht ingang gevonden in de handhavingsprogramma's van 16 steden en gemeenten naar aanleiding van het samenwerkingsproject dat ter zake heeft gelopen met de afdeling Milieu-inspectie van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

Ook voor droogkuisbedrijven werd in het verleden een soortgelijk samenwerkingsproject door Milieu-inspectie met de lokale overheden opgezet. Dit thema wordt momenteel echter minder opgenomen in de stedelijke en gemeentelijke milieuhandhavingsprogramma's, met slechts 1 vermelding.

Een thema dat in 9 programma's werd vermeld, heeft betrekking op het thema 'geluidsoverlast'. Het betreft hier de inspanningen van de steden en gemeenten om de geluidsoverlast bij horecazaken en evenementen in kaart te brengen. In één programma wordt aangegeven dat deze gegevens zullen worden gebruikt om op plaatsen met potentieel veel hinder, bijvoorbeeld het samengaan van verkeer, bewoning, horeca en evenementen, een protocolovereenkomst met de horeca-uitbaters en de organisatoren van evenementen af te sluiten en te komen tot een afsprakennota betreffende geluid.

Een thema dat in 5 programma's voorkomt is houtbewerking en landbouw-, tuinbouw- en veeteeltbedrijven. Ook wordt er specifieke handhaving door de steden en gemeenten gepland in horecabedrijven (3 vermeldingen) en betreffende de opslag van gevaarlijke stoffen (eveneens 3 vermeldingen). Thema's die in 2 stedelijke en gemeentelijke milieuhandhavingsprogramma's werden vermeld zijn mest, grondwaterwinning en bronbemaling, hondenkennels alsook eigen stedelijke/gemeentelijke inrichtingen. De thema's die telkens 1 vermelding kregen in de handhavingsprogramma's zijn tenslotte het transport van afval, natuurvergunning, terraria, vrije velddelicten, transportbedrijven, benzinestations, drukkerijen, tandartsen (amalgamaafscheiders), bakkerijen, hand-carwashes, conformiteitsattesten stookinstallaties, conformiteit met de verplichting tot het opstellen van een integraal milieujaarverslag, verkoop van vlees en/of vis, recreatiedomeinen, zwembaden, individuele kleinschalige waterzuiveringsinstallaties (IBA's), de directe en indirecte lozing in het grondwater en metaalverwerkingsbedrijven.

Opleiding/voorlichting

In 8 van de ontvangen stedelijke en gemeentelijke handhavingsprogramma's wordt de opleiding van nieuwe toezichthouders, het opfrissen van de opleiding van de reeds aangestelde toezichthouder(s) en voorlichting betreffende de handhaving van het milieurecht en de nieuwe wetgeving ter zake vooropgesteld voor 2011.

Inventaris van hinderlijke inrichtingen

In het Milieuhandhavingsrapport 2009 werd door de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving vastgesteld dat een aanzienlijk deel van de steden en gemeenten geen zicht hebben op het aantal op hun grondgebied gevestigde hinderlijke inrichtingen. Een aantal steden en gemeenten lijken de aanbeveling zoals geformuleerd in het Milieuhandhavingsrapport 2009 ter harte te hebben genomen en de opmaak of actualisatie van een inventaris van hinderlijke inrichtingen werd dan ook opgenomen in hun stedelijk of gemeentelijk milieuhandhavingsprogramma. Het onderwerp werd teruggevonden in 16 van de 59 ontvangen handhavingsprogramma's.

Gemeentelijke Administratieve Sancties

Naast de inspanningen van de toezichthouder zelf, wordt in de programma's van 10 steden en gemeenten een bepaling opgenomen betreffende de Gemeentelijke Administratieve Sancties. Deze steden en gemeenten hebben de intentie om in 2011 hun bestaande GAS-systeem aan te passen en/of te optimaliseren dan wel een systeem van Gemeentelijke Administratieve Sancties voor hun grondgebied uit te werken. De screening van het bestaande GAS-systeem zou in een aantal gevallen tot doel hebben om, bijvoorbeeld via de intergemeentelijke vereniging, te komen tot een modelreglement dat voor alle bij de intergemeentelijke vereniging aangesloten gemeenten kan worden geïmplementeerd.

2.3.4.2 Intergemeentelijke verenigingen

Zoals hierboven reeds werd vermeld, doen 19 van de 135 responderende steden en gemeenten reeds een beroep - of zullen in de loop van 2011 beroep kunnen doen - op een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving kon uit de respons afleiden dat deze 19 responderende steden en gemeenten hiervoor aansluiting vonden bij 3 intergemeentelijke verenigingen. De programma's van deze 3 intergemeentelijke verenigingen maken duidelijk dat de organisatie van de handhaving van het milieurecht binnen een intergemeentelijke vereniging zich in een eerder primair stadium lijkt te bevinden. Toch blijkt de ene intergemeentelijke vereniging zich reeds verder te hebben ontplooid als een andere. Dit weerspiegelt zich uiteraard in de aangeleverde programma's:

1. Een eerste intergemeentelijke vereniging bevindt zich nog in een prille fase waar er een samenwerkingsmodel wordt uitgewerkt uitgaande van de bestaande kennis en expertise van de lokale handhavingsactoren. De gemeentelijke milieuableider, de milieupolitie binnen de

politiezones en de nieuw aan te werven toezichthouders binnen de intergemeentelijke vereniging zullen binnen dit samenwerkingsmodel een specifieke bevoegdheid krijgen. De concretisering van het samenwerkingsmodel zal plaatsvinden in 2011. Een beleidsmatige visie op de intergemeentelijke handhaving van het milieurecht is bijgevolg nog in volle ontwikkeling.

2. In het programma van een tweede intergemeentelijke vereniging wordt meegedeeld dat de eerste activiteiten voor de intergemeentelijke handhaving zich zullen richten op de begeleiding van de opmaak van de inventaris van de hinderlijke inrichtingen, het uittekenen van de concrete werking van de dienst en afspraken formaliseren, de voorbereidende documenten opmaken en proactieve acties uitwerken en voorbereiden.
3. De derde en laatste intergemeentelijke vereniging heeft de volgende handhavingsactiviteiten voorgesteld: bijhouden en aanvullen van de inventaris van vergunde en gemelde hinderlijke inrichtingen; uitvoeren van proactieve controles bij een aantal vergunde inrichtingen; afsluiten van een samenwerkingsprotocol tussen de politie en de gemeenten binnen dezelfde politiekezone inzake handhaving; klachtenbehandeling; ad hoc interventies in functie van voorvallen en incidenten met bijzondere aandacht voor de opvolging; verplichte administratie (rapporten en verslagen); project sluikstorten (probleemanalyse/strategiebepaling/probleeminstallatie/sensibilisatie/informatieverstrekkingen); gemeentelijke reglementen/GAS-reglementen (inventarisatie bestaande reglementen/aanmaak modelreglementen); gestructureerd overleg. Naast deze agendapunten zal de intergemeentelijke milieuvereniging bij de uitbouw van de dienstverlening 'handhaving' aandacht besteden aan de opleiding van de nieuw aan te stellen toezichthouders, bijscholing van de reeds erkende toezichthouders, opmaak van procedures en registratie van de diverse tussenkomsten/interventies, uitwerken van een systeem inzake opvolging tussenkomsten en aanwijzingen/aanmaningen en het opzetten van een gedetailleerde tijdsbesteding.

2.3.5 Toezichthouders van Lokale politie

Ook om een inzicht te krijgen in de geplande milieuhandhavingsactiviteiten van de toezichthouders van de Lokale politie werd een afwijkende werkwijze gevolgd ten aanzien van het Milieuhandhavingsprogramma 2010 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. De vraag om input beperkte zich niet tot de Vaste Commissie van de Lokale politie via de vertegenwoordiger van de Lokale politie binnen de VHRM, maar net zoals bij de burgemeesters en gemeentelijke toezichthouders, werd ervoor gekozen om de individuele politiezones via de korpschefs te vragen naar de geplande milieuhandhavingsactiviteiten van de in hun zone aangestelde toezichthouders in 2011. Deze toezichthouders kunnen eveneens toezicht uitoefenen in het kader van de in hoofdstuk 2.3.4.1 opgesomde regelgeving.

RESPONS VAN DE LOKALE POLITIE BETREFFENDE DE BEVRAGING VOOR INPUT

Om de verkregen antwoorden van de individuele politiezones in het juiste perspectief te kunnen plaatsen, is het belangrijk een inzicht te krijgen in de respons van de politiezones op de bevraging voor het Milieuhandhavingsprogramma 2011.

In totaal mocht de VHRM een antwoord ontvangen van 79 van de 118 Vlaamse politiezones. Een lijst van deze politiezones kan in bijlage 2 bij dit programma worden teruggevonden.

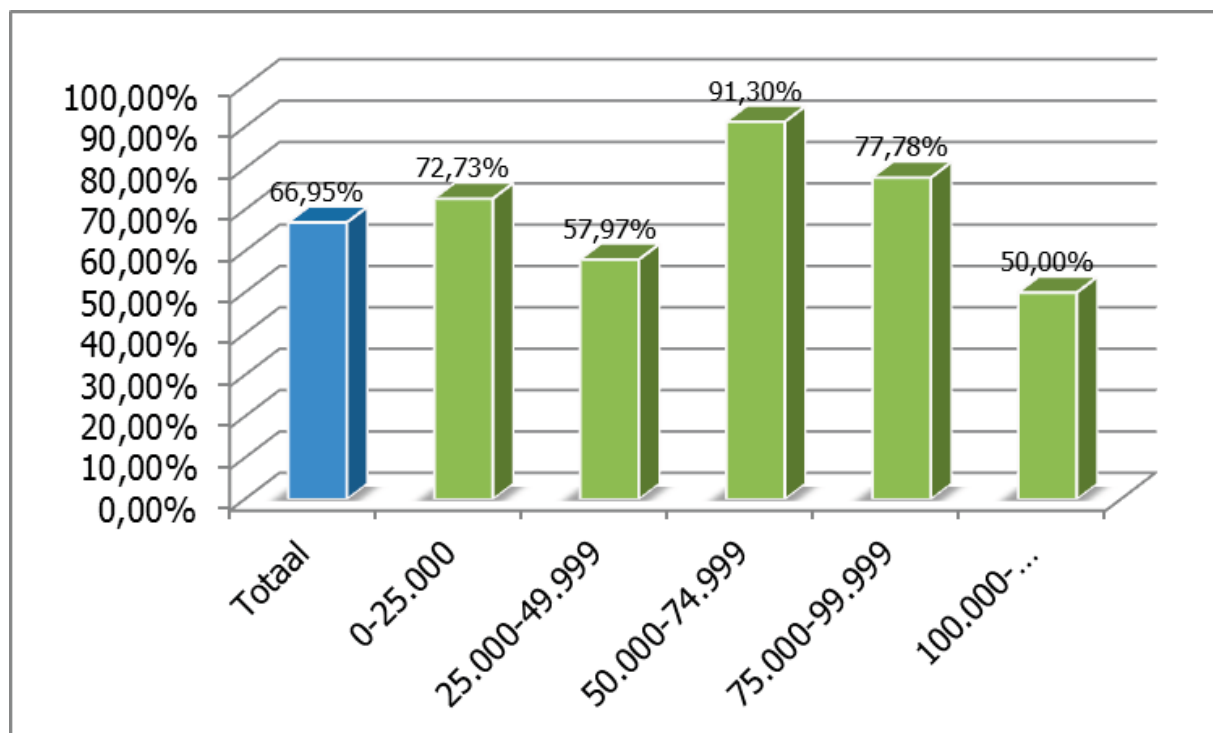
In onderstaande tabel wordt een overzicht van de respons op basis van het inwonersaantal van de politiekezone geboden. Voor de indeling van de politiezones in klassen werd voor dezelfde indeling gekozen als in het Milieuhandhavingsrapport 2009 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

	Aantal politiezones in de betreffende klasse	Aantal responderende politiezones per klasse
Politiezones met 0-24.999 inwoners	11	8
Politiezones met 25.000-49.999 inwoners	69	40
Politiezones met 50.000-74.999 inwoners	23	21
Politiezones met 75.000-99.999 inwoners	9	7
Politiezones met meer dan 100.000 inwoners	6	3

Tabel 5) Indelingsklassen van de Vlaamse politiezones inclusief aantal politiezones per klasse en aantal respondenten per klasse (volgens inwonersaantal)

De hierboven vermelde respons van 79 van de 118 Vlaamse politiezones stemt overeen met een responsgraad van 66,95%. Ook voor de andere indelingsklassen van de politiezones wordt in onderstaande grafiek de procentuele responsgraad weergegeven.

Grafiek 5) Indelingsklassen van de Vlaamse politiezones inclusief aantal politiezones per klasse en aantal respondenten per klasse (volgens inwonersaantal)

Voor de grootste politiezones, met een inwonersaantal van meer dan 100.000 inwoners, kan een procentuele respons van 50,00% worden genoteerd. Voor de andere politiezones is deze procentuele responsgraad nog groter, met zelfs een respons van 91,30% van de politiezones met 50.000-74.999 inwoners. Op basis van bovenstaande cijfers kan bijgevolg worden geconcludeerd dat voor alle klassen

een relevant aantal politiezones antwoordde. Er dienen echter wel twee belangrijke kanttekeningen te worden geformuleerd die steeds in aandacht dienen te worden genomen bij de interpretatie van de verkregen gegevens.

In de eerste plaats zal er bij de bevraging van de politiezones, net zoals reeds omschreven in het voorgaande hoofdstuk over de gemeentelijke toezichthouders, sprake zijn van een bias vermits het vermoedelijk de 'beste leerlingen' zijn die in de eerste plaats zullen reageren op de vraag om gegevens over te maken aan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

Een tweede belangrijke kanttekening betreft het feit dat er onvermijdelijk een overlap is tussen enerzijds de gegevens verkregen van de gemeentelijke toezichthouders en anderzijds de input verkregen van de toezichthouders van de Lokale politie. Gezien de invulling van het lokale toezicht nog niet voor alle steden en gemeenten in kaart kon worden gebracht en er geen respons van 100% kon worden verkregen, was het voor de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving dan ook niet mogelijk om deze overlap te vermijden. Op die manier dient voor de weergegeven cijfers enerzijds rekening te worden gehouden met een onderschatting omdat geen 100% respons kon worden verkregen en met een potentiële overschatting door de mogelijke overlap met de verkregen antwoorden van de gemeentelijke toezichthouders.

ORGANISATIE VAN TOEZICHT BIJ DE LOKALE POLITIE: AANSTELLING VAN TOEZICHTHOUDERS

De aanstelling van toezichthouders door de politiezones vindt plaats op basis van het artikel 16, §1 van het besluit van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, zoals reeds besproken in het hoofdstuk 2.3.4.1. Dit artikel stelt namelijk dat steden en gemeenten binnen één jaar na de inwerkingtreding van dit besluit een beroep moeten kunnen doen op minstens 1 toezichthouder, hetzij een gemeentelijke toezichthouder, hetzij een toezichthouder van een intergemeentelijke vereniging, hetzij een toezichthouder van een politiezone.

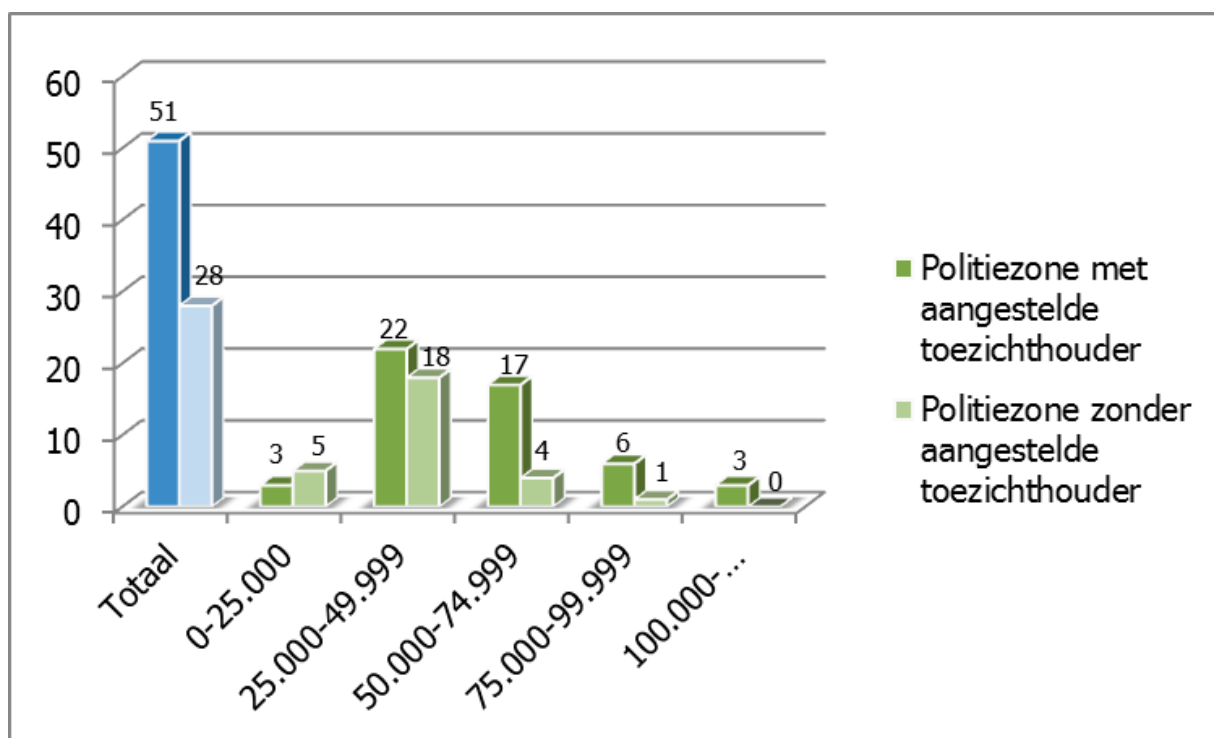
In onderstaande tabel wordt, op basis van de antwoorden van de individuele politiezones, een overzicht gegeven van de stand van zaken betreffende de aanstelling van toezichthouders.

	Totaal	0- 24.999	25.000- 49.999	50.000- 74.999	75.000- 99.999	100.000- ...
Respons	79	8	40	21	7	3
Politiezone met aangestelde toezichthouder	51	3	22	17	6	3
Politiezone zonder aangestelde toezichthouder	28	5	18	4	1	0

Tabel 6) Organisatie van toezicht bij de Lokale politie: aanstelling van toezichthouders door de politiezones (volgens inwonersaantal)

Volgens de verkregen input zouden in 51 van de 79 responderende politiezones, d.i. 64,56%, de bij de politiezone aangesloten steden en gemeenten een beroep kunnen doen op een toezichthouder. Of deze toezichthouder deel uitmaakt van de eigen politiezone, een bij de politiezone aangesloten gemeenten of een intergemeentelijke vereniging kan teruggevonden worden in tabel 7). Eerst wordt het al dan niet

beschikbaar zijn van een toezichthouder binnen de politiezone voor de diverse indelingsklassen besproken op basis van onderstaande grafiek.

Grafiek 6) Organisatie van toezicht bij de Lokale politie: aanstelling van toezichthouders bij de politiezones (volgens inwonersaantal)

Er is een grote kloof betreffende de aanstelling van toezichthouders tussen enerzijds de grotere politiezones en anderzijds de kleinere politiezones. Het is echter geenszins een verplichting voor elke politiezone om een toezichthouder aan te stellen. Het Milieuhandhavingdecreet legt aan de steden en gemeenten de verplichting op om het lokale toezicht te organiseren. De steden en gemeenten kunnen hiervoor een keuze maken tussen de aanstelling van een eigen toezichthouder, een toezichthouder van de intergemeentelijke vereniging of een toezichthouder van de politiezone waarbij zij zijn aangesloten. Een combinatie van dergelijke aanstellingen is bovendien ook mogelijk zoals blijkt uit de grafieken 3) en 7). In de gemeenten die zijn aangesloten bij een politiezone met een inwonersaantal tussen 0-25.000 en 25.000-49.999 zou namelijk respectievelijk slechts 37,50% en 55% een beroep kunnen doen op een toezichthouder. Voor de grotere politiezones ligt dit procentueel aandeel aanzienlijk hoger. Gemeenten van een politiezone met 50.000-74.999 inwoners en 75.000-99.999 inwoners kunnen in 80,95% en 85,71% rekenen op een toezichthouder voor de handhaving van het milieurecht. Bij de grootste politiezones, met een inwonersaantal van meer dan 100.000, voldoen zelfs alle steden en gemeenten aan de bepalingen van het hierboven omschreven artikel 16, §1 van het Milieuhandhavingbesluit. Met uitzondering van deze laatste klasse dienen nog steeds een aantal gemeenten die aangesloten zijn bij de responderende politiezones dringend actie te ondernemen betreffende de organisatie van het lokaal toezicht. Door het feit dat de aanstelling van een lokale toezichthouder niet in het milieuhandhavingsprogramma wordt vooropgesteld, rijst de vraag of hiervoor bijkomende – sensibiliserende – initiatieven noodzakelijk zijn. Een beslissing ter zake zal zich echter opdringen als dezelfde tendens kan worden vastgesteld in het Milieuhandhavingrapport 2010 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving en in een overzicht van de stand van zaken betreffende de aanstelling van lokale toezichthouders door de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (zie hoofdstuk 2.1.3).

ORGANISATIE VAN TOEZICHT BIJ DE LOKALE POLITIE: TYPE TOEZICHTHOUDER

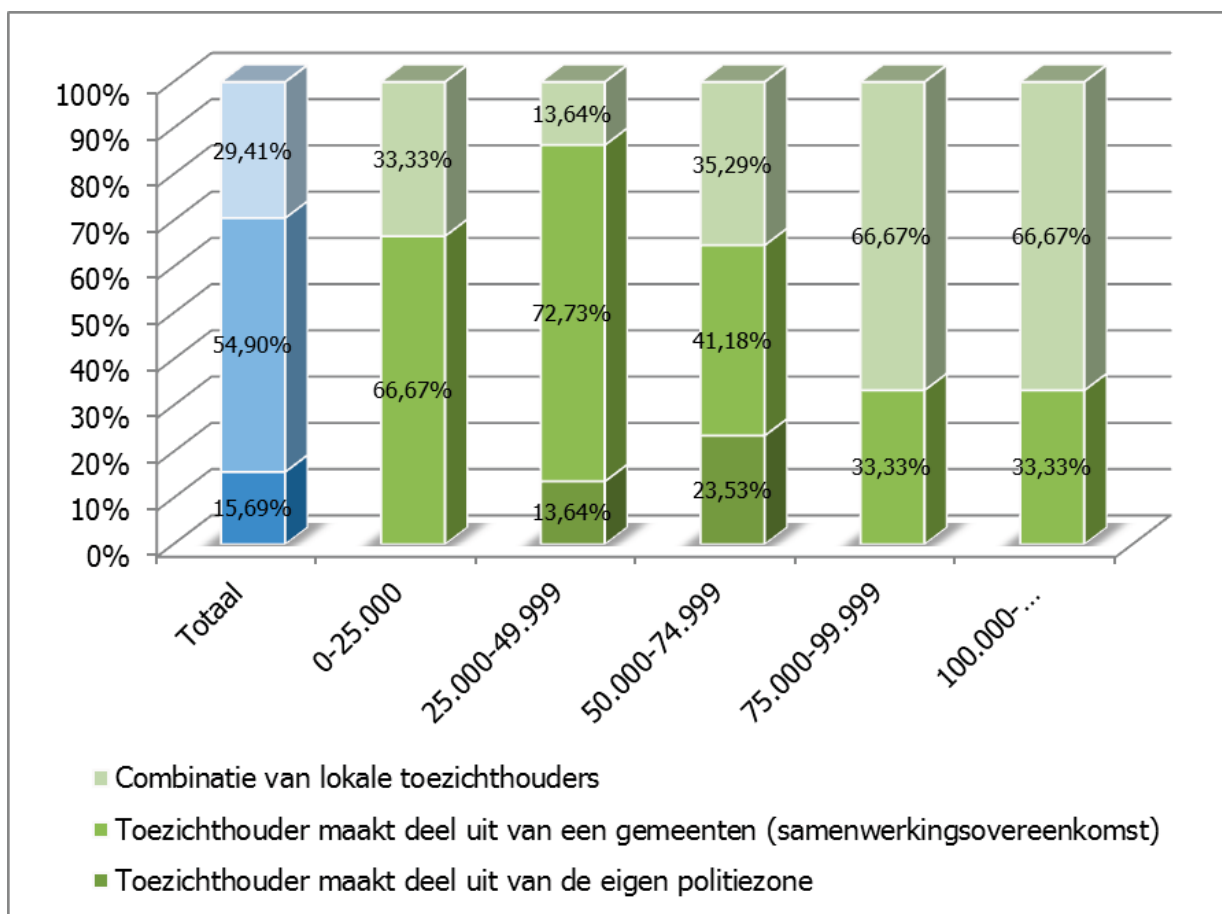
Zoals hierboven reeds werd geschetst, zijn de steden en gemeenten verantwoordelijk voor de organisatie van het lokale toezicht op hun grondgebied. De steden en gemeenten kunnen er dus voor kiezen om zelf een toezichthouder aan te stellen of om beroep te doen op een toezichthouder van een politiezone of een intergemeentelijke vereniging. Bovendien kunnen voormelde toezichthouders samenwerken om het lokaal toezicht vorm te geven. Op basis van de verkregen input van de responderende politiezones wordt in onderstaande tabel en grafiek een overzicht gegeven van de aanstelling van toezichthouders bij de steden en gemeenten binnen de politiezones.

	Totaal	0- 24.999	25.000- 49.999	50.0007 74.999	75.000- 99.999	100.000- ...
Respons	79	8	40	21	7	3
Politiezone met aangestelde toezichthouder	51	3	22	17	6	3
Toezichthouder maakt deel uit van de eigen politiezone	8	0	3	4	0	0
Toezichthouder maakt deel uit van een gemeente¹⁷	28	2	16	7	2	1
Combinatie van lokale toezichthouders	15	1	3	6	4	2

Tabel 7) Organisatie van toezicht in de politiezones: aangestelde toezichthouders door de politiezones (volgens inwonersaantal)

Voor de politiezones van het Vlaamse gewest zou 54,90% van de steden en gemeenten aangesloten bij de responderende politiezones een eigen toezichthouder hebben aangesteld. Daarnaast doet 15,69% beroep op een toezichthouder van de politiezone waarbij ze zijn aangesloten en werken in 29,41% de toezichthouders van de gemeente en de politiezone samen om invulling te geven aan het lokaal toezicht.

¹⁷ Via een samenwerkingsovereenkomst.

Grafiek 7) Organisatie van toezicht in de politiezones: aangestelde toezichthouders door de politiezones (volgens inwonersaantal)

Tussen de steden en gemeenten aangesloten bij de responderende politiezones blijkt een groot verschil te bestaan in de organisatie van het lokaal toezicht in functie van de grootte van de politiezone. Bij de kleinste politiezones (inwonersaantal 0-25.000) heeft 66,67% van de aangesloten gemeenten die beroep kunnen doen op een toezichthouder een eigen toezichthouder aangesteld. De andere 33,33% van de gemeenten rekenen op een samenwerking tussen de eigen toezichthouder enerzijds en de toezichthouder van de politiezone of intergemeentelijke vereniging anderzijds voor de organisatie van het lokale toezicht. In tegenstelling tot de conclusie van het hoofdstuk 2.3.4.1 - waar kon worden gesteld dat hoe groter de gemeente, hoe meer de gemeente beroep kan doen op een eigen toezichthouder – tekent zich hier een tendens af waarbij bij de steden en gemeenten van grotere politiezones steeds meer een beroep gaan doen op een wederzijdse samenwerking en ondersteuning van de gemeentelijke toezichthouder, de intergemeentelijke toezichthouder en/of de toezichthouder van de politiezone. Deze tegenstelling in dit overzicht kan wellicht worden verklaard door het ontbreken van 100% responsgraad, maar ook door de overlapping die zou kunnen opgetekend worden in de ontvangen gegevens. Tevens was het in de ontvangen input niet steeds duidelijk of een aangegeven samenwerking tussen een toezichthouder van de politiezone en een gemeentelijke toezichthouder steeds handelde over werkelijk aangestelde toezichthouders of dat het hier een bepaalde vorm van bijstand betrof.

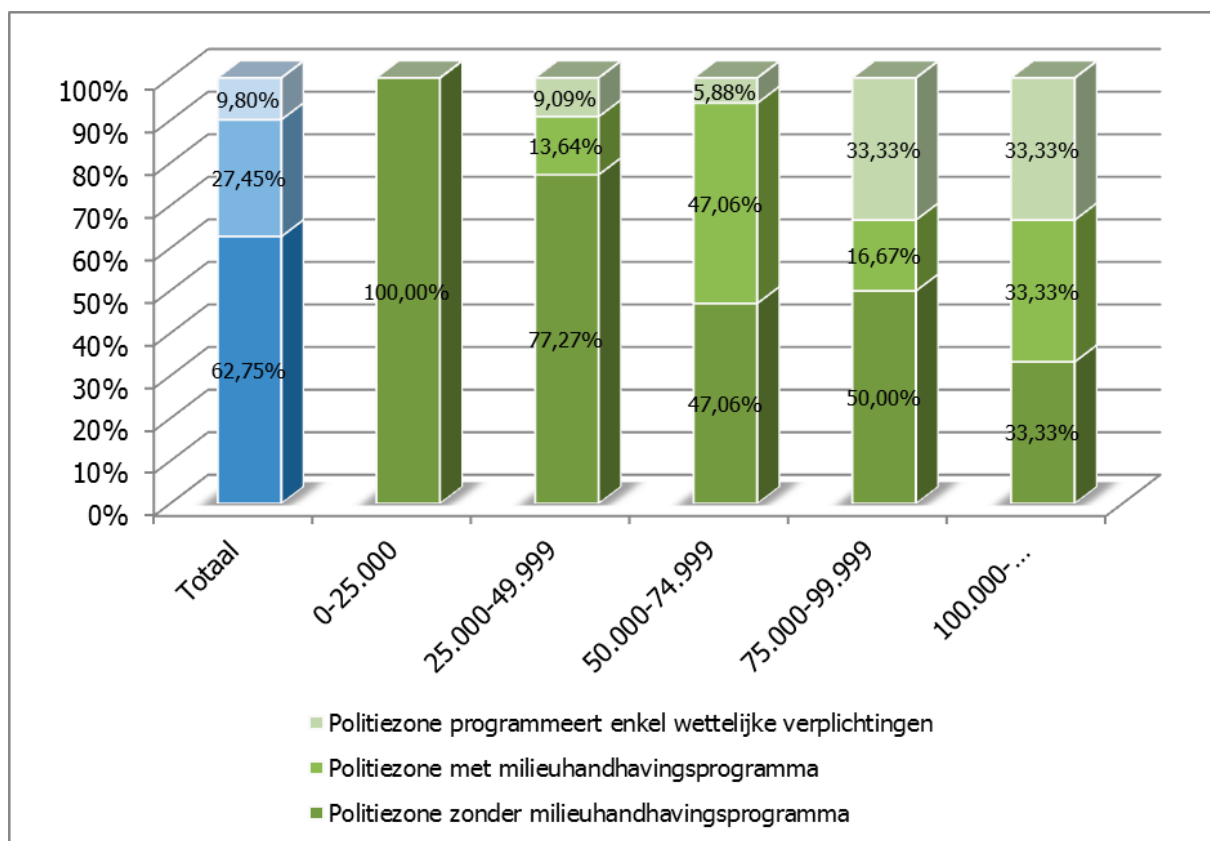
PROGRAMMERING VAN MILIEUHANDHAVINGSACTIVITEITEN DOOR TOEZICHTHOUDERS VAN DE LOKALE POLITIE

In de onderstaande tabel en grafiek wordt een overzicht gegeven van de mate waarin de politiezones – die antwoorden dat de steden en gemeenten in hun zone een beroep kunnen doen op een toezichthouder - een eigen milieuhandhavingprogramma opstelden voor 2011 of niet.

	Totaal	0- 24.999	25.000- 49.999	50.000- 74.999	75.000- 99.999	100.000- ...
Respons	79	8	40	21	7	3
Politiezone met aangestelde toezichthouder	51	3	22	17	6	3
Politiezone zonder milieu-handhaving-programma	32	3	17	8	3	1
Politiezone programmeert enkel wettelijke verplichtingen	6	0	2	1	2	1
Politiezone met een milieu-handhaving-programma	13	0	3	8	1	1

Tabel 8) Programmering van milieuhandhavingactiviteiten door de politiezones (volgens inwonersaantal)

Van alle responderende politiezones waarvan de steden en gemeenten een toezichthouder aanstelden, geven 32 politiezones aan geen milieuhandhavingprogramma op te stellen. Ook de 19 politiezones die wel een planning voor 2011 opstelden betreffende de handhaving van het milieurecht kunnen verder worden opgedeeld in 2 groepen. Enerzijds gaven 6 politiezones aan dat de steden en gemeenten in hun zone een programma opstelden, maar dat dit programma zich beperkt tot het voldoen aan de wettelijke verplichtingen met name voornamelijk het uitvoeren van repressieve controles. De andere 13 politiezones gaven aan dat in hun zone door de gemeenten een programma werd opgesteld dat meer behelst als de louter wettelijke verplichtingen. De inhoud van deze programma's wordt in onder de volgende titel verder besproken.

Grafiek 8) Programmering van milieuhandhavingactiviteiten door de politiezones (volgens inwonersaantal)

Politiezones zonder milieuhandhavingprogramma

De 3 gemeenten aangesloten bij een politiezone met een inwonersaantal van 0-25.000 en een aangestelde toezichthouder stellen geen individueel milieuhandhavingprogramma op. In de daaropvolgende klasse, met een inwonersaantal van 25.000-49.999, daalt dit aantal tot 17 van de 22 responderende politiezones of 77,27%. Het betreft hier 16 politiezones waarin de aangesloten gemeenten een eigen toezichthouder aanstelden en 1 politiezone waarin de aangesloten gemeenten beroep doen op een toezichthouder van de lokale politie.

De dalende trend van het procentueel aandeel politiezones zonder een milieuhandhavingprogramma zet zich voort in functie van de grootte van de politiezone. Voor de politiezones met 50.000-74.999, 75.000-99.999 en meer dan 100.000 inwoners maakt respectievelijk 47,06%, 50,00% en 33,33% geen milieuhandhavingprogramma op. In het geval van de politiezones met 50.000-74.999 inwoners betreft het 8 politiezones, waarvan er in 5 politiezones door de aangesloten gemeenten een beroep wordt gedaan op eigen toezichthouders, in de gemeenten van 2 politiezones op een toezichthouder van de politiezone en in de gemeente van 1 politiezone op een samenwerking tussen de gemeentelijke toezichthouder en de toezichthouder van de politiezone. De gemeenten van de 3 politiezones in de klasse met een inwonersaantal tussen 75.000 en 99.999 stelden in 2 politiezones een eigen toezichthouder aan en in 1 politiezone wordt samengewerkt door de gemeentelijke en politionele toezichthouder. Bij de grote politiezones werd geen milieuhandhavingprogramma opgesteld door 1 van de 3 politiezones. In deze politiezone doen de aangesloten gemeenten een beroep op hun eigen toezichthouder(s).

Het is belangrijk dat de toezichthouders, maar ook de andere medewerkers, van de politiezone op de hoogte zijn van de milieuprioriteiten van de aangesloten steden en gemeenten omdat zij steeds geconfronteerd kunnen worden met vaststellingen ter zake op het terrein. Op deze manier zou de Lokale politie dan ook steeds nuttige informatie kunnen aanleveren aan de gemeentelijke toezichthouder ter bepaling van zijn programma, alsook voor een eventuele afstemming van de

milieuhandhavingsprioriteiten van de aangesloten gemeenten. Het lijkt dan ook nuttig om na te gaan of initiatieven ter bevordering van deze communicatiestromen en wisselwerking wenselijk en haalbaar zijn.

Politiezones met een milieuhandhavingsprogramma

Zoals hierboven reeds werd beschreven wordt een onderscheid gemaakt tussen de politiezones die een uitgebreid milieuhandhavingsprogramma opstelden enerzijds en de politiezones die kozen voor een beperkt milieuhandhavingsprogramma anderzijds.

In eerste instantie worden de politiezones met een beperkt milieuhandhavingsprogramma, dus enkel een programmering van de wettelijke verplichtingen, onder de loep genomen. Voor de klasse met 25.000-49.999 inwoners programmeert 1 politiezone de wettelijke verplichtingen. De gemeenten in deze politiezone rekenen voor de organisatie van lokaal toezicht op een samenwerking van de gemeentelijke en politionele toezichthouder. 5,88% van de politiezones in de klasse met een inwonersaantal van 50.000-75.000 inwoners stelde voor 2011 ook een beperkt milieuhandhavingsprogramma op. In de gemeenten van de politiezone werden de toezichtopdrachten toevertrouwd aan de toezichthouder die werd aangesteld door de aangesloten gemeenten zelf. Zowel in de politiezones met 75.000-99.999 inwoners als met meer dan 100.000 inwoners bedraagt het procentueel aandeel met een beperkt milieuhandhavingsprogramma 33,33%. In de eerste klasse gaat het om de gemeenten van 2 politiezones, die enerzijds beroep doen op de toezichthouder van de politiezone en in het andere geval op de wederzijdse ondersteuning van en samenwerking tussen de gemeentelijke en politionele toezichthouder. In de gemeenten aangesloten bij de grootste politiezone wordt eveneens een beroep gedaan op de intensieve samenwerking tussen de eigen toezichthouder en de toezichthouder aangesteld bij de Lokale politie.

Een uitgebreider milieuhandhavingsprogramma blijkt vooral te bestaan bij responderende politiezones in de klasse met een inwonersaantal tussen 50.000 en 75.000. Hier stelt 47,06% een milieuhandhavingsprogramma op, hetgeen 8 responderende politiezones vertegenwoordigt. In 1 van deze politiezones doen de bij de politiezone aangesloten gemeenten een beroep op eigen aangestelde toezichthouders. Verder doen in 2 van de politiezones de gemeenten een beroep op de toezichthouder van de politiezone en in 5 politiezones op een samenwerking tussen de gemeentelijke en politionele toezichthouder. In de grootste politiezones stelt één van de responderende politiezones een uitgebreid milieuhandhavingsprogramma op, hetgeen overeenstemt met een procentueel aandeel van 33,33%. In de gemeenten aangesloten bij deze politiezone wordt het lokale toezicht ingevuld door een samenwerking tussen de gemeentelijke toezichthouder en de toezichthouder aangesteld door de politiezone zelf. Voor de politiezones met een inwonersaantal van 25.000-49.999 en 75.000-99.999 stellen respectievelijk 18,18% (= 4 politiezones) en 16,67% (= 1 politiezone) een uitgebreid programma op. Van de 4 politiezones met 25.000-49.999 inwoners vullen in 2 politiezones de gemeenten het toezicht in door de eigen aangestelde toezichthouders en in de 2 andere politiezones door de samenwerking van de gemeentelijke en politionele toezichthouder. De gemeenten aangesloten bij de politiezone met 75.000-99.999 inwoners rekenen voor de uitvoering van hun toezichtopdrachten eveneens op de samenwerking tussen de toezichthouder aangesteld door de gemeente en de toezichthouder aangesteld door de Lokale politie. De inhoud van de milieuhandhavingsprogramma's wordt hierna verder besproken.

INHOUD VAN DE MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA'S VAN DE TOEZICHTHOUDERS VAN DE LOKALE POLITIE

Zoals hierboven is gebleken beschikken 13 van de politiezones met een aangestelde toezichthouders over een milieuhandhavingsprogramma. Bij een nadere kwalitatieve analyse van deze programma's kan geconcludeerd worden dat de invulling van de individuele handhavingsprogramma's zeer uiteenlopend is, bijvoorbeeld van het meedelen van 1 proactieve en 1 reactieve controle per jaar tot een zeer gedetailleerde en onderbouwde bepaling van de handhavingsactiviteiten van de toezichthouder(s) van de politiezone.

Uiteraard is het niet mogelijk om al deze individuele milieuhandhavingprogramma's integraal weer te geven. Om een overzicht te kunnen bieden van de inhoud van de verkregen respons, werd er dan ook voor gekozen via een aantal pijlers de inhoud van het programma te duiden en hieraan een gewicht te geven door het aantal vermeldingen van de betreffende pijler aan te geven.

Samenwerking/samenwerkingsprotocol

11 van de 13 politiezones met een programma geeft aan – al dan niet in een intensieve vorm – samen te werken met de toezichthouders van de gemeenten of de milieuableider van de bij de politiezone aangesloten gemeenten. In bepaalde programma's wordt er gesproken van een samenwerking, in andere van een geformaliseerde samenwerking onder de vorm van een samenwerkingsprotocol.

Daarnaast geven 2 politiezones een bijkomende vorm van samenwerking aan. Voor deze politiezones wordt het programma (deels) vastgelegd in samenwerking met het 'Provinciaal Netwerk Leefmilieu'.

Uitvoeren van proactieve controles

Alle politiezones met een milieuhandhavingprogramma delen mee niet enkel reactief te reageren naar aanleiding van klachten en/of meldingen, maar ook proactief – d.i. op eigen initiatief – controles uit te voeren. Bij 3 van de 13 politiezones met een individueel handhavingprogramma kan worden vastgesteld dat het aantal controles bepaald is op basis van gefundeerde cijfers zoals bijvoorbeeld een bepaald percentage van het aantal hinderlijke inrichtingen op het grondgebied van de bij de politiezone aangesloten gemeenten. Van andere politiezones kan worden aangenomen dat het aantal controles eerder bepaald is in functie van de capaciteit, zoals bijvoorbeeld 1 vooropgestelde proactieve controle per week.

Thematische handhaving

De politiezones die antwoordden dat ze proactief te werk gaan doen dit vaak op een thematische wijze. Dit houdt in dat de handhaving zich focust op een bepaald project, een niche in de milieuhandhaving of een welomschreven bron van milieuoverlast.

Een thema dat in 5 programma's voorkomt is afval (bv. slukstorten) en het transport van afvalstoffen. Daarnaast wordt er door de politiezones ook proactief gehandhaafd in het kader van geluidsoverlast bij horecazaken en op evenementen (4 vermeldingen). Ook wordt er specifieke handhaving door de politiezones gepland bij garages en carrosseriebedrijven (3 vermeldingen), controles op de aanwezigheid, correctheid en naleving van de milieuvergunning klasse 2 en 3 (met uitzondering van de controles in het kader van de hervergunning) (3 vermeldingen), mest (2 vermeldingen), bedrijven actief in de afvalsector (2 vermeldingen). Afsluitend komen de volgende thema's ook terug in het programma voor proactieve handhaving van slechts 1 politiezone: natuurvergunning, CITES, houtbewerking, hondenkennels, terraria en het vrije velddelict.

Er wordt opgemerkt dat, net zoals bij de gemeenten, er ook gewag kan worden gemaakt van de uitwerking van de samenwerkingsprojecten tussen de lokale overheden en de afdeling Milieu-inspectie van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie inzake inspecties van droogkuisbedrijven en inspecties van standaardgarages en carrosseriebedrijven.

Opleiding/voorlichting

Bij 5 van de politiezones met een handhavingprogramma wordt er in het programma expliciet ruimte gemaakt voor opleiding en voorlichting betreffende de handhaving van het milieurecht en de nieuwe wetgeving ter zake.

2.4 PROGRAMMERING VOOR HET VLAAMSE MILIEUSANCTIONERINGS- BELEID

2.4.1 Strafrechtelijk sanctioneringsbeleid

De 'sorteernota' van het Openbaar Ministerie heeft als doel, op basis van onder andere het maatschappelijk belang, een aantal technisch-juridische, rechtseconomische, criminologische en praktische overwegingen te bepalen welke dossiers door de parketten zelf zullen worden behandeld en welke dossiers zullen worden overgemaakt aan de AMMC, zodat ieder PV een passend gevolg zal krijgen. Bij het opstellen van deze 'sorteernota' werd onder meer rekening gehouden met het feit dat de parketten slechts over een beperkte capaciteit beschikken om milieudossiers te behandelen. De 'sorteernota' van het Openbaar Ministerie doet geen afbreuk aan de prioriteitennota, doch biedt de magistraten de mogelijkheid aan de hand van objectieve criteria op een snelle en onafhankelijke wijze een beslissing te nemen binnen de opgelegde termijn. Bovendien blijft elke Procureur des Konings binnen zijn arrondissement vrij een eigen beleid te voeren, rekening houdend met onder meer de beschikbare capaciteit en middelen.

Milieudossiers die niet aan de AMMC (gewestelijke entiteit) kunnen worden overgemaakt voor het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete:

1. dossiers m.b.t. feiten van vóór 1 mei 2009 (milieuhygiënerecht) of 25 juni 2009 (milieubeheersrecht);
2. dossiers die in aanmerking komen voor een sepot van technische aard;
3. dossiers waarin een (al dan niet voorwaardelijke) gevangenisstraf zich lijkt op te dringen;
4. dossiers waarin sprake is van exploitatie zonder enige milieuvergunning, zonder dat er (een begin van) regularisatie is;
5. dossiers die betrekking hebben op het beheren of het achterlaten van gevaarlijke afvalstoffen of grote hoeveelheden illegale afvalstoffen, zonder dat er (een begin van) sanering is;
6. dossiers die betrekking hebben op betekenisvolle schade aan natuurelementen (beschermde dieren/of plantensoorten, ecosystemen, vegetaties, kleine landschapselementen, bossen, bermen, graslanden, oppervlaktewateren, ...) zonder dat er (een begin van) sanering of (een begin van) regularisatie is;
7. dossiers met herhaaldelijke of zeer ernstige hinder (*aanwezigheid benadeelden*);
8. dossiers waar er een samenhang is met andere (gemeenrechtelijke) misdrijven (bv. valsheid in geschriften, nog niet geregulariseerde stedenbouwinbreuken, ...);
9. dossiers waarin sprake is van een belangrijk vermogensvoordeel (met name dossier waarvoor men het nuttig geacht heeft het vermogensvoordeel te berekenen);
10. dossiers waarin sprake is van recidive of herhaaldelijk opgestelde processen-verbaal voor soortgelijke misdrijven;
11. dossiers in het kader van specifieke lokale, ressortelijke, gewestelijke of federale prioriteiten (bv. prioriteiten opgenomen in het milieuhandavingsprogramma van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving); (besluit)
12. dossiers waarbij na 180/360 dagen is gebleken dat de feiten gevat in het initieel proces-verbaal uitmonden naar meerdere feiten of naar meerdere daders en er geen afsplitsing mogelijk is naar afzonderlijke feiten en/of daders;
13. dossiers i.v.m. schending van artikel 16.6.1.§2, 1° en/of 2° DAMB (opzettelijk niet-uitvoeren, betalen of negeren van opgelegde bestuurlijke maatregelen, bestuurlijke geldboeten, veiligheidsmaatregelen of door de rechter opgelegde maatregelen of opzettelijke schending van toezichtsrechten).

Milieudossiers die in elk geval aan de AMMC kunnen worden overgemaakt voor het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete:

1. niet-prioritaire dossiers
2. dossiers inzake de overschrijding van emissienormen
3. inrichtingen die ontoereikend zijn vergund

AANBEVELING:

De leden van het coördinatieteam achten het aangewezen het beslissingsmoment vroeg in de procedure in te lassen (vroeg triage), waarbij enkel dossiers waaraan het parket een gevolg wenst te geven, verder behandeld worden op het niveau van het parket.

2.4.2 Bestuurlijk sanctioneringsbeleid

2.4.2.1 De afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie

De afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer (AMMC) staat als gewestelijke entiteit sinds 1 mei 2009¹⁸ in voor de bestuurlijke sanctionering van het milieuhygiëne- en milieubeheerrecht (overeenkomstig art. 16.1.1 DABM¹⁹).

De afdeling legt in eerste aanleg exclusieve of alternatieve geldboeten, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming, op voor milieu-inbreuken respectievelijk milieumisdrijven.

De AMMC verstrekt tevens advies aan de minister bevoegd voor leefmilieu in de beroepsprocedures ten aanzien van bestuurlijke maatregelen genomen door de toezichthouders alsook ten aanzien van beslissingen tot weigering om maatregelen op te leggen (na verzoeken door derden).

Aangezien de AMMC niet zelf instaat voor toezicht en vaststellingen op het terrein – deze rol is weggelegd voor de toezichthouders en verbalisanten – kan zij zelf niet rechtstreeks prioriteiten formuleren in het toezichtsbeleid. Wel kan AMMC juist op grond van haar samenwerking met de andere handhavingfactoren eigen accenten aanbrengen die de bestuurlijke handhaving in het algemeen kunnen optimaliseren.

In 2011 wil AMMC vooral werk maken van:

1. Het verfijnen van een eenvormig kader met criteria om de hoogte van de bestuurlijke geldboetes te bepalen per milieuthema.

Eenzijds worden er nieuwe "beslissingsbomen" ontwikkeld voor milieuthema's die nog niet eerder aan bod kwamen bij de afhandeling van de boetedossiers.

Anderzijds worden de bestaande "beslissingsbomen" verder verfijnd oa. via aftoetsing bij de experts binnen het beleidsdomein LNE. Daarnaast wordt onderzocht of bepaalde beslissingsbomen ook aan een kritische screening door externe experts kunnen worden onderworpen.

---

¹⁸ Decreet 21 december 2007 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI "Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen" (BS 29 februari 2008), gewijzigd decreet 12 december 2008, BS 4 februari 2009 en gewijzigd decreet 30 april 2009, BS 25 juni 2009.

¹⁹ Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM).

2. Het uitwerken van een duidelijk kader voor de toepassing van het instrument "voordeelontneming".

Eenzijds zal het instrument 'voordeelontneming' verder ad hoc in de dossiers van milieumisdrijven (en –inbreuken) worden toegepast.

Anderzijds wordt er een grondige analyse gemaakt van het kader waarin de 'voordeelontneming' kan worden toegepast aan de hand van de uitbestede studie "Analyse en toepassing van het instrument voordeelontneming in het kader van de bestuurlijke milieuhandhaving", waarvan de resultaten eind 2011 verwacht worden.

3. Voorbereiding globale evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet 2012

De AMMC zal, op vraag van de minister bevoegd voor leefmilieu, de evaluatie van de regelgeving inzake milieuhandhaving actief voorbereiden, door zelf wijzigingsvoorstellen te formuleren en door de wijzigingsvoorstellen van de LNE-handhavingsactoren te verzamelen en de wijzigingen te coördineren. Hierbij zal zoveel als mogelijk worden gestreefd naar afstemming met de aanbevelingen die vanuit de VHRM kunnen geformuleerd worden (b.v. inzake herziening van de inbreuken-lijst; inzake een verkorte procedure voor bepaalde eenvoudige dossiers zoals kleine sluikstorten; inzake toepassing van de bestuurlijke dwangsom; enz).

4. De AMMC zal op eigen initiatief of op verzoek bilaterale overlegmomenten organiseren m.b.t. aandachtspunten en knelpunten betreffende specifieke milieu(handhavings)thema's.

De AMMC zal het initiatief nemen om, voortgaande op de aanbevelingen geformuleerd in het Milieuhandhavingsrapport 2009, in overleg te treden met de parketten teneinde onder meer:

- de werking van de gewestelijke entiteit en de mogelijkheden inzake bestuurlijke sanctionering (verder) toe te lichten, zodat er optimaal van deze mogelijkheid gebruik kan worden gemaakt
- een optimale afstemming te verkrijgen tussen het strafrechtelijke en het bestuurlijke afhandelingspad teneinde zoveel als mogelijk de opportuniteitssepots te laten doorstromen naar de AMMC;
- bij te dragen tot de actualisatie van de prioriteitennota en de sorteernota.

De AMMC zal verder instaan voor informatie-uitwisseling (o.a. praktijkervaringen) met het oog op een efficiënte handhaving. Dit zal gebeuren in de verschillende werkgroepen van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (VHRM) waarin de AMMC participeert.

De AMMC zal instaan voor adviesverlening inzake de toepassing van het Milieuhandhavingsdecreet, ook naar handhavingsactoren buiten het beleidsdomein LNE.

5. Het organiseren van overleg binnen het beleidsdomein LNE via de LNE-werkgroep milieuhandhaving, onder voorzitterschap van de AMMC

- 1) De werkgroep bespreekt praktische vragen over de toepassing en interpretatie van het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet en –besluit (=probleemoplossend). Zij streeft hiermee naar een maximale eenvormigheid in de toepassing van de regelgeving.
- 2) De werkgroep staat in voor het verzamelen van mogelijke wijzigingen, o.a. naar aanleiding van eigen ervaring en evaluatie, van hogervermelde regelgeving. Deze werkwijze biedt het voordeel dat alle betrokkenen op de hoogte zijn van de wijzigingen die in de pijplijn zitten, en hierover van gedachten kunnen wisselen (= faciliterend). De AMMC zorgt, desgevallend samen met de juridische dienst, vervolgens voor de coördinatie van deze wijzigingsvoorstellen inzake regelgeving met het oog op beslissing door de bevoegde instantie en bezorgt de gecoördineerde voorstellen voor verder gevolg aan de secretaris-generaal.

- 3) Bovendien kan de werkgroep, waar nodig, door het verzamelen van de standpunten van de verschillende leden van de werkgroep, instaan voor het voorbereiden van een beleidsdomeinstandpunt, bv. m.b.t. verschillende activiteiten van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (VHRM).
- 4) De werkgroep stimuleert, waar nuttig, de leden tot starten van bi- of multilateraal overleg, met het oog op afspraken inzake samenwerking.
- 5) Binnen de werkgroep wordt relevante kennis inzake milieuhandhaving gedeeld en wordt informatie uitgewisseld.

6. Vorming/opleiding

Op verzoek zal de AMMC, voor zoveel als mogelijk, (mee) instaan voor het geven van vorming of opleiding, op maat van de verzoeker.

De AMMC zal haar opdrachten en werkwijze verder kenbaar maken door de communicatie op de LNE-website zo gebruiksvriendelijk mogelijk te organiseren.

2.4.2.2 Het Milieuhandhavingscollege

Als administratief rechtscollege dient het Milieuhandhavingscollege de bij hem ingediende beroepen – geval per geval, in functie van het bij hem aanhangig gemaakte dossier en rekening houdende met zijn bevoegdheid binnen het kader van wat is bepaald door artikel 16.4.19, § 2, van het DABM – te beoordelen.

In deze context kan vanzelfsprekend het Milieuhandhavingscollege geen specifiek beleid ontwikkelen ten aanzien van de bij hem ingediende dossiers, tenzij enkel dat het de betrachting is van het Milieuhandhavingscollege om uitspraak te doen binnen de door artikel 16.4.62, tweede lid, van het DABM bepaalde termijn.

3 VERSLAG VAN DE ACTIVITEITEN 2010 EN PROGRAMMERING VAN DE ACTIVITEITEN 2011 VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING

3.1 DE LEDEN, VERTEGENWOORDIGERS EN PLAATSVERVANGERS VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING EN HET PERMANENT SECRETARIAAT

3.1.1 Verslag van de activiteiten in 2010

De plenaire vergadering, samen met het permanent secretariaat, heeft zich in 2010 voornamelijk ingezet voor de twee hoofdopdrachten van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving, namelijk de opmaak van het Milieuhandhavingsprogramma 2010 en het Milieuhandhavingsrapport 2009. Daarnaast volgde de plenaire vergadering de activiteiten van de werkgroepen nauwgezet op en nam steeds de finale beslissingen. Ook boog de plenaire vergadering zich over actuele tendensen en veranderingen in het kader van het Milieuhandhavingsdecreet en het milieuhandhavingslandschap.

De opmaak van het Milieuhandhavingsprogramma 2010 werd grotendeels reeds in 2009 gerealiseerd, maar de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving keurde het Milieuhandhavingsprogramma 2010 goed tijdens de plenaire vergadering van maandag 11 januari 2010. Aansluitend hechtte de Vlaamse Regering op vrijdag 26 maart 2010 goedkeuring aan het Milieuhandhavingsprogramma 2010 van de VHRM. In 2010 werden ook reeds de eerste voorbereidingen getroffen voor de opmaak van dit Milieuhandhavingsprogramma 2011.

Het Milieuhandhavingsrapport 2009 vormt echter de grootste verwezenlijking van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in 2010. Ondanks het feit dat de opmaak van het milieuhandhavingsrapport zeker onderhevig is aan het "trial & error"-principe, kan er toch worden gesteld dat de opstelling van het eerste rapport voor een vernieuwing heeft gezorgd in het handhavingslandschap, gezien de hoeveelheid aan informatie die voor een eerste maal werd samengebracht in een enkel document. De gewestelijke milieuhandhavingsactoren, de Federale en Lokale politie, de parketten, de provincies en de gemeenten werden gevraagd een uniforme vragenlijst in te vullen die door het permanent secretariaat werd geïntegreerd tot een overzicht van de activiteiten van deze actoren tussen 1 mei 2009 en 31 december 2009. Binnen de plenaire vergaderingen van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving kregen de handhavingsactoren de mogelijkheid verdere duiding te geven bij de cijfergegevens. Dit maakte het mogelijk om de decretaal bepaalde inhoud te kunnen weergeven in dit eerste rapport, namelijk een algemene evaluatie van het in het afgelopen kalenderjaar gevoerde gewestelijke milieuhandhavingsbeleid en een specifieke evaluatie van de inzet van de afzonderlijke handhavingsinstrumenten; een overzicht van de gevallen waarin, binnen de gestelde termijn, geen uitspraak werd gedaan over de beroepen tegen besluiten houdende bestuurlijke maatregelen; een evaluatie van de beslissingspraktijk van de parketten inzake het al dan niet strafrechtelijk behandelen van een vastgesteld milieumisdrijf; een overzicht en een vergelijking van het door de gemeenten en provincies gevoerde milieuhandhavingsbeleid; een inventaris van de inzichten die tijdens de handhaving werden opgedaan en die kunnen worden aangewend ter verbetering van de milieuregelgeving, beleidsvisies en beleidsuitvoering en aanbevelingen voor de verder ontwikkeling van het milieuhandhavingsbeleid.

De opmaak van het milieuhandhavingsrapport zal uiteraard een groeiproject dienen te ondergaan. Zo was er in het Milieuhandhavingsrapport 2009 enkel sprake van monitoring en niet van een werkelijke evaluatie. Ondanks het feit dat het cijfermatige slechts in beperkte mate kon worden overstegen, werden er wel heel wat duidelijke knelpunten in het milieuhandhavingsbeleid onderkend. De VHRM keurde het Milieuhandhavingsrapport 2009 unaniem goed in de plenaire vergadering van 9 november 2010 en overhandigde dit tijdens een officiële persconferentie op 15 december 2010 aan de minister bevoegd voor Leefmilieu.

De plenaire vergadering van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving vormt de 'reflectiekamer' voor de activiteiten van de werkgroepen. Op basis van de aanbevelingen en conclusies in het Milieuhandhavingsrapport 2009 werden verschillende agendapunten en werkpunten overgedragen aan de werkgroepen. In 2011 zullen de werkgroepvoorzitters rapporteren over hun werkzaamheden in de plenaire vergadering. Hier kunnen de voorstellen verder worden bijgestuurd. Het is ook de plenaire vergadering die de finale beslissingen neemt.

In 2010 werd de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving lid van het European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law (IMPEL). In het najaar van 2010 gaf de voorzitter van de VHRM een toelichting betreffende de VHRM – ter voorstelling – tijdens de '6th General Assembly Meeting' van IMPEL te Brussel. Aansluitend verklaarde de algemene vergadering van IMPEL unaniem akkoord te zijn met de toetreding van de VHRM tot IMPEL. Door de toetreding van de VHRM tot IMPEL kan er worden deelgenomen aan de algemene vergadering van IMPEL en de clusters. De knowhow die daar wordt verkregen, zal in functie van het onderwerp worden verspreid binnen de plenaire vergadering en de werkgroepen.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving heeft in 2010 het engagement aangegaan om deel uit te maken van het International Network for Environmental Compliance and Enforcement (INECE). Het lidmaatschap van de VHRM betekent dat de VHRM mee zal instaan voor de 3-jaarlijkse bijeenkomst van INECE, die in 2011 in Canada zal worden georganiseerd. De VHRM heeft hierdoor de kans gekregen een aantal vertegenwoordigers naar deze bijeenkomst af te vaardigen en daarnaast zal de voorzitter van de VHRM worden opgenomen in het Organisatory Committee.

Door de aansluiting van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in 2010 bij beide internationale netwerken werden de eerste stappen gezet om de milieuhandhaving in een breder kader te plaatsen. Door het feit dat de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving een heel nieuwe organisatie is, kan de know how die wordt opgedaan tijdens de bijeenkomsten van deze internationale netwerken een uitmuntend voordeel bieden aan de verdere ontwikkeling van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

Daarnaast vormde de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving uiteraard ook in 2010 het uitgelezen forum waar de verschillende handhavingsactoren elkaar ontmoetten en waar ervaringen en informatie konden worden uitgewisseld. Tijdens deze plenaire vergaderingen werden vraagstukken en knelpunten aangehaald die door de ervaringen en de kennis van andere handhavingsactoren konden worden besproken. Ook nam de plenaire vergadering relevante wetgeving en de aanpassingen dienaangaande in bespreking.

In 2010 heeft de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving verder gewerkt aan zijn interne organisatie, zoals bijvoorbeeld het huishoudelijke reglement, de verdere uitbouw van de website, communicatie met de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers en samenwerking met andere actoren inzake informatie-uitwisseling.

3.1.2 Programmering van de activiteiten voor 2011

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving zal in 2011 een gelijkaardige modus operandi hanteren als in 2010.

Het opzet is om het Milieuhandhavingsprogramma 2011 binnen een voldoende aanvaardbare termijn te laten verschijnen al heeft de opmaakcyclus vertraging opgelopen door de latere publicatie van het Milieuhandhavingsrapport 2009 in november 2010. Dit valt verklaren door het feit dat de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving een organisatie is die nog redelijk nieuw is en nog volop in de groeifase zit.

Het is echter ook de bedoeling om het Milieuhandhavingsrapport 2010 in 2011 op te stellen en te publiceren. Hiertoe zullen de handhavingsactoren wederom een standaardvragenlijst ontvangen. De plenaire vergadering zal zich in 2011 eerst dienen te buigen over de vragenlijst die gehanteerd werd voor de opmaak van het Milieuhandhavingsrapport 2009, zodat deze kan worden geoptimaliseerd. Het

Milieuhandhavingsrapport 2009 biedt een uitstekende input voor de opmaak van het Milieuhandhavingsrapport 2010. De gegevens bieden immers een aanknooppunt ter vergelijking waardoor de uitwerking van het Milieuhandhavingsdecreet nog verder zal kunnen worden beoordeeld.

De werkgroepen van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving hebben op basis van de aanbevelingen in het Milieuhandhavingsrapport 2009 welomlijnde projecten toevertrouwd gekregen. Ook in 2011 zal de plenaire vergadering het platform zijn waar er teruggekoppeld zal worden door de werkgroepvoorzitters over de stand van zaken en de vooruitgang van de activiteiten. Indien de werkgroepen concrete voorstellen of oplossingen hebben geformuleerd, zal de plenaire vergadering ter zake de finale beslissingen nemen.

In het kader van de werkzaamheden van de werkgroep 'Dataverzameling, Kennisopbouw en Innovatie' zal de VHRM het congres 'Doelgericht Milieutoezicht' organiseren. Verschillende prominente sprekers uit het binnenland en het buitenland zullen tijdens dit congres inzichten aanreiken inzake de methoden die kunnen leiden tot een efficiënter en effectiever milieutoezicht, inzake de slaag- en faalfactoren voor effectief toezicht en de voordelen en eventuele nadelen ervan. Er zal getracht worden een antwoord te zoeken op de vraag hoe de beperkte handhavingsmiddelen zo efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet, onder meer door targetting inzake toezicht en controle op basis van identificatie van risico- en andere factoren. De VHRM heeft ervoor gekozen dit congres gratis toegankelijk te maken voor al de milieuhandhavingsactoren en hoopt op deze manier het divers milieuhandhavingslandschap zo breed mogelijk te bereiken.

In het kader van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' zal de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving een studie uitbesteden inzake de lokale handhaving. Naar aanleiding van onder andere de conclusies uit het Milieuhandhavingsrapport 2009 blijkt dat de organisatie van de lokale handhaving bij de lokale toezichthouders nog niet helemaal zou stroken met de vooropgestelde doelstellingen en ideeën van het Milieuhandhavingsdecreet. Het Milieuhandhavingsrapport 2009 maakte duidelijk dat een aanzienlijk deel van de gemeenten reeds een toezichthouder aanstelde, maar dat de tijd die zij gemiddeld besteden aan handhavingstaken eerder beperkt is. In dit opzicht is het dan ook interessant om de organisatie van het gemeentelijk toezicht te onderwerpen aan een breder onderzoek, hetgeen niet mogelijk is in het milieuhandhavingsrapport zelf. Het in kaart brengen van de wijze waarop de lokale toezichthouder zijn/haar taak uitvoert, hoeveel tijd hier aan kan besteed worden, welke middelen de toezichthouder ter beschikking krijgt gesteld en de wijze waarop er samengewerkt wordt met andere handhavingsactoren zijn slechts enkel vragen waar het antwoord een duidelijker beeld kan verschaffen op het lokale toezicht. Het opzet van de studie die in 2011 zal worden uitbesteed is om dit specifieke landschap in kaart te brengen en de succes- en faalfactoren te onderschrijven zodat binnen de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving – indien noodzakelijk – naar oplossingen kan worden gezocht, zodat op een effectieve manier gehandhaafd kan worden.

De plenaire vergadering van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving zal in 2011 ook het forum blijven waar de handhavingsactoren bepaalde kwesties kunnen aankaarten en waar deze besproken kunnen worden. Een specifiek onderwerp in 2011 zal de evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet zijn. Het Milieuhandhavingsbesluit bepaalt in artikel 41 immers dat de Vlaamse Regering binnen drie jaar na de inwerkingtreding van het Milieuhandhavingsdecreet een verslag bezorgt aan het Vlaams Parlement over de wijze waarop het is toegepast en eventueel de nodige voorstellen doet tot aanpassing van het decreet. Bij deze evaluatie onderzoekt de Vlaamse Regering ook de mogelijkheid om bij de oplegging van bestuurlijke maatregelen ook een bestuurlijke transactie en een bestuurlijke dwangsom te voorzien. In dit kader zal de werkgroep 'Dataverzameling, Kennisopbouw en Innovatie' in 2011 een workshop organiseren genaamd "bestuurlijke dwangsom – bestuurlijke transactie: onder de loep" en zal de bevraging voor het Milieuhandhavingsrapport 2010 trachten te polsen naar het feit of de huidige instrumenten afdoende zijn om het gewenste effect te bereiken. Daarnaast zullen zowel de plenaire vergadering als de werkgroepen onderzoeken waar het Milieuhandhavingsdecreet aangepast kan worden en – indien noodzakelijk – zal de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving ter zake aanbevelingen formuleren.

In 2011 zal de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving verdere stappen zetten in het internationale milieuhandavingslandschap. Zo zal er worden deelgenomen aan de algemene vergaderingen van IMPEL en de clusters 'Permitting, inspection & enforcement' en 'Better Regulation'. Daarnaast zal een delegatie van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in 2011 deelnemen '9th International Conference for Environmental Compliance and Enforcement' van INECE.

3.2 VHRM-WERKGROEPEN

3.2.1 De VHRM-werkgroep 'Vaststelling en Toezicht'

Hieronder wordt een overzicht geboden van de inspanningen van de VHRM-werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' in het jaar 2010 evenals de geplande activiteiten voor het jaar 2011.

3.2.1.1 Verslag van de activiteiten in 2010

De agendapunten van de vergaderingen van de werkgroep waren in 2010 de volgende:

- Inventaris betreffende de handavingsactoren
  - Verfijnen en redigeren
  - Informatie uit de inventaris communiceren
- Modelbrieven en sjablonen
- Code van goede handavingspraktijk
- Lokale handhaving
- Opleiding – stage voor de lokale toezichthouder

De inventaris betreffende de handavingsactoren werd opgesteld en verfijnd, maar werd nog niet gecommuniceerd. De VHRM is voornemens om deze inventaris op een gepaste wijze te publiceren.

Om een code van goede handavingspraktijk te kunnen opstellen werd om input gevraagd aan de diverse leden van de vergadering. De respons hierop was zeer mager. De verschillende leden zijn zeer terughoudend om hun interne richtlijnen, instructies en procedures aan elkaar door te geven. Er werd dan ook beslist om dit punt in 2011 niet verder te behandelen.

Inzake modelbrieven en sjablonen werden door een sub-werkgroep onder leiding van mevrouw Van der Steen verschillende modellen opgemaakt die later door de plenaire vergadering werden goedgekeurd en geplaatst op de website van de VHRM. Het is de bedoeling dat deze modellen na 1 jaar worden geëvalueerd met het oog op een eventuele aanpassing.

Het voorstel dat de werkgroep lanceerde om een stage-opleiding voor toezichthouders te organiseren werd niet aangenomen door de VHRM, zodat er rond dit thema niet langer zal worden nagedacht.

3.2.1.2 Programmering van de activiteiten voor 2011

Op 22 februari 2011 is de werkgroep voor de eerste keer dit jaar samengekomen, ten einde de werkzaamheden voor 2011 vast te leggen.

Besloten werd om dit jaar te werken rond 2 thema's.

Eenzijds zal de werkgroep zich bezighouden met het initiëren en begeleiden van een extern onderzoek naar de effectiviteit en de efficiëntie van de lokale milieuhandhaving.

Meer bepaald zal dit onderzoek zich toespitsen op de relatie tussen toezichtsbevoegdheden, aantallen VTE's, daadwerkelijk uitgevoerde controles en andere relevante indicatoren ten einde de efficiëntie van de handavingsmiddelen en handavingsinspanningen te beoordelen.

Samenhangend hiermee wordt getracht om de redenen van het groot aandeel controles waarbij geen overtredingen werden vastgesteld te achterhalen.

Anderzijds wordt artikel 29 van het wetboek van strafvordering onder de loep gehouden ten einde de pro's en contra's op te lijsten van het blijven bestaan van dit artikel en om suggesties te formuleren om dit artikel te herformuleren, dan wel te onderzoeken of er andere middelen bestaan om dit artikel op een meer pragmatische manier in de praktijk (niet) te moeten toepassen.

Voor beide thema's werden binnen de werkgroep een sub-werkgroep opgericht die op geregelde tijdstippen om een stand van zaken zal worden gevraagd.

3.2.2 De VHRM-werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering'

3.2.2.1 Verslag van de activiteiten in 2010

In 2010 werden diverse aanbevelingen tot werkmethoden besproken en opgemaakt. Bedoeling was om de samenwerking tussen diverse betrokken actoren, en in het bijzonder de toezichhouders, parketten en AMMC, te stroomlijnen en zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Volgende thema's kwamen hierbij aan bod:

- Standaardformulering beroepsprocedure tegen de opgelegde bestuurlijke maatregel werd via verschillende kanalen verspreid;
- Formulering 'strafrechtelijke afhandeling'/'zonder gevolg klasseren';
- Verzoek tot heroverweging van verbalisant aan de procureur des Konings inzake beslissing tot niet-strafrechtelijke behandeling;
- Dossiers (milieumisdrijven) die in aanmerking komen voor technisch sepot;
- Doorsturen van processen-verbaal en bijhorende dossiers van parketten en verbalisanten aan AMMC;
- Aanpassen van de codes van het proces-verbaal door het parket;
- Afstemming van de uitvoering van bestuurlijke maatregelen en veiligheidsmaatregelen en de impact daarvan op parallel lopende strafrechtelijke en bestuurlijke procedures;
- Schrapping van de vermoedelijke overtreder uit het rijksregister;
- Naleven van de 180-dagentermijn door de parketten en de herinneringsprocedure.

Er werd een ontwerpnota opgesteld om te verduidelijken aan welke "relevante gewestelijke overheden, bevoegd voor handhaving" een proces-verbaal dient te worden verstuurd. In deze ontwerpnota werden een aantal mogelijke pistes uitgewerkt. Eerst werd er – op basis van de inventaris van de milieuhandavingsactoren - aangegeven welke gewestelijke overheden relevant kunnen zijn aan de hand van een aantal soorten misdrijven, en welke (beperkte) informatie met betrekking tot het proces-verbaal zou kunnen overgemaakt worden. Bovendien werden er ter zake mogelijke modelformulieren opgesteld. Een modelformulier ter begeleiding van een proces-verbaal en een modelformulier waarin beperkte informatie inzake het misdrijf kan opgenomen worden, beide gericht aan de relevante gewestelijke overheid met de melding dat de informatie met betrekking tot het proces-verbaal niet kan gebruikt worden voor administratieve doeleinden (zonder toelating van de procureur des Konings). Vervolgens werd advies ingewonnen van de juridische dienst van het departement LNE en werd door de LNE-werkgroep 'Milieuhandhaving' een eerste inventaris opgesteld, waarin de betrokken actoren zelf aangeven welke processen-verbaal relevant kunnen zijn voor hen en welke niet. Bedoeling is om deze initiële nota in 2011 verder te verfijnen en te finaliseren.

Er werden meerdere inhoudelijke thema's besproken, o.m. inzake de kwalificatie (als inbreuk of als misdrijf) van schendingen van regels rond afvaltransport, de problematiek van wijziging van proces-verbaal-nummers, GAS-reglementen enz. Ook over de uitvoering van bestuurlijke- of herstelmaatregelen en de impact daarvan op parallel lopende strafrechtelijke en bestuurlijke procedures werd gesproken en werden afspraken gemaakt met oog op optimale communicatie tussen de betrokken actoren.

In het najaar van 2010 werd tevens - naar aanleiding van de aanbevelingen uit het Milieuhandavingsrapport 2009 van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving - een aanvang genomen met de bespreking van de herziening van de prioriteitennota, alsook een aanzet gegeven voor de herziening van de inbreukenlijst.

3.2.2.2 Programmering van de activiteiten voor 2011

Maximaal aansluitend bij de aanbevelingen van het Milieuhandhavingrapport van 2009, zal VHRM-werkgroep 'Bestuurlijke en strafrechtelijke sanctionering' in 2011 prioritair aandacht besteden aan de volgende thema's:

1. Herziening en actualisatie van de "Prioriteitennota vervolgingsbeleid milieurecht in het Vlaams Gewest"

De tekst bepaalt de prioriteiten inzake strafrechtelijke vervolging van misdrijven betreffende het milieuhygiëne- en het milieubeheersrecht. Nadat een eerste versie van deze Prioriteitennota in oktober 1999 goedgekeurd werd door het College van Procureurs-generaal, werd ze in 2000 definitief goedgekeurd en ondertekend door de minister bevoegd voor justitie en de minister bevoegd voor leefmilieu.

Sedert de inwerkingtreding van het Milieuhandhavingdecreet in mei 2009 is er, naast de klassieke strafrechtelijke sanctionering, nu ook een bestuurlijke vorm van sanctionering van milieumisdrijven mogelijk. Om de strafrechtelijke en de bestuurlijke afhandeling beter op elkaar af te stemmen, is een aanpassing en actualisatie van de Prioriteitennota noodzakelijk.

2. De herziening van de lijst met milieu-inbreuken

Na een tweetal jaren toepassing van het Milieuhandhavingdecreet, leert de praktijk dat er nog een aantal gedragingen vervolgd worden als zijnde een milieumisdrijf, terwijl deze gedragingen voldoen aan de criteria van een milieu-inbreuk conform artikel 16.1.2. lid 1 DABM. Het verdient aanbeveling te onderzoeken of deze gedragingen kunnen gedepenaliseerd worden.

Daarnaast gaan er ook stemmen op om de criteria ter bepaling van een milieu-inbreuk te evalueren, zodat desgevallend meer gedragingen in aanmerking komen om gesanctioneerd te worden als een milieu-inbreuk.

3. Voorbereiding van de globale evaluatie van het Milieuhandhavingdecreet in 2012

Artikel 41 van het DABM bepaalt dat binnen drie jaar na de inwerkingtreding van het Milieuhandhavingdecreet, de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement een verslag bezorgt over de wijze waarop het decreet is toegepast en de Vlaamse Regering eventueel de nodige voorstellen doet tot aanpassing van het decreet.

In het kader van deze evaluatie zal onder meer de mogelijkheid worden onderzocht tot het invoeren van een verkorte procedure met betrekking tot het opleggen van een bestuurlijke geldboete voor een bepaald type van milieumisdrijven (bv. sluikstorten). Ook zal bijvoorbeeld worden onderzocht of het aangewezen is dat er een bestuurlijke dwangsom kan worden opgelegd bij een bestuurlijke maatregel.

Het spreekt voor zich dat de globale evaluatie van het Milieuhandhavingdecreet niet alleen binnen deze werkgroep kan plaatsvinden. Dit thema is zo ruim dat het ook voor de andere werkgroepen van belang is.

4. Problematiek van de afhandeling van kleine sluikstortdossiers

Het Milieuhandhavingdecreet heeft de mogelijkheid voor de gemeenten open gelaten om kleine vormen van overlast, zoals bv. kleine sluikstorten, zwerfvuil, ... te sanctioneren door middel van gemeentelijke administratieve sancties (GAS). Indien de gemeenten een GAS-reglementering hebben goedgekeurd, dan vallen deze delicten buiten het toepassingsgebied van het Milieuhandhavingdecreet. Indien de gemeenten geen GAS-reglement hebben, is het Milieuhandhavingdecreet wel van toepassing en kan een klein sluikstortdossier worden gesanctioneerd op basis van artikel 12 van het Afvalstoffendecreet (zogenaamd 'sluikstortdossier').

Om bevoegdheidsproblemen te voorkomen, is het van belang dat het toepassingsgebied van het Milieuhandavingsdecreet en de talrijke GAS-reglementen die Vlaanderen rijk is, strikt gescheiden te houden. Dit veronderstelt een meer duidelijke afbakening van GAS-feiten en feiten die niet onder GAS vallen. Omdat dit in een aantal gevallen, zowel bij verbalisanten als bij sanctionerende instanties, nog tot verwarring leidt, is het aangewezen dat hierover duidelijke afspraken/richtlijnen worden gemaakt.

5. Finaliseren van de "aanbevelingen tot werkmethoden" zoals verwerkt in 2010

In 2010 heeft de werkgroep reeds een 9-tal "aanbevelingen tot werkmethoden" opgemaakt met oog op de doorstroming van deze werkmethoden naar de betrokken handavingsactoren (parketten, toezichthouders, verbalisanten,...). De bedoeling is deze aanbevelingen begin 2011 definitief goed te keuren binnen de werkgroep en ook aan de plenaire vergadering ter goedkeuring voor te leggen.

6. Problematiek van de opportuniteitssepots

Uit de gegevens van het Milieuhandavingsrapport 2009 kan worden afgeleid dat er door de parketten nog heel wat milieumisdrijven worden geseponneerd op basis van opportuniteitsredenen, daar waar wellicht een verzending naar de AMMC met oog op bestuurlijke beboeting mogelijk en aangewezen was. Er kan worden onderzocht of een aanpassing van de Sorteernota van het College van Procureurs-Generaal kan worden voorgesteld, derwijze dat het nieuwe systeem van bestuurlijke sanctionering maximaal kan worden geïmplementeerd.

7. Faciliteren van afspraken tussen toezichthouders en parketten over een uniforme codering van de verschillende milieudelicten

Het Milieuhandavingsrapport 2009 geeft de aanbeveling dat zowel de parketten als de toezichthouders eenzelfde systeem van codering van de verschillende milieudelicten zouden gebruiken. Het belang hiervan is dat dit een rapportering mogelijk maakt.

Op dit ogenblik maken de parketten de interne oefening tot het aanpassen van de codering van de verschillende milieudelicten. Het verdient aanbeveling dat eventuele wijzigingen worden afgetoetst bij de verbalisanten en toezichthouders zodat het coderingssysteem optimaal kan worden toegepast.

8. Analyse van de "relevante gewestelijke overheden" in het kader van het overmaken van processen-verbaal en opmaak van praktische werkafspraken

Artikel 16.3.24. lid 2 DABM bepaalt dat toezichthouders na het opstellen van een proces-verbaal, onmiddellijk een kopie van dit proces-verbaal bezorgen aan de 'relevante gewestelijke overheden, die belast zijn met de handhaving van de milieuwetgeving'. De toezichthouder draagt tot op heden zelf de verantwoordelijkheid om te bepalen wanneer een gewestelijke overheid relevant is of niet. Om op dit vlak zekerheid en duidelijkheid te scheppen, is het de bedoeling om hierover werkafspraken te maken en desgevallend aanbevelingen te formuleren met het oog op een aanpassing van de regelgeving.

9. Ad hoc thema's op vraag van de leden van de werkgroep

Tot slot zal de werkgroep op vraag van haar leden ad hoc thema's aan bod kunnen laten komen.

3.2.3 De VHRM-werkgroep 'Informatie-uitwisseling'

3.2.3.1 Verslag van de activiteiten in 2010

De werkgroep "Informatie-uitwisseling" is gedurende het kalenderjaar 2010 zes maal samengekomen, nl. op 16.02, 17.03, 10.06, 06.09, 19.10 en 07.12.2010. De werkzaamheden betroffen een vijftal topics die hierna worden weergegeven.

VERPLICHTE INFORMATIESTROMEN - WEGWERKEN BARRIÈRES VOOR INFORMATIE-UITWISSELING

Er werd een aanvang gemaakt met het opstellen van een inventaris van de verplichte informatiestromen, zijnde een lijst van welk gegevens in welke omstandigheden aan welke actoren dienen overgemaakt te worden.

Het doel is de barrières bij de informatie-uitwisseling weg te werken.

Het Agentschap voor Natuur en Bos leverde een presentatie aan.

Dit punt zal verder uitgewerkt worden tijdens het werkjaar 2011.

ANALYSE VAN GEGEVENSTROMEN TUSSEN DE HANDHAVINGSACTOREN, AANBEVELINGEN VOOR EEN EFFICIËNTER VERLOOP EN DEZE VASTLEGGEN IN SAMENWERKINGSAFSPRAKEN

Er werd nagedacht over de praktische organisatie van netwerken.

Het is niet geweten welke netwerken en platformen er thans bestaan op vlak van milieuhandhaving, bijvoorbeeld bij de gemeenten.

Om tot efficiëntere gegevensstroom te komen zijn samenwerkingen tussen de verschillende handhavingsactoren noodzakelijk.

Het organiseren van provinciale platformen wordt te groot geacht om een netwerk te ontwikkelen.

In het kader van informatie-uitwisseling is er nood aan lokale gegevensstromen. Toezichthouders in eenzelfde buurt elkaar dienen elkaar te kennen, zodat geweten is wie waar en op welk vlak actief is; daarnaast zou er tevens ook dossiermatig gewerkt kunnen worden en er zouden afstemmingen kunnen gebeuren bij bepaalde acties.

Door de terugkoppeling van een op te richten (of het uitbreiden van een reeds bestaande) databank met een dergelijk netwerk, zou al een stap kunnen worden gezet inzake informatie-uitwisseling.

Er werd een inventaris gemaakt van de milieuhandhavingsactoren die kunnen deel uitmaken van een dergelijk netwerk.

Over deze problematiek zal in hier in de loop van 2011 een afzonderlijke vergadering belegd worden.

RELEVANTE GEWESTELIJKE OVERHEDEN

Artikel 16.3.24 van het DABM bepaalt dat de toezichthouders onmiddellijk een kopie van het proces-verbaal aan de relevante gewestelijke overheden, belast met de handhaving van de milieuwetgeving, bezorgen. Meermaals werd de vraag gesteld welke actoren bedoeld worden met de "relevante gewestelijke overheden".

Op basis van een conceptnota werd een juridisch advies gevraagd aan het departement LNE.

Belangrijke aandachtspunten zijn :

- De "tweestrijd" tussen enerzijds de processen-verbaal die men wenst te ontvangen en anderzijds de processen-verbaal die men (wettelijk) kan of waarvan men het nuttig acht om deze door te sturen.
- De vraag naar de beperkingen die gelden voor het gebruik van informatie afkomstig uit de toegestuurde processen-verbaal bij verder onderzoek?
- Een sjabloon dat kan gebruikt worden voor het doorsturen van het proces-verbaal, de kennisgeving van de opmaak van een proces-verbaal en/of het doorsturen van de beperkte informatie van het proces-verbaal.

BEVOEGDHEDEN RESPECTIEVELIJK ALS TOEZICHTHOUDER EN AGENT OF OFFICIER VAN GERECHTELIJKE POLITIE

Op het vlak van de milieuhandhaving zijn er op het terrein actoren actief die “twee petten” kunnen dragen en fungeren als agent/officier van de gerechtelijke politie enerzijds en als toezichthouder anderzijds.

Al naargelang de functie waarin wordt opgetreden hebben ze verschillende bevoegdheden. Deze zijn op het terrein niet steeds duidelijk. Dit maakt het noodzakelijk dat aan deze actoren informatie wordt aangereikt zodat ze binnen hun respectieve bevoegdheid kunnen optreden.

Omwille van praktische redenen is het onhaalbaar om een opsplitsing te maken, derwijze dat bepaalde actoren enkel optreden als toezichthouder en anderen enkel als OGP/AGP.

De dienst Algemene Inspectie van de Federale en Lokale politie gaf over deze problematiek een uiteenzetting.

Er kwamen twee bijzondere problematieken naar voor.

- Het optreden als expert.

Wanneer een actor, naast een optreden als toezichthouder, medewerking verleent aan het opsporingsonderzoek op vraag van de onderzoeksrechter treedt hij of zij niet op als toezichthouder, maar als expert.

Bijna de helft van de toezichthouders is vertrouwd met een optreden als expert.

Er blijken vooral vragen te rijzen over hoe er dient omgegaan te worden met vaststellingen die men doet als expert, en in het bijzonder hoe lang er dient gewacht te worden om terug te kunnen optreden als toezichthouder in dat dossier, dus op basis van de vaststellingen gedaan als expert. Allicht dient dit in concreto nagevraagd te worden aan het parket. Tijdens dit contact zou de procureur de toestemming kunnen geven om bepaalde gegevens te gebruiken bij het optreden als toezichthouder.

- Het agressief optreden naar toezichthouders.

Een dergelijk optreden, dat een misdrijf kan zijn, wordt door de toezichthouders niet altijd gemeld. Er worden afwegingen gemaakt in functie van de omstandigheden en het verder verloop van het dossier (of de volgende dossiers).

Het zou nuttig zijn om alle gevallen van agressie te melden en vooral om informatie uit te uitwisselen om de handhavingsactoren toe te laten te anticiperen en bijstand van de politie te vragen.

DATABANKEN

De basisdoelstelling is om middels het verwerven van inzicht in de gehanteerde terminologie, de gebruikte databanken, de verschillende enquêtes en rapporteringen bij de milieuhandhavingsactoren bij te dragen aan de standaardisering van gegevens.

Opstellen van een VHRM-glossary betreffende ‘milieuhandhavingstermen’

Inzake de terminologie werd een lijst van termen die aanleiding gaven tot problemen voor verwerking van de gegevens van het Milieuhandhavingsrapport opgemaakt als “VHRM-glossary van milieuhandhavingstermen”.

Het initiële opzet was om aan de handhavingsactoren die de VHRM-vragenlijst ontvangen in het kader van het milieuhandhavingsrapport duidelijk te maken wat er bedoeld wordt met de bevroegde termen. Het bleek dat het nuttig was om de VHRM-glossary op een meer uitgebreide wijze te benaderen. Een

dergelijke glossary kan immers ook een handige tool zijn voor de toezichthouder. Hiertoe zouden zoveel mogelijk relevante begrippen dienen verklaard te worden.

De lijst van termen wordt gedetailleerd overlopen en er wordt bepaald wie welke definities zal trachten in te vullen. Een aantal actoren delen mee dat deze definities eerst binnen hun afdeling zullen worden bekeken en uitgewerkt vooraleer deze terug binnen de werkgroep kunnen besproken worden. Daarnaast werden er een aantal algemene kwesties besproken.

Na de nodige reflecties over het niveau van het detail van een dergelijke glossary werd er daadwerkelijk een aanvang gemaakt met de omschrijving van bepaalde termen.

Onderzoek naar de ontwikkeling van een nieuwe databank of de optimalisatie van een bestaande databank

Vooreerst werd de vraag gesteld naar welke informatie reeds is opgenomen in de verschillende databanken.

Er werden over deze databanken van politie en LNE uiteenzettingen gegeven door specialisten.

- *ANG (federale politie)*

Vooreerst was er een uiteenzetting over de verwerking van politionele informatie in de "Algemene Nationale Gegevensbank" (ANG), het geheel van informaticasystemen van de geïntegreerde politie.

De ANG-databank van de federale politie heeft als doel een gestructureerd en beveiligd gegevensverkeer te verzekeren bij de taken van de gerechtelijke of bestuurlijke politie. De concrete doelstelling is de juiste informatie op de juiste plaats en op het juiste moment ter beschikking te stellen van de politieambtenaar.

De voor- en nadelen van de vating van PV's van niet-politiediensten door de ANG wordt geëvalueerd.

De vraag stelt zich naar een toegang voor de handhavingsactoren.

Het blijkt te mogelijk zijn om statistische gegevens uit deze databank op te vragen.

In de ANG kan voor de toegang van andere actoren in een filter worden voorzien, zodat enkel relevante en vooropgestelde informatie kan worden geraadpleegd. Het opnemen van relevante informatie van andere administraties gebeurt momenteel sporadisch op het niveau van de het arrondissementeel informatiekruispunt.

Voor de verkregen informatie is een detailniveau mogelijk tot op het niveau van de politiezone, het arrondissement, de provincie en het gewest. Enkel voor FGP Brussel zorgt deze gedetailleerde opsplitsing voor een probleem.

Het valt op te merken dat deze informatie in de ANG betrekking heeft op milieumisdrijven en bijgevolg geen rekening houdt met de vaststelling van milieu-inbreuken en GAS-inbreuken.

Een bijzonder aandachtspunt betreft het artikel 44 van de Wet op het politieambt. Hierdoor is de uitwisseling van de informatie uit o.a. de ANG-databank beperkt. Momenteel kunnen enkel politionele gegevens worden uitgewisseld met actoren/entiteiten die zijn opgenomen in een KB ter zake alsook met experts voor de tijd van het onderzoek (mits zij het beroepsgeheim respecteren).

- *LNE*

Vervolgens waren er twee uiteenzettingen door het departement LNE. Informatie uit het centraal LNE-bedrijvenbestand zou ook voor actoren buiten het beleidsdomein toegankelijk kunnen worden gesteld, doch organisatorische beperkingen lijken dit in de

weg te staan. Een andere uiteenzetting betrof het 'MKROS-project'. Hier werd er verwezen naar bestaande adviezen inzake de toepassing van de regelgeving betreffende openbaarheid van bestuur en privacy.

Mede op grond van deze uiteenzettingen werd geconcludeerd dat er een belangrijk onderscheid dient te worden gemaakt tussen de informatie die door de VHRM kan worden gebruikt voor het opstellen van het MHR en MHP enerzijds en de informatie die nuttig is voor alle handhavingsactoren anderzijds.

- Informatie voor MHR-MHP van de VHRM

Hier blijkt een van de grootste knelpunten het onvoldoende inzicht in de gebruikte terminologie, de gebruikte databanken, de verschillende enquêtes die zij ontvangen en de rapporteringen die zij zelf opstellen te zijn. Door het uitvoeren van een 'audit' kan worden getracht een overzicht te krijgen wat en op welke wijze wordt verzameld en gerapporteerd om vervolgens hieruit 'de stam' te destilleren. Deze stamgegevens kunnen vervolgens het voorwerp zijn voor een verdere standaardisering en uitwisseling van gegevens.

- Informatie nuttig voor de individuele handhavingsactoren

Voor de informatie die nuttig is voor de individuele handhavingsactoren blijkt het belang van het verschil tussen het administratieve en gerechtelijke dossier alsook de problematiek van de 'dubbele pet' (van toepassing voor de toezichthouders van de Lokale politie en ANB).

Iedereen treedt de stelling bij dat het uitermate belangrijk is voor de efficiëntie en effectiviteit van de milieuhandhaving om gegevens te kunnen uitwisselen en dit reeds vanaf het vooronderzoek van een dossier.

Als mogelijke oplossingen wordt gedacht aan een nieuwe databank of de optimalisatie van een bestaand systeem (bijvoorbeeld ANG). In dit geval zouden controles/vaststellingen aan de databankbeheerders kunnen worden gemeld en via eenvoudige telefonische bevraging worden opgevraagd. Indien voor deze werkwijze wordt geopteerd, zou er echter een protocol nodig zijn op ministerieel niveau.

Ter kadering van de problematiek wordt gerefereerd naar de Nederlandse situatie, waarbij de VROM in één databank voorziet waarin alle inspecties en controles worden bijgehouden. In Nederland is echter uitgetekend welke gegevens van welke administraties beschikbaar zijn voor bv. het uitvoeren van een vooronderzoek.

Integreren van de input en bevraging van de processen-verbaal van niet-politiediensten in de Algemene Nationale Gegevensdatabank (ANG) van de politie

De werkgroep werd door de plenaire vergadering gemachtigd om de Federale politie te contacteren betreffende gebruik van het ANG, en zich te buigen over volgende vragen:

- Kan de ANG gebruikt worden om extra informatie te verzamelen?
- Welke extra informatie kan/wil in het ANG verzameld worden?
- Op welke manier zal deze informatie worden aangeleverd?
- Op welke manier zal de informatie kunnen worden bevroegd en hoe dient de toegang tot deze informatie door de gewestelijke handhavingsactoren te worden geregeld?

Uit contacten die plaats vonden resulteerde een antwoord dat enigszins ambigue is, aangezien wordt gesteld dat het enerzijds niet mogelijk is om de bedoelde PV's van niet-politiediensten te vatten daar de databank niet toegankelijk is voor deze diensten en anderzijds dat het wel mogelijk is deze PV's te vatten in de ANG onder de beperkingen en mogelijkheden van de politie.

Er kan worden geconcludeerd dat de ANG de PV's van administratieve diensten moet kunnen vatten, maar dat voor de input een beroep dient te worden gedaan op een "vatter van het AIK". Het is de bedoeling dat zij die de gegevens inbrengen ook de gegevens zouden kunnen consulteren.

Er werd voorgesteld om hieromtrent verdere gesprekken te voeren zodat uiteindelijk de voor- en nadelen van de vating van PV's van niet-politiediensten door de ANG kan worden beoordeeld. Vervolgens kan worden gewerkt aan een voorstel tot het afsluiten van een protocolakkoord voor deze samenwerking.

3.2.3.2 Programmering van de activiteiten voor 2011

In eerste instantie dient te worden verwezen naar de verschillende (nog te behandelen) agendapunten en in het bijzonder:

- De inventaris van de verplichte informatiestromen
De lijst van gegevens die in welke omstandigheden en aan welke actoren dienen overgemaakt te worden.
- De inventaris van milieuhandavingsactoren
Hieromtrent zal in hier in de loop van 2011 een afzonderlijke vergadering belegd worden.
- VHRM-glossary
De termen dienen systematisch besproken en alfabetisch uitgewerkt te worden d.m.v. "definities".
- Informatie-uitwisseling ANG
De vraag om de mogelijkheden van vating van PV's van niet-politiediensten in de ANG dient verder besproken te worden.

Daarnaast werd een oproep gedaan voor de aanlevering van gegevens voor de actualisatie van de risicoanalyse voor afvalverwerkende bedrijven door de Federale politie.

3.2.4 De VHRM-werkgroep 'Dataverzameling, Innovatie en Kennisopbouw'

3.2.4.1 Verslag van de activiteiten in 2010

De werkgroep kwam eenmaal samen op 25 maart 2010. Daar werd van gedachten gewisseld over de scope en de opdracht van de werkgroep en werden een aantal praktische afspraken gemaakt. Belangrijk is dat deze werkgroep eerder als een voorbereidende werkgroep wordt aanzien: de werkgroep zal eerder in de "luwte" werken en in die zin voorbereidend werk doen dat in de andere werkgroepen kan ingeschoven worden. Op de werkgroepvergadering van 25 maart 2010 werden een aantal praktische afspraken gemaakt rond de organisatie van een workshop rond risicobenadering, een kennisuitwisselingsmoment rond dossierdatabanken en een workshop rond 'best practices'.

- Risicobenadering:

Het initiële opzet was dat deze werkgroep in oktober een workshop zou organiseren rond risicobenadering in de milieuhandhaving. Deze werd echter verschoven naar begin 2011. De bedoeling is om, naast een academische uiteenzetting over het onderwerp, ook een aantal voorbeelden van risicoanalyse in toezicht en handhaving aan bod te laten komen.

- Databanken en indicatoren:

Ook dit punt werd omwille van andere prioriteiten verschoven naar 2011.

- Best practices:

De werkgroep heeft hieromtrent eerst een 'draaiboek' ontworpen, hetgeen werd voorgelegd aan de plenaire vergadering op 28 juni 2010. Op 17 augustus 2010 ontvingen de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM - alsook de leden en plaatsvervangende leden van de VHRM-werkgroepen - een uitnodiging voor dit initiatief.

De workshop waar ervaringen en werkwijzen van de milieuhandavingsactoren konden uitgewisseld worden, vond plaats op 24 september 2010 en kreeg de titel "Over raadgeven, aanmanen en verbaliseren" mee.

Tijdens deze workshop werden er vier presentaties gegeven door: de heer Mark Van den Meersschaut van het ANB, de heer Dirk Dedecker van OVAM, de heer Johan De Crop van VLM en mevrouw Marine Blondeel en mevrouw Inge Delvaux van AMI. Deze presentaties handelden over hoe er wordt omgegaan met de instrumenten dewelke het Milieuhandhavingsdecreet heeft aangeboden aan de toezichhouders. Tevens was er ruimte voor een discussie met de aanwezigen.

Er waren 25 aanwezigen. De workshop werd als bijzonder zinvol geëvalueerd.

De volgende algemene conclusies werden getrokken:

- het Milieuhandhavingsdecreet is op zich in een aantal gevallen niet echt een vereenvoudiging en resulteert in extra administratieve lasten;
- de relatie tussen het milieubeheersrecht en het Milieuhandhavingsdecreet is zowel uitzonderlijk als bijzonder te noemen. Enerzijds is het toepassen van bepaalde regels inzake het milieubeheersrecht niet zo evident gezien de specificiteit van bepaalde milieu-inbreuken of milieumisdrijven en anderzijds is er het gegeven dat er nog geen volledige integratie is. Zo voorziet het Mestdecreet nog aparte administratieve boetes;
- de verschillende instrumenten die het Milieuhandhavingsdecreet voorziet, worden door de verschillende handhavingsactoren op een zeer verschillende wijze ingezet (wanneer), en toegepast (manier). In alle gevallen is dit evenwel verantwoord (specifieke situaties).

Vanuit deze workshop zijn verder vijf aanbevelingen (spanningsveld met het artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering, de criteria voor het bepalen van milieu-inbreuken, het instrument 'dwangsom', het gedoogbeleid, de instrumenten 'aanmaning' en 'aanbeveling') aan de plenaire vergadering geformuleerd.

- Informatie-, registratie- en meetsystemen:

Deze werden nog niet meegenomen in de activiteiten van deze werkgroep.

- Handhaafbaarheidstoets:

Ex ante inschatting van handhaafbaarheid en feedback uit de handhavingspraktijk naar de opstellers van regelgeving. De werkgroep wenst dit te vertalen naar het Milieuhandhavingsdecreet.

3.2.4.2 Programmering van de activiteiten voor 2011

Het programma voor 2011 borduurt verder op het programma voor 2010, aangevuld met de resultaten van diverse bevragingen binnen de VHRM rond de noodzaak van kennisopbouw.

ACTIVITEIT	TIMING	OMSCHRIJVING
Congres "Doelgericht Milieutoezicht"	8 april 2011	<p>Congresdag met een academisch voormiddagdeelte en een ervaringsgericht namiddagdeelte met een uitwisseling van goede praktijken.</p> <p>Bedoeling is inzicht te bekomen in de methoden tot een efficiënter en effectiever milieutoezicht, in de slaag- en faalfactoren daartoe en de voordelen en eventuele nadelen ervan.</p>
Studienamiddagen Dwangsom en bestuurlijke transactie – eerste brainstorm	24 februari 2011	<p>Informele ervaringsuitwisseling/gedachtenwisseling over uiteenlopende thema's betreffende de milieuhandhaving (voorbehouden voor de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM en de leden en plaatsvervangende leden van de VHRM-werkgroepen)</p>
Handhaafbaarheidstoets	30 of 31 mei 2011	
Werken met dossierdatabanken	14 of 15 september 2011	
Kennisvergaring indicatoren	16 of 17 november 2011	

4 BESLUIT

Het Milieuhandhavingsdecreet bepaalt dat het milieuhandhavingprogramma voorstellen van krachtlijnen van het door de Vlaamse Regering te voeren milieuhandhavingbeleid dient te bevatten. Daarnaast dient het milieuhandhavingprogramma aanbevelingen te doen inzake de handhaving van het milieurecht op provinciaal en gemeentelijk niveau, alsook inzake de samenwerking met en tussen deze beleidsniveaus.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving is begin 2011 gestart met de gegevensverzameling voor dit milieuhandhavingprogramma. Er kan immers niet worden verwacht dat al de handhavingfactoren hun geplande milieuhandhavingactiviteiten voor 2011 reeds in 2010 kunnen kenbaar maken. Daarnaast werd tijdens de opmaak – net zoals bij de opstelling van het Milieuhandhavingprogramma 2010 – vastgesteld dat de programma's die de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving heeft ontvangen van de verschillende handhavingfactoren in grote mate zeer verschillend en uiteenlopend waren zowel inzake de inhoud, als inzake de detailgraad en de uitwerking van strategische en operationele doelstellingen. Dit maakte het opmaakproces dan ook wederom een uitdaging. Net zoals in het vorige milieuhandhavingprogramma werd er voor gekozen om de programma's van de federale en gewestelijke handhavingfactoren gebundeld weer te geven. In deze programma's werden door de handhavingfactoren zelf een aantal knelpunten en mogelijkheden tot samenwerking geformuleerd:

- Zo stelde de Vlaamse Milieumaatschappij voor om afspraken te maken met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij met betrekking tot de handhaving van afval (sluikstorten) langs waterlopen;
- Daarnaast formuleerde de Vlaamse Milieumaatschappij de mogelijkheid tot het maken van afspraken met het Agentschap voor Natuur en Bos met betrekking tot vissterfte;
- Het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal heeft in zijn programma aangeraden om te bepalen wie in welke omstandigheden zal optreden in het kader van de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en het beheer van afvalstoffen, daar er naast het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal nog andere actoren bevoegd zijn voor deze materie (afdeling Milieu-inspectie, Lokale politie, gemeentelijke toezichthouders);
- De Federale politie nam het verder uitbouwen van een partnership (onder meer door middel van protocolakkoorden) met diverse bevoegde administratieve diensten om een gestructureerde informatie-uitwisseling te bewerkstelligen, bruikbaar op operationeel en strategisch vlak, in zijn programma voor 2011 op.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving vormt ook in 2011 het forum waar dergelijke voorstellen kunnen worden geformuleerd en verder kunnen worden uitgewerkt, zodat een afstemming en een coördinatie kan worden gerealiseerd. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving heeft immers de mogelijkheid faciliterend op te treden bij het afsluiten van milieuhandhavingprotocollen.

Een meerwaarde van de bundeling van de verschillende programma's van de handhavingfactoren is onder meer het feit dat de parketten – ondanks het feit dat zij uiteraard een autonome bevoegdheid hebben inzake het gekozen vervolgingsbeleid - in hun sorteernota (zie 2.4.1) aangaven dossiers in het kader van specifieke lokale, ressortelijke, gewestelijke of federale prioriteiten (bv. prioriteiten opgenomen in het milieuhandhavingprogramma van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving) niet aan de gewestelijke entiteit over te maken voor het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete, maar vooropstellen deze strafrechtelijk te behandelen. Het milieuhandhavingprogramma biedt de parketten dan ook een overzicht van de specifieke lokale, gewestelijke en federale prioriteiten inzake de handhaving van het milieurecht.

Een eerder vernieuwend element in het Milieuhandhavingprogramma 2011 – ten aanzien van het Milieuhandhavingprogramma 2010 – is het feit dat de lokale toezichthouders en handhavers afzonderlijk gevraagd werden hun intenties en programma's in het kader van de handhaving van het milieurecht voor

2011 mee te delen aan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. Zo werden de provinciegouverneurs, de provinciale toezichthouders, de burgemeesters, de gemeentelijke toezichthouders en de toezichthouders van de politiezones (via de korpschef) gevraagd naar hun geplande activiteiten ter zake. Deze nieuwe werkwijze zorgde er onder meer voor dat de gegevensverwerking aanzienlijk meer tijd heeft gekost – hetgeen heeft bijgedragen aan de laattijdige publicatie van dit document -, maar heeft aan de andere kant ook een zekere meerwaarde opgeleverd. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving heeft nu een duidelijker beeld van de wijze waarop er al dan niet programmatorisch wordt gehandhaafd in het lokale milieuhandhavingslandschap en kan – indien uit verder onderzoek (zie infra) zou blijken dat dit noodzakelijk is – ter zake passende aanbevelingen formuleren of acties ondernemen.

Uit de ontvangen gegevens kan worden geconcludeerd dat reeds 91,21% van de responderende gemeenten beroep kan doen op een toezichthouder. Dit maakt dat slechts 8,78% van deze gemeenten in de periode van 1 januari tot 1 mei 2011 nog een inspanning te leveren had om de bepalingen in het kader van artikel 16 van het Milieuhandhavingsdecreet na te leven. In dit kader kan het nuttig zijn dat de Vlaamse Regering deze aanstelling van lokale toezichthouders opvolgt. Een signalisatiefunctie kan eventueel vervuld worden via een communicatiemiddel als de nieuwsbrief van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten of – indien gewenst – een algemeen schrijven van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. Een dergelijk signaal zou de steden en gemeenten die nog geen of niet voldoende toezichthouder(s) hebben aangesteld, opnieuw kunnen wijzen op deze verplichting en de aflopende termijnen. Een andere mogelijkheid is de vooropgestelde inventaris van aangestelde toezichthouders van de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie af te wachten zodat op basis van deze gegevens een gerichte actie naar steden en gemeenten zonder toezichthouder kan worden opgezet.

Daar kon worden vastgesteld dat een groot aantal gemeenten geen milieuhandhavingsprogramma ontwerpt, ondanks het feit dat een toezichthouder werd aangesteld of op een toezichthouder beroep kan worden gedaan, rijst de vraag of binnen deze gemeenten effectief en/of efficiënt aan handhaving wordt gedaan of dat louter een toezichthouder werd aangesteld om aan de bepalingen van het Milieuhandhavingsdecreet te voldoen. In dit kader kan dan ook worden afgewogen of het nuttig zou zijn dat via de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving of via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten een initiatief wordt ontwikkeld waarbij gemeenten worden gewezen op het nut van programmatorisch handhaven en handvaten voor het effectief uitwerken van dergelijk programma krijgen aangereikt.

Tevens werd er vastgesteld dat het voornamelijk kleinere gemeenten zijn die geen programma opstelden voor 2011. Het percentage van gemeenten dat een uitgebreid programma opmaakt, verhoogt immers naarmate het inwonersaantal in deze gemeente stijgt. Er kan dus geconcludeerd worden dat hoe groter de gemeente of stad is, hoe hoger de kans is dat er een uitgebreid milieuhandhavingsprogramma wordt opgesteld. Wederom kan de aanbeveling worden herhaald dat voor kleinere gemeenten het samenwerken via een intergemeentelijke vereniging een mogelijkheid biedt om de handhaving van het milieurecht effectief en efficiënt invulling te geven.

Daarnaast kon worden opgemerkt dat het ontbreken van een milieuhandhavingsprogramma bij een politiezone vaak verbonden kan worden aan de aanstelling van een eigen toezichthouder door de aangesloten gemeenten zelf. De vraag zou dan ook kunnen worden gesteld of een mogelijke oorzaak hiervoor schuilt in onvoldoende communicatie met de politiezone over de eventuele opstelling van een programma door deze gemeentelijke toezichthouder. Het is nochtans belangrijk dat de toezichthouders, maar ook de andere medewerkers, van de politiezone op de hoogte zijn van de milieuprioriteiten van de aangesloten steden en gemeenten omdat zij steeds geconfronteerd kunnen worden met vaststellingen ter zake op het terrein. Op deze manier zou de Lokale politie dan ook steeds nuttige informatie kunnen aanleveren aan de gemeentelijke toezichthouder ter bepaling van zijn programma alsook voor een eventuele afstemming van de milieuhandhavingsprioriteiten van de aangesloten gemeenten. Het lijkt dan ook nuttig om na te gaan of initiatieven ter bevordering van deze communicatiestromen en wisselwerking wenselijk en haalbaar zijn.

In het Milieuhandhavingsprogramma 2011 werd niet alleen ruimte gemaakt voor de geplande activiteiten van de verschillende handhavingsactoren, ook werd er aandacht besteed aan de activiteiten van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving en zijn werkgroepen, dit zowel rapportierend over 2010 als programmerend voor 2011. Het Milieuhandhavingsrapport 2009 heeft ter zake uiteraard richtinggevend gewerkt. Daarnaast hebben de geplande activiteiten – of het gebrek hieraan – zoals de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving deze heeft mogen ontvangen van de handhavingsactoren in het kader van de opmaak van dit milieuhandhavingsprogramma duidelijk inspiratie gegeven voor de planning van de eigen werkzaamheden. Een aantal belangrijke aandachtspunten kunnen hier nogmaals duidelijk worden hernomen.

Een belangrijke opdracht voor de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving en zijn werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering' is de actualisering van de prioriteitennota Vervolgingsbeleid Milieurecht in het Vlaams Gewest. Met de inwerkingtreding van het Milieuhandhavingsdecreet dringt een actualisatie zich meer dan ooit op. Het opzet is om in 2011 reeds de eerste stappen ter zake te zetten.

Daarnaast zal de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in samenwerking met de werkgroep 'Dataverzameling, Kennisopbouw en Innovatie' in 2011 een congres inzake doelgericht milieutoezicht organiseren.

Om meer duidelijkheid te krijgen over de stand van zaken in het kader van de lokale milieuhandhaving zal de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving en de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' in 2011 een studie uitbesteden over de implementatie van het Milieuhandhavingsdecreet in steden en gemeenten.

In het kader van de werkgroep 'Informatie-uitwisseling' zal de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving een glossarium inzake de milieuhandhaving uitwerken, hetgeen de toezichthouders en de handhavers kunnen hanteren bij de uitoefening van hun opdrachten.

Daarnaast zal de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving zich buigen over de evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet betreffende die bepalingen die betrekking hebben op de eigen werking. Een onderdeel dat zeker nader dient besproken te worden is een mogelijke andere invulling van het milieuhandhavingsprogramma.

VERKLARENDE WOORDENLIJST - AFKORTINGEN

HANDHAVINGSFACTOREN EN INSTELLINGEN

ALBON:	afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie
AMMC:	afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie
AMI:	afdeling Milieu-inspectie van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie
AMV:	afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie
ANB:	Agentschap voor Natuur en Bos
AWV:	Agentschap Wegen en Verkeer
AZ&G:	Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
FGP:	Federale Gerechtelijke Politie
LNE:	Het departement Leefmilieu, Natuur en Energie
MHHC:	Milieuhandhavingscollege
OVAM:	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
SG van het departement LNE:	Secretaris-generaal van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie
VHRM:	Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving
VLM:	Vlaamse Landmaatschappij
VMM:	Vlaamse Milieumaatschappij
VVP:	Vereniging van Vlaamse Provincies
VVSG:	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
W&Z:	Waterwegen en Zeekanaal NV

MILIEUHANDHAVINGSTERMINOLOGIE

DABM:	Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
GAS:	Gemeentelijke Administratieve Sanctie
IMPEL:	European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law
INECE:	International Network for Environmental Compliance and Enforcement
MHP:	Milieuhandhavingsprogramma
MHR:	Milieuhandhavingsrapport
PV:	Proces-verbaal

ANDERE

AEEA:	Afgedankte elektrische en elektronische apparaten
AGR-GPS:	Elk transportmiddel dat door een erkende mestvoerder Klasse B of klasse C ingezet wordt voor het vervoer van dierlijke mest of andere meststoffen, moet op elk moment AGR-GPS compatibel zijn. Die AGR-GPS-compatibiliteit houdt in dat elk erkend transportmiddel moet beschikken over AGR-GPS-apparatuur, die deel uitmaakt van een operationeel AGR-GPS-systeem. Bovendien moeten de signalen uitgestuurd door die apparatuur via een computerserver, beheerd door een GPS-dienstverlener, rechtstreeks en onmiddellijk verstuurd worden naar de Mestbank.
ANG:	Algemene Nationale Gegevensdatabank
AIK:	Arrondissementeel InformatieKruispunt
ALV:	Agentschap voor Landbouw en Visserij
AUGIAS:	Europees project betreffende afvaltransport en afvalzwendel
BIPT:	Belgische regulator voor de postdiensten en de telecommunicatie
BKG:	Broeikasgas
BO:	Beheersovereenkomst
BOFAS:	Bodemsaneringsfonds voor tankstations
B.S.:	Belgisch Staatsblad
CAP:	Controleactieplan
CGPW:	Persdienst van de Federale politie
CERTIPRO:	Productcertificatie van kleinschalige afvalwaterzuiveringsinstallaties en septische tanks
CITES:	The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora
COPRO:	COntrole van PROducten – onpartijdige controleinstelling voor de bouw
DJF:	Directie van de bestrijding van economische en financiële criminaliteit
DJO:	Directie van de Operaties inzake Gerechtelijke politie
ECHA:	Europees Agentschap voor Chemische stoffen
ECO-formulier:	Vattingsdocument dat bij een afvaltransportcontrole door de politie wordt ingevuld en overgezonden voor centrale vating aan de centrale dienst Leefmilieu. De gegevens worden, naast de punctuele controle, gebruikt voor het uitvoeren van operationele en strategische analyses
EFA:	ECO-formulier afval

EnviCrimeNet:	Environmental Crime Network
EUROPOL:	European Police Office - een multinationale onderzoeksorganisatie en het samenwerkingsverband van de politiediensten van de Europese Unie
FOD:	Federale OverheidsDienst
GFT:	Groente-, fruit- en tuinafval
GFVO:	Gebruikte FrituurVetten en Oliën
GGO:	Genetisch Gemodificeerd Organisme
GPBV:	Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging - de GPBV-richtlijn werd gecodificeerd tot Richtlijn 2008/1/EG van 15 januari 2008. Het doel van deze richtlijn is een hoog beschermingsniveau voor mens en milieu te creëren via het voorkomen en bestrijden van verontreiniging bij de potentieel meest verontreinigende installaties.
GSM:	Global System for Mobile communications
IBA:	Kleinschalige waterzuiveringsinstallaties (Individuele Behandeling van Afvalwater)
IMC:	Internationale Maascommissie
IMJV:	Integraal MilieuJaarVerslag
INOVANT:	Instituut voor Opleiding en Vorming provincie Antwerpen
INTERPOL:	International Criminal Police Organisation - een internationale organisatie die zich bezighoudt met het ondersteunen van politieorganisaties bij het voorkomen en bestrijden van criminaliteit
ISC:	Internationale Scheldecommissie
LDAR:	Leak Detection and Repair
m.b.t.:	Met betrekking tot
MIP:	MilieuInspectiePlan
MJV:	MilieuJaarVerslag
MOVI:	Vrijwillig samenwerkingsverband van ambtenaren van de Vlaamse overheid
NH ₃ :	Ammoniak
OAS:	Ozonlaag Afbrekende Stoffen
OCS:	OndersteuningCel
OESO:	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PCB:	Polychloorbifenyl
PFOS:	Perfluorooctansulfonaat
PFT:	Perfluortensiden

PDPO:	Programmadocument voor Plattelandsontwikkeling
PRTR:	Pollutant Release and Transfer Register - inventaris inzake de uitstoot en de overbrenging van verontreinigende stoffen
PST:	Post-shredder-technologie
REACH:	Registratie, de Evaluatie, beperkende maatregelen en de Autorisatie ten aanzien van Chemische stoffen - Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie
RIS:	Scheepvaartinformatiecentrum
ROSSen:	Inzamelingscentra 'Afgedankte elektrische en elektronische apparaten'
SEVESO:	Richtlijn 96/82/EG van de Raad van 09/12/1996 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn - De Seveso II-richtlijn handelt over de preventie van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn, en de beperking van de gevolgen van dergelijke ongevallen voor de mens en het leefmilieu, teneinde op een coherente en doeltreffende wijze hoge niveaus van bescherming te waarborgen binnen de gehele Europese Unie.
t.a.v.:	ten aanzien van
TFS:	Transfrontier shipment of waste
TWOL:	Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu
ViA:	Vlaanderen in Actie
VLAMAB:	Vlaams materialenbesluit
VLAREA:	Vlaams Reglement voor Afvalvoorkoming en -beheer
VLAREL:	Vlaams Reglement inzake erkenning met betrekking tot het leefmilieu
VLAREM:	Het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning
VOS:	Vluchtige Organische Stoffen
VTE:	Voltijdse equivalenten
WIV:	Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid

LIJST VAN GRAFIEKEN

- Grafiek 1) Responsgraad (%) bevraging gemeenten (volgens inwonersaantal)
- Grafiek 2) Organisatie van gemeentelijk toezicht: aanstelling van toezichthouders door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)
- Grafiek 3) Organisatie van gemeentelijk toezicht: aangestelde toezichthouders door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)
- Grafiek 4) Programmering van milieuhandhavingsactiviteiten door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)
- Grafiek 5) Indelingsklassen van de Vlaamse politiezones inclusief aantal politiezones per klasse en aantal respondenten per klasse (volgens inwonersaantal)
- Grafiek 6) Organisatie van toezicht bij de Lokale politie: aanstelling van toezichthouders door de politiezones (volgens inwonersaantal)
- Grafiek 7) Organisatie van toezicht in de politiezones: aangestelde toezichthouders door de politiezones (volgens inwonersaantal)
- Grafiek 8) Programmering van milieuhandhavingsactiviteiten door de politiezones (volgens inwonersaantal)

LIJST VAN TABELLEN

- Tabel 1) Indelingsklassen van de Vlaamse steden en gemeenten inclusief aantal steden en gemeenten per klasse en aantal respondenten per klasse
- Tabel 2) Organisatie van gemeentelijk toezicht: aanstelling van toezichthouders door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)
- Tabel 3) Organisatie van gemeentelijk toezicht: aangestelde toezichthouders door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)
- Tabel 4) Programmering van milieuhandhavingsactiviteiten door de steden en gemeenten (volgens inwonersaantal)
- Tabel 5) Indelingsklassen van de Vlaamse politiezones inclusief aantal politiezones per klasse en aantal respondenten per klasse (volgens inwonersaantal)
- Tabel 6) Organisatie van toezicht bij de Lokale politie: aanstelling van toezichthouders door de politiezones (volgens inwonersaantal)
- Tabel 7) Organisatie van toezicht in de politiezones: aangestelde toezichthouders door de politiezones (volgens inwonersaantal)
- Tabel 8) Programmering van milieuhandhavingsactiviteiten door de politiezones (volgens inwonersaantal)

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Responderende gemeenten
Bijlage 2: Responderende politiezones

Bijlage 1: Responderende gemeenten

Aalst	Hasselt	Oostrozebeke
Aalter	Heers	Opwijk
Aartselaar	Heist-op-den-Berg	Oudenaarde
Alken	Herent	Oud-Heverlee
Antwerpen	Herk-de-Stad	Overpelt
Anzegem	Heusden-Zolder	Pittem
Asse	Heuvelland	Putte
Baarle-Hertog	Hoeselt	Ranst
Balen	Hoogstraten	Ravels
Beernem	Hove	Riemst
Beersel	Kapellen	Rijkevorsel
Begijnendijk	Kaprijke	Ruiselede
Bekkevoort	Keerbergen	Rumst
Bertem	Kinrooi	Schelle
Bever	Knesselare	Scherpenheuvel-Zichem
Blankenberge	Knokke-Heist	Schoten
Bocholt	Koekelare	Sint-Amands
Bonheiden	Koksijde	Sint-Laureins
Boom	Kontich	Sint-Martens-Latem
Boortmeerbeek	Kortemark	Sint-Niklaas
Borgloon	Kortenberg	Sint-Pieters-Leeuw
Bornem	Kruibeke	Sint-Truiden
Boutersem	Laakdal	Ternat
Brakel	Lanaken	Tessenderlo
Brasschaat	Landen	Tielt
Brecht	Ledegem	Tielt-Winge
Bredene	Lendeledede	Tienen
Brugge	Leuven	Tongeren
Buggenhout	Lichtervelde	Tremelo
De Haan	Lier	Turnhout
Deinze	Lint	Vilvoorde
Dendermonde	Linter	Waregem
Destelbergen	Lochristi	Wervik

Diest	Lokeren	Wevelgem
Diksmuide	Londerzeel	Wielsbeke
Dilsen-Stokkem	Lubbeek	Wingene
Drogenbos	Malle	Wommelgem
Erpe-Mere	Mechelen	Zandhoven
Essen	Meise	Zelzate
Evergem	Merelbeke	Zemst
Galmaarden	Mesen	Zoersel
Gavere	Meulebeke	Zomergem
Geel	Middelkerke	Zonhoven
Genk	Mol	Zottegem
Gingelom	Moorslede	Zoutleeuw
Gistel	Mortsel	Zwalm
Gooik	Nazareth	Zwevegem
Haacht	Niel	Zwijndrecht
Haaltert	Nijlen	
Hamont-Achel	Oostende	

Bijlage 2: Responderende politiezones

Politiezone Zwijndrecht	Politiezone Beveren
Politiezone Rupel	Politiezone Sint-Gillis-Waas/Stekene
Politiezone Noord	Politiezone Sint-Niklaas
Politiezone Hekla	Politiezone Lokeren
Politiezone Grens	Politiezone Hamme/Waasmunster
Politiezone Brasschaat	Politiezone Laarne/Wetteren/Wichelen
Politiezone Voorkempen	Politiezone Denderleeuw/Haaltert
Politiezone Mechelen	Politiezone Aalst
Politiezone Bodukap	Politiezone Blankenberge/Zuienkerke
Politiezone Lier	Politiezone Damme/Knokke-Heist
Politiezone Berlaar/Nijlen	Politiezone Het Houtsche
Politiezone Heist	Politiezone Oostende
Politiezone Noorderkempen	Politiezone Bredene/De Haan
Politiezone Regio Turnhout	Politiezone Kouter
Politiezone Zuiderkempen	Politiezone MIDOW
Politiezone Geel	Politiezone Grensleie
Politiezone Balen/Dessel/Mol	Politiezone VLAS
Politiezone Neteland	Politiezone MIRA
Politiezone Lommel	Politiezone Gavers
Politiezone Hamont-Achel/Neerpelt/Overpelt	Politiezone Polder
Politiezone Beringen/Ham/Tessengerlo	Politiezone Westkust
Politiezone West-Limburg	Politiezone Ieper
Politiezone Gingelom/Nieuwerkerken/Sint-Truiden	Politiezone Leuven
Politiezone Kempenland	Politiezone Hageland
Politiezone Kanton Borgloon	Politiezone
Politiezone Bilzen/Hoeselt/Riemst	Bierbeek/Boutersem/Holsbeek/Lubbeek
Politiezone Voeren	Politiezone HERKO
Politiezone Maasland	Politiezone Aarschot
Politiezone Gaoz	Politiezone Demerdal - DSZ
Politiezone Noordoost-Limburg	Politiezone Tervuren
Politiezone Lanaken	Politiezone BRT
Politiezone Gent	Politiezone WOKRA
Politiezone Deinze/Zulte	Politiezone Druivenstreek
Politiezone Assenede/Evergem	Politiezone RODE

Politiezone Aalter/Knesselare

Politiezone Maldegem

Politiezone Vlaamse Ardennen

Politiezone Ronse

Politiezone Geraardsbergen/Lierde

Politiezone Herzele/Sint-Lievens-Houtem/Zottegem

Politiezone Beersel

Politiezone Pajottenland

Politiezone TARL

Politiezone AMOW

Politiezone Machelen/Vilvoorde

Politiezone Sint-Pieters-Leeuw

Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving
Koning Albert II-laan 20 bus 15
1000 BRUSSEL

